73 let | Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

TOREK, 3. NOVEMBRA 2020

Leto LXXIII, št. 88, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Ukrepi podaljšani, učenci še doma

Osnovnošolci imajo še en teden počitnic, srednješolci pouk na daljavo. Vlada je podaljšala omejitvi gibanja ponoči in prehajanja med občinami. V soboto in nedeljo je skupaj umrlo petdeset bolnikov s covidom-19. Skrb vzbujajoče ostaja tudi število hospitalizacij. Na Kliniki Golnik so odprli nov covidski oddelek.

Suzana P. Kovačič

Ljubljana – Vlada je konec prejšnjega tedna še za sedem dni podaljšala ukrepe za zajezitev epidemije covida-19. Tako še naprej veljata omejitvi gibanja ponoči in prehajanja med občinami ter prepoved zbiranja več kot šestih ljudi. V osnovnih in glasbenih šolah so se jesenske počitnice podaljšale za en teden, kar pa po besedah šolske ministrice dr. Simone Kustec ne pomeni, da bo podaljšano šolsko leto, ampak bodo te dneve nadomestili znotraj šolskega leta. V srednjih šolah in univerzah pouk od včeraj poteka na daljavo. Vrtci lahko na podlagi odločitve župana v zmanjšanem obsegu zagotavljajo nujno varstvo za otroke, katerih starši so zaposleni in varstva ne morejo zagotoviti na drug način. Odprti ostajajo zavodi za otroke s čustvenimi in vedenjskimi motnjami, še naprej pa veljajo izjeme, ki so že v prejšnjem tednu veljale tudi za dijaške in študentske domove. Vlada je v odloku o začasni prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom dodala še nekaj izjem. Delujejo lahko knjižnice in družbe za upravljanje, dovoljena so gradbena, vzdrževalna in montažna dela, dimnikarske storitve ter določene storitve na prostem, kot so vrtnarske. Odprte so lahko servisne delavnice, v katerih opravljajo popravila in vzdrževanje tehničnega blaga. Pri vseh je treba upoštevati strokovna priporočila NIJZ.

▸ 2. stran

Šolska ministrica dr. Simona Kustec je povedala, da podaljšanje počitnic za osnovnošolce za en teden ne pomeni, da bo podaljšano šolsko leto, ampak bodo te dneve nadomestili znotraj šolskega leta. Slika je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

Proga Kranj–Jesenice je zaprta

Od včeraj je zaprta železniška proga med Kranjem in Jesenicami, vlaki prihodnjih sedem mesecev na tem odseku ne bodo vozili. Za potnike je organiziran avtobusni prevoz.

Urša Peternel

Kranj – Prihodnjih sedem mesecev, predvidoma do 2. junija 2021, vlaki na odseku železniške proge med Kranjem in Jesenicami ne bodo vozili. Začela se je namreč nadgradnja gorenjske železniške proge od Kranja do Lesc, v sklopu katere bodo nadgradili progo na odseku med Podnartom in Lescami ter na odseku med Kranjem in Podnartom.

Investitor del je Direkcija za infrastrukturo, dela v skupni vrednosti skoraj 96 milijonov evrov z DDV pa bo izvedla vrsta slovenskih gradbincev.

▸ 6. stran

Vlaki med Kranjem in Jesenicami kar sedem mesecev ne bodo vozili. / Foto: Gorazd Kavčič

Evropski denar za vodovode

Danica Zavrl Žlebir

Škofja Loka, Gorenja vas – Vladna služba za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je izdala odločitev o finančni podpori za projekt Oskrba s pitno vodo v porečju Sore – 2. sklop, ki ga bosta izvajali občini Škofja Loka in Gorenja vas - Poljane. Za 9,1 milijona evrov vreden projekt bo kohezijski sklad prispeval nekaj manj kot tri milijone evrov. Ključna cilja medobčinskega projekta sta povečanje zanesljivosti oskrbe in večja priključenost prebivalcev na sistem javne oskrbe s pitno vodo.

V okviru projekta, ki je del Dogovora za razvoj Gorenjske razvojne regije, je predvidena gradnja in hidravlična izboljšava vodovodnih sistemov v skupni dolžini dobrih 18 kilometrov, rekonstrukcija petih vodohranov in izgradnja štirih razbremenilnikov. Z izvedbo investicije bo več kot 22 tisoč prebivalcev deležnih boljše in varnejše oskrbe s pitno vodo.

Aktualne novice o koronavirusu na www.gorenjskiglas.si

GORENJSKA

Virus pustoši v domovih starejših

Domovi starostnikov tudi v drugem valu epidemije ostajajo med najbolj tveganimi za okužbe. Po gorenjskih domovih smo poizvedeli o okužbah med stanovalci in zaposlenimi in tudi o tem, kako zagotavljajo ločene prostore. 4

GORENJSKA

Izpusti prahu skrbijo krajane

Krajani Koroške Bele opozarjajo na nenadzorovane izpuste prahu iz podjetja SIJ Acroni. Skrbi jih, da so v prahu težke kovine, ki so rakotvorne. V podjetju izpustov ne zanikajo, a mirijo krajane, da niso škodljivi niti rakotvorni. 7

ŠPORT

Nizozemski plavalec trenira v Kranju

Ben Schwietert je triindvajsetletni Nizozemec, udeleženec olimpijskih iger leta 2016, nosilec medalj z evropskih prvenstev. Zadnje leto živi na Gorenjskem in trenira v Plavalnem klubu Triglav Kranj. 13

KRONIKA

Kazen zaradi rogljička

Inšpektor je pred dnevi kaznoval par, ki si je med sprehodom snel maski in jedel rogljiček. Na inšpektoratu pojasnjujejo, da pri uživanju hrane na javni površini masko lahko izjemoma snamemo, a se moramo ob tem zadrževati na varni razdalji do drugih. 16

VREME

Danes bo pretežno jasno, zjutraj bo po dolinah megla. Jutri se bo pooblačilo, možne so padavine. V četrtek bo oblačno.

7/14 °C

jutri: oblačno z dežjem

9 770352 666018

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Obvestilo za naročnike

Zaradi ponovne razglasitve epidemije covida-19 se vračamo v pomladanske čase. Pošta Slovenije je začasno ukinila jutranjo dostavo časopisa, kar pomeni, da ga dobivate z redno pošto. Poštarji zaradi zaščite pred okužbo na delo prihajajo z zamikom, da niso hkrati v istem prostoru. Upamo, da boste to sprejeli z razumevanjem, tako kot ste spomladi.

Ponovno smo zaprli okence za sprejem strank v drugem nadstropju poslovne hiše na Nazorjevi ulici 1 v Kranju, da ne boste v dvigalu izpostavljeni nevarnosti okužbe in da se morebitna okužba ne bi prenesla na našo tehnično ekipo, ki pripravlja časopis in priloge, novinarska ekipa pa tako ali tako dela od doma in na terenu.

Ob vhodu v poslovno hišo vam je še naprej na voljo receptorka Špela, lahko plačate naročnino, le položnico prinesite s seboj. Recepcija je odprta vsak dan od 8. do 16. ure, ob sredah do 17. ure in ob petkih do 15. ure. Lahko ji oddate tudi gradivo za objave osmrtnic, zahval ali malih oglasov, pripišite telefonsko številko, da vas bo naša uslužbenka kasneje poklicala. Na voljo vam je tudi nabiralnik pred vhodom v poslovno hišo.

Osmrtnice, zahvale in male oglase lahko oddate na elektronski naslov malioglasi@g-glas.si, za naročnine vam je na voljo naslov narocnine@g-glas.si. Naši uslužbenki lahko od 8. do 15. ure pokličete na telefonski številki 04/201 42 47 in 04/201 42 41.

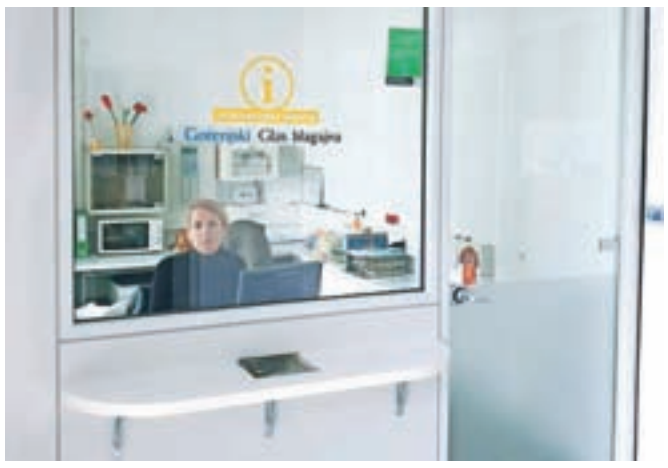

Tako kot spomladi pri položnicah za oktobrsko naročnino neplačil ne bomo upoštevali, da ne boste izgubili 10-odstotnega popusta za redno plačilo.

Epidemija je bila razglašena za trideset dni, kako dolgo bo trajala, bo odvisno od spoštovanja ukrepov, kar se bo pokazalo v treh do štirih tednih. Če se ne bo obrnilo na bolje, nam bo epidemija odnesla še veseli december.

Gorenjski glas

Darilo izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si
Knjigo prejme BARBARA ROMŠAK iz Kamnika.

Poostren nadzor na Jesenicah

Jesenice – V jeseniški občini, ki je po številu okužb s koronavirusom med najbolj obremenjenimi na Gorenjskem, so predstavniki Medobčinskega inšpektorata in redarstva Jesenice (MIR Jesenice) ter jeseniške policije poostrili nadzor. Nadzirajo prehajanje mej občin ter upoštevanje ostalih vladnih ukrepov na javnih površinah, kot so uporaba mask, združevanje večjega števila ljudi, fizična distanca ... Posebno pozornost namenjajo izletniškim točkam in priljubljenim lokacijam, kjer se ob lepem vremenu običajno pričakuje večje število ljudi. ''Občanom svetujemo, da se glede na večjo rast okužb na Jesenicah v prihodnjih dneh, kar se le da, zadržujejo doma, v krogu članov svojega gospodinjstva. Še posebej pa naj se izogibajo mest, kjer je pričakovati večje število ljudi, in na ta način bistveno zmanjšajo možnost okužbe,« svetujejo predstavniki MIR Jesenice.

Vlada podaljšala ukrepe

1. stran

V soboto in nedeljo umrlo petdeset bolnikov s covidom-19

Število okuženih zadnje dni je pokazalo, da so bili vladni ukrepi sprejeti pravočasno, je na včerajšnji novinarski konferenci povedal vladni govorec Jelko Kacin. Je pa treba upoštevati, da so podatki vsaj za nedelje običajno atipični, realnejšo sliko je pričakovati v sredo. Minulo nedeljo so testirali manj oseb, 2244, in potrdili manj okužb, 557. Za ponazoritev: v Kranju so ugotovili 19 novih okužb, v Tržiču 5, v Bohinju in Škofji Loki po 4, na Jesenicah, v Naklem in Radovljici po 3, v Cerkljah, Gorenji vasi - Poljanah in Železnikih po 2, na Jezerskem, v Kranjski Gori in Šenčurju po 1 ...

Pritisk bolnikov s covidom-19 na bolnišnice pa še naprej ostaja, samo v nedeljo je bilo hospitaliziranih 868 oseb, od tega jih je intenzivno terapijo potrebovalo 135. Število umrlih bolnikov s covidom-19 je bilo minuli konec tedna najvišje doslej, v soboto in nedeljo jih je skupaj umrlo petdeset. Poziv ostaja: ravnajmo preventivno in spoštujmo ukrepe še naprej. Kot je še podaril Kacin, podatki iz preostale Evrope kažejo, da so razmere vse slabše, večina držav »prihaja« za nami, zato državljanom odsvetuje potovanja.

Za aplikacijo meni, da bi morala biti obvezna

Klinična mikrobiologinja, epidemiologinja in članica svetovalne strokovne skupine za zajezitev virusa prim. doc. dr. Irena Grmek Košnik, ki živi in dela v Kranju, je pojasnila, da ima epidemija fazo rasti, platoja in upadanja. Po zadnjih podatkih smo po številu obolelih na začetku platoja, ko se krivulja izravnava, v naslednjem obdobju se pričakuje upad. »Vendar pa epidemiologi vemo, da s tem še ne bo konec, vse dokler ne bomo imeli cepiva, za katero upamo, da bo na voljo v začetku prihodnjega leta. Pričakujemo tudi tretji val (optimistično upajmo, da ne) nekje v času vrhunca gripe, ki bo prav zaradi gripe še bolj zagoneten. Zato je zelo pomembno tudi cepljenje proti gripi.« Epidemiologi so tudi pred velikim izzivom, kako ugotoviti t. i. superprenašalce virusa. Druženje je zelo problematično; morda ni toliko pomembno, koliko prijateljev imaš okrog sebe, je pa pomembno, ali imaš med prijatelji superprenašalca.

Bolničarji Rdečega križa Gorenjske regije so dobili poziv za pomoč na covidskih oddelkih v Kliniki Golnik. / Foto: arhiv OZ RK Radovljica

Nihče si ne želi, da bi bili »zaprti« kar ves čas, je še poudarila Grmek Košnikova, zato se moramo vsi skupaj potruditi, da zmanjšamo številne posledice virusa. Pomembno je prav tako intenzivno sledenje virusu, množično testiranje z antigenskimi testi in uporaba mobilne aplikacije #OstaniZdrav, za katero Grmek Košnikova meni, da bi morala postati obvezna.

Na Golniku že pomagajo bolničarji prostovoljci

Na Kliniki Golnik je bilo včeraj zjutraj 45 bolnikov na navadnih covidskih oddelkih in sedem na intenzivnem oddelku. »V petek smo odprli nov oddelek za bolnike s covidom-19, širimo kapacitete na intenzivnem oddelku, ki je tudi že poln. Za postelje na oddelku za intenzivno nego čakamo še na nekaj opreme, primanjkuje nam predvsem monitorjev. Nenujne programe ukinjamo zato, da oddelke spreminjamo v covidske oddelke. Do nadaljnjega ne izvajamo pregledov z izdano napotnico s stopnjo nujnosti redno in hitro ter samoplačniške diagnostike in samoplačniških pregledov. Kader razporejamo na različna delovišča, za najlažja dela imamo študente,« so sporočili s Klinike Golnik.

Na pomoč so prišli prostovoljci pa tudi zdravnica, ki sicer dela zasebno. »Bolničarji Rdečega križa (RK) gorenjske regije smo dobili poziv za pomoč na covidskih oddelkih v Kliniki Golnik. Seveda smo se z veseljem takoj odzvali. Od petka dalje tako štirje bolničarji prostovoljci pomagajo zdravstvenemu osebju pri negi in hranjenju bolnikov ter pri razkuževanju postelj, predmetov ... in drugih delih,« je sporočila koordinatorica za Območna združenja RK Gorenjske regije Živa Ozmec. Kot je še pojasnila, so pripadniki enot RK za prvo pomoč bolničarji prostovoljci, ki se izobražujejo na sedemdeseturnih tečajih prve pomoči, znanje pa obnavljajo na krajših obnovitvenih tečajih. Tako so seznanjeni z najnovejšimi doktrinarnimi, smernicami s področja prve pomoči.

Potrebe po dodatnih posteljah na Jesenicah

Včeraj zjutraj so imeli v Splošni bolnišnici Jesenice na bolniških covidskih oddelkih hospitaliziranih 35 pacientov, od tega 33 odraslih, eno porodnico in enega otroka. Trije pacienti so bili v intenzivni negi. »Potrebe po dodatnih posteljah so. Pretehtali smo tudi vse možnosti za ureditev dodatnega oddelka, namenjenega pacientom s covidom-19. Težava pa ne bo samo v ureditvi prostora, ampak tudi pri zagotovitvi zadostnega kadra za oskrbo bolnikov,« so sporočili iz jeseniške bolnišnice, kjer tudi pozivajo prostovoljce v pomoč.

Delno zmanjšan program v specialistični dejavnosti

Na nivoju Osnovnega zdravstva Gorenjske (OZG) so začasno prekinili izvajanje vse zdravstvene in zobozdravstvene preventivne dejavnosti ter izvajanje programa v referenčnih ambulantah, je sporočil direktor OZG Jože Veternik in dodal: »Delno se je zmanjšal tudi program v specialistični ambulantni dejavnosti, prihajajo naročeni bolniki z napotnico zelo hitro in hitro.« Vsa ostala dejavnost, tudi fizioterapija in zobozdravstvo, se izvaja v celotnem obsegu. Z začetkom novembra so povabili tudi vse svoje specializante in pripravnike, ki so se vključili v delo po enotah. »Prerazporejanje zaposlenih poteka v okviru posamezne enote. Iz Zdravstvenega doma Škofja Loka pa smo prerazporedili nekaj kadra v Center slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka. V covidske ambulante in službo nujne medicinske pomoči (NMP) so aktivno vključeni tudi vsi koncesionarji. Naša glavna pozornost je usmerjena v zagotavljanje kadra na triažne točke, v covidske ambulante, NMP, prevoze pacientov, kjer smo morali oblikovati dodatno ekipo za prevoze bolnikov v bolnišnice 24 ur na dan,« je še pojasnil Veternik.

V Mestni knjižnici Kranj je možen osebni prevzem vnaprej naročenega gradiva: v njenih krajevnih knjižnicah po običajnem obratovalnem času, v Knjižnici Globus pa od ponedeljka do petka med 10. in 18. uro. / Foto: Gorazd Kavčič

V času virusa potrebujejo še več podpore

Varstveno-delovni centri (VDC) podobno kot vrtci ostajajo zaprti, storitev vodenja in varstva je zagotovljena tistim, katerih starši ne morejo poskrbeti zanje, pravi Mirjana Česen, predsednica Skupnosti varstveno delovnih centrov Slovenije, sicer pa direktorica VDC Kranj.

Danica Zavrl Žlebir

V prvem valu epidemije spomladi so bili varstveno-delovni centri zaprti. Kako je zdaj, kakšna so navodila za delovanje teh zavodov v drugem valu širjenja okužb s koronavirusom?

V prvem valu, ki je trajal več tednov, so se med uporabniki varstveno-delovnih centrov, ki so ostali doma, pojavljale velike stiske. Odzivali so se zelo različno, nekateri tudi s hudimi psihosomatskimi težavami, nekateri so zavračali hrano, nekateri so se zaprli vase, spet drugi so se odzivali z neustreznim agresivnim vedenjem. In tudi njihovi starši, ki so večinoma ostareli, so se soočali s težavami, vsi skupaj so potrebovali veliko pomoči in podpore. Tako zdaj ni bilo ukrepov v smislu zapiranja enot storitev vodenja varstva. Prejšnji petek smo dobili usmeritve, da se po principu, ki velja za vrtce, omejimo na najnujnejše, skratka sprejemamo tiste uporabnike, kjer so starši bodisi v službah bodisi toliko ostareli, da ne morejo v vsem dnevu ustrezno poskrbeti za svoje otroke. Starše oziroma zakonite zastopnike smo poklicali in poizvedeli, kje je treba nujno organizirati varstvo, in to zdaj poteka v vseh enotah po Sloveniji na tak način. Tu gre torej za storitve vodenja in varstva, poleg tega pa izvajamo tudi dejavnost v bivalnih skupinah. Veliko je namreč takih zavodov, kjer izvajamo obe storitvi v isti hiši. Ponekod so okužbe vdrle tudi v bivalne enote, saj ljudje vanje prihajajo iz različnih okolij. Najbolj me je strah ravno tega, da bi virus vdrl v bivalno skupnost, ki jo imamo v Škofji Loki. Vesela sem, da se to še ni zgodilo, a moram kar potrkati ... Poleg vsega tega pa so se začela še gradbena dela v naši telovadnici. V času korone smo nadgradili projekt in za potrebe bivalne skupnosti in za vzpostavitev con preuredili še prvo nadstropje ter uredili samostojen vhod v bivalno skupino.

Mirjana Česen / Foto: Tina Dokl

Kako je sicer z delovanjem enot Varstveno delovnega centra Kranj?

Enoto Kranj smo zaradi okužbe zaprli prejšnji teden in je ostala zaprta do 2. novembra, ko se je iztekla 14-dnevna izolacija po priporočilu lokalne epidemiološke službe. Zdaj tudi v Kranju sprejemamo uporabnike. Z vsemi tistimi, ki ostajajo doma, pa smo na zvezi, v tem času jim ponujamo psihosocialno pomoč po telefonu. Zdaj v pogovorih ugotavljamo, da so stiske uporabnikov še precej hujše kot v prvem valu. Imamo izkušnje od spomladanskega vala okužb in izkazalo se je, da socialna izoliranost pušča posledice in da so naši uporabniki zaradi tega še toliko bolj prestrašeni. Kar zadeva delovanje naših enot, je malo prisoten tudi strah in so se starši ali zakoniti zastopniki odočili, da bodo prvi teden skušali prebroditi doma. Tako je bilo prejšnji teden navzočih po pet uporabnikov v enotah v Škofji Loki in Kranju, v Tržiču in Šenčurju pa so se vsi odločili, da ostanejo doma in so se nekateri v varstvo vrnili ta teden. Stanje pa sproti preverjamo in se ustrezno odzivamo. Izvajamo tudi obiske na domu, ob vseh veljavnih ukrepih.

Vaši uporabniki, ljudje z motnjo v duševnem razvoju, se na razmere odzivajo drugače in verjetno potrebujejo še bolj skrbno obravnavo?

Res se, večina ne zmore razumeti te situacije. Že od februarja smo jih seznanjali z ukrepi: higiena kašlja, umivanje rok, medsebojna razdalja ... Distanca in nošenje mask zanje predstavljata še največji problem. Med njimi je veliko takih, ki doživljajo stisko že zato, ker ne vidijo znanega obraza, neverbalne komunikacije ne zmorejo prepoznati, med našimi uporabniki je poleg motnje v duševnem razvoju tudi veliko slabovidnih, gluhih. Strah, potreba po varnosti, sta jih še bolj vlekla skupaj, še bolj so čutili potrebo po fizičnem dotiku. To je posebnost za razliko od domov starostnikov, s katerimi nas želijo kar izenačiti. V domovih so ljudje lahko sami, v svojih sobah, s televizijo ali knjigo, pri nas je način storitve precej drugačen in temelji na druženju in skupnem opravljanju opravil, ne morejo ostajati sami v svojih sobah. Zaradi vsega, kar se zdaj dogaja, potrebujejo še več psihosocialne podpore.

Župani tudi o epidemiji

Vilma Stanovnik

Kranj – Prejšnji teden je, tokrat na spletu, potekala četrta letošnja seja gorenjskih županov. Najprej so spregovorili o aktualnem dogajanju glede epidemije covida-19, saj je Gorenjska po številu okuženih trenutno najbolj prizadeta slovenska regija. Tako se je med sejo županom pridružil direktor Univerzitetne klinike za pljučne bolezni in alergijo Golnik dr. Aleš Rozman, ki je tudi član svetovalne vladne skupine za področje zdravstva med epidemijo covida-19, ter gorenjske župane seznanil s trenutno situacijo ter pozval k odgovornemu ravnanju. Pogovarjali so se tudi o ukrepih, ki jih lahko župani sprejemajo v svojih občinah.

Nato so se župani seznanili s stanjem projektov, vključenih v Dogovor za razvoj gorenjske regije, ter postopkom imenovanja novega sklica Razvojnega sveta gorenjske regije. Strokovna komisija je poročala o postopku izbora Regionalne razvojne agencije Gorenjske za naslednje programsko obdobje. Svet gorenjske regije je potrdil BSC, poslovno podporni center, d. o. o, Kranj, za izvajanje nalog regionalne razvojne agencije v Gorenjski razvojni regiji za obdobje 2021–2027. Prav tako so se župani seznanili s predvidenim razpisom ministrstva za javno upravo za področje pametnih mest in skupnosti ter možnostmi sofinanciranja projektov. Regionalna razvojna agencija Gorenjske – BSC Kranj in kulturno društvo ProstoRož so predstavili rezultate projekta Zelene rešitve s poudarkom na vključevanju javnosti v revitalizacijo javnih površin. Za zaključek je bil županom predstavljen predlog ustanovitve Regionalnega centra Zveze za tehnično kulturo Slovenije za področje Gorenjske.

Previdno s hrano

Kranj – Na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano opozarjajo potrošnike na previdno rokovanje s hrano, ki jo kupijo v trgovini. Potrošnikom svetujejo, da naj vrečko s hrano, ki jo prinesejo iz trgovine, odložijo v predsobi, si nato skrbno umijejo roke in si jih po možnosti tudi razkužijo, se nato vrnejo po vrečko in iz nje zložijo živila, vrečko odnesejo nazaj v predsobo in si ponovno umijejo in razkužijo roke. Potrošniki naj nakupujejo v trgovini le, če je nujno potrebno, sicer pa naj preverijo tudi možnosti varnejšega nakupovanja prek spleta ali ponudnikov, ki pripeljejo hrano na dom. V trgovini naj nakupuje le en družinski član, dotika pa naj se samo tistih živil, ki jih namerava kupiti.

k KOMENTAR
Suzana P. Kovačič

Za vsako številko je obraz človeka

Pravilno nošenje zaščitnih mask (zagotovo ne pod nosom) povsod tam, kjer je to potrebno in nujno, čistoča rok ter upoštevanje medosebne razdalje so za zamejitev epidemije covida-19 osebna odgovornost in solidarnost vsakega posameznika – do sebe in v odnosu do drugega. Izredni profesor dr. Robert Masten z Oddelka za psihologijo Filozofske fakultete v Ljubljani se je pred dnevi zahvalil tudi vsem tistim, ki se ne strinjajo z ukrepi, pa so za krajši čas stopili korak nazaj.

Četudi se je konec tedna pri nas nekoliko znižalo število obolelih, ker so očitno začeli delovati zadnji ukrepi za zamejitev epidemije, pa delež pozitivnih ostaja visok, v dneh ob koncu prejšnjega tedna je bil še vedno več kot 25-odstoten. Kot je za Televizijo Slovenija povedal direktor bolnišnice Golnik doc. dr. Aleš Rozman, epidemijo dobro obvladujemo, ko je delež pozitivnih od tri do pet odstotkov, od tega smo še daleč. Situacija ostaja resna, samo v soboto in nedeljo skupaj je pri nas umrlo petdeset bolnikov s covidom-19, bolnišnično oskrbo jih potrebuje vse več. Bomo konec tega tedna dosegli tisoč hospitaliziranih? Število kot del poročanja je samo po sebi precej brezosebno, toda za vsako številko je obraz človeka in vsako življenje šteje. To imejmo pred očmi, ko štejemo. Nujna je solidarnost do zdravstvenega kadra, a tudi njim lahko pomagamo le tako, da preventivno ravnamo in upoštevamo ukrepe.

Stopamo v tak letni čas, ko bo sivina dneva očitnejša, ko se bodo večeri lahko vlekli v neskončnost. Že v običajnih razmerah je tako, letos pa je posebno leto. Dr. Robert Masten je pozval ljudi, naj praktično priskočijo na pomoč tistim, ki so se znašli v stiski – s tem, da jih pomirijo, se z njimi pogovorijo. Stiska je v krizni situaciji, v kateri smo se znašli, pričakovana, na te občutke nismo navajeni, je poudaril. Pogovor pa je dragoceno spoznanje, da v tem nihče ni sam. A kot je tudi dejal dr. Masten, s strahom hodi pogum. Skrbi pa nas varujejo, da s pogumom ne pretiravamo. Po njegovih besedah je ključno, da najdemo neki cilj za vsak dan posebej, ki je za nas osebno pomemben. S tem prideta pogum in upanje, da cilj dosežemo, in tako osmislimo ta poseben čas. Svetuje tudi, da se izogibamo stvarem, ki niso nujne ali so za nas neprijetne. »Tudi če smo jezni, smo na koncu jezni sami nase.« Vse, kar potrebujemo za rešitev težave, je v nas samih, in če ne gre drugače, lahko pokličemo na telefon za ljudi v stiski.

In, prosim, ohranimo, podelimo prijazne besede v medosebnih odnosih, ki se v teh čudnih in zahtevnih časih kar nekam izgubljajo ...

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Virus pustoši v domovih starejših

Domovi starostnikov po vsej Sloveniji tudi v drugem valu epidemije ostajajo med najbolj tveganimi mesti za okužbe, le v redke virus še ni prodrl. Po gorenjskih domovih upokojencev smo poizvedeli o okužbah med stanovalci in zaposlenimi in tudi o tem, kako v teh razmerah zagotavljajo ločene prostore.

S. K., U. P., M. A., V. S., D. Ž., J. P., M. B., A. Se.

Pomagata tudi redovnici

V Domu upokojencev dr. Franceta Bergelja je od prejšnjega tedna število okuženih stanovalcev naraslo na okrog petdeset. Po besedah v. d. direktorice doma Karmen Arko vsak dan potrdijo kak nov primer, k sreči pa imajo vsi okuženi blažje simptome, doslej tudi nihče ni umrl zaradi covida-19. V rdečo cono so preuredili oba oddelka za dementne, kjer je bilo tudi največ okužb, medtem ko okužene stanovalce iz drugih oddelkov nameščajo v rdeči coni v večnamenski dvorani. Doslej so okužbo potrdili tudi pri okrog dvajsetih zaposlenih, a se prvi že vračajo na delo. Posebej so veseli odziva prostovoljcev, med njimi so domačini z Jesenic, študentje, pa tudi dve redovnici z Bleda.

V nakelskem domu v tem valu še brez okužb

V Domu starejših občanov Naklo do včeraj v jesenskem valu epidemije niso imeli okuženih, v spomladanskem valu pa sta bila okužena dva zaposlena in dva stanovalca, en stanovalec je žal umrl. »Občina Naklo je že v avgustu naročila izdelavo dveh izolacijskih sob (siva cona), v katerih so stanovalci v izolaciji ob prihodih iz bolnišnic, od zdravnikov ali s sumom na okužbo. Na sestanku občinskega vodstva, občinskega štaba Civilne zaščite nam je vodstvo doma predstavilo zasnovo vzpostavitve rdeče cone. Ukrepanje je razdeljeno v štiri faze. V prvih treh fazah bodo po potrebi rdeče cone vzpostavljene v domu. V primeru okužb, ki bi presegle možnost ukrepanja v domu, pa je občina v bližini pridobila zunanjo lokacijo,« je pojasnil nakelski župan Ivan Meglič.

Nekaj stanovalcev je že ozdravelo

V Domu upokojencev Kranj, kjer v prvem valu niso imeli okužbe, so imeli v času od 18. oktobra naprej 33 stanovalcev pozitivnih na covid-19. Pozitivnih je bilo tudi 16 zaposlenih, od tega štirje zdravstveni delavci. Kot je pojasnila direktorica Nadja Gantar, je nekaj stanovalcev že ozdravelo.

»V domu imamo organizirano rdečo in sivo cono, kader, ki dela v teh conah, je stalni kader, tako da ločimo tudi kader za zdravo okolje,« je pojasnila Gantarjeva.

Iz Kranjske Gore v Bolnišnico Topolšica

V Domu Viharnik v Kranjski Gori v spomladanskem valu epidemije niso imeli okužb, v jesenskem valu pa je bila do včeraj ugotovljena okužba pri šestih stanovalcih in eni zaposleni. Direktorica doma Karmen Romih je povedala, da so v domu vzpostavili ločene cone – belo, sivo in rdečo. »Za čas vzpostavitve rdeče cone smo pet okuženih stanovalcev namestili v covidski negovalni oddelek Bolnišnice Topolšica,« je še pojasnila.

V Domu Viharnik v Kranjski Gori so do včeraj ugotovili okužbo pri šestih stanovalcih in eni zaposleni. / Foto: Gorazd Kavčič

V Kamniku za zdaj še brez okužb

Dom starejših občanov Kamnik ostaja eden redkih pri nas, kjer med stanovalci okužbe s koronavirusom doslej še niso potrdili; ne v prvem in ne v drugem valu – vsaj včeraj dopoldne je bilo še tako. »Vsak dan sicer opravimo več testov, saj sumi na okužbo pri naših stanovalcih ostajajo, tudi včeraj smo jih, a pozitivnega testa za zdaj med njimi še ni bilo. Stvari so nepredvidljive in se lahko hitro obrnejo, smo pa v skladu s kriznim načrtom na morebitne okužene pripravljeni,« nam je včeraj povedala direktorica doma Maja Gradišek. So pa okužbo v zadnjem tednu potrdili pri dveh zaposlenih, ki sta bila umaknjena iz delovnega procesa.

V Domžalah veseli pomoči prostovoljcev

Medtem ko v Domu upokojencev Domžale v prvem valu okužb niso imeli, je to jesen slika precej drugačna. Kot nam je povedala direktorica doma Nataša Zalokar, so imeli na dan 30. oktobra 41 potrjenih okužb med stanovalci (izvedli so 240 testov) in deset med zaposlenimi. Trije njihovi stanovalci se zdravijo v bolnišnici, so pa že štirje, ki so bolezen preboleli in so se iz rdeče cone vrnili v svoje sobe. Pet stanovalcev je preminilo. Večina obolelih se počuti dobro in ima blažje simptome. Hvaležni so Centru za zaščito in reševanje Domžale, ki jim širjenje okužbe preprečuje z razkuževanjem hodnikov in skupnih prostorov, veseli pa bodo tudi različne pomoči prostovoljcev (prijave na 031 699 224). Dnevnega varstva v domu za zdaj ne izvajajo.

V Medvodah brez okužb med stanovalci

V DEOS Centru starejših Medvode v prvem valu niso imeli okuženih ne med zaposlenimi in ne med stanovalci, v drugem valu pa so do sedaj (podatke so posredovali v soboto) imeli okuženo eno zaposleno. »Med stanovalci za zdaj še nimamo okuženih. Imamo pa v karanteni dve zaposleni, ki sta bili v stiku z okuženo osebo, vendar nista potrjeno okuženi. Po prvem valu smo na oddelku, predvidenim za rdečo cono, vgradili dvoje vrat, ki lahko služita kot filter, in se tako pripravili na morebitne okužbe. Trenutno smo polovico oddelka, namenjenega za rdečo cono, izpraznili tako, da smo dvoposteljne sobe spreminjali v triposteljne, in nam služi za sivo cono (za tiste, ki prihajajo iz bolnišnice ali daljših pregledov). Na razpolago imamo šest mest za sivo cono oziroma če pride do okužbe, 12 mest za rdečo cono,« je pojasnil direktor centra Blaž Razvornik.

V Radovljici se zaposleni že vračajo

Tudi v Domu dr. Janka Benedika so bili v prvem valu brez okužb, v drugem pa jim je uspelo virus zunaj doma zadržati vse do druge polovice oktobra, ko so okužbo potrdili najprej pri enem in nato že kmalu pri več stanovalcih in tudi zaposlenih. V petek je bilo tako potrjenih 33 okužb med stanovalci in 13 med zaposlenimi, a so po zadnjem testiranju štirje med slednjimi že negativni, je povedal direktor doma Alen Gril. Število okuženih stanovalcev je bilo v ponedeljek enako kot prejšnji teden, večina jih je brez simptomov, a so seveda nameščeni v rdeči coni, kjer imajo trenutno na voljo 35 postelj. Z dodatnimi preureditvami pa bi jih lahko zagotovili do petdeset, če bi bile potrebe res velike, so v dogovoru z Občino Radovljica zagotovili možnost preureditve telovadnice v OŠ Antona Janše.

Prvi okuženi že v svojih sobah

V Domu sv. Martina v Srednji vasi v Bohinju so prve okužbe prav tako potrdili šele pred desetimi dnevi, ko so s testiranjem ugotovili okužbo pri sedmih stanovalcih in eni zaposleni. Ko so po enem tednu konec prejšnjega tedna testiranje ponovili, okužb med zaposlenimi ni bilo več, med stanovalci pa so bile potrjene štiri. Kot je povedal direktor doma Jože Cerkovnik, sta za posledicami covida-19 dve stanovalki umrli, enega od stanovalcev pa so premestili v bolnišnico. Stanje drugih – trenutno jih je v rdeči coni osem – je stabilno. Prostora v rdeči coni imajo sicer dovolj, po potrebi bi jo bilo mogoče tudi dodatno razširiti, je še povedal direktor, ki je zadovoljen, da se prvi stanovalci ta teden iz rdeče cone že lahko vračajo v svoje sobe.

V Tabru okužbe med zaposlenimi

V Domu Taber v Šmartnem pri Cerkljah so do sedaj zabeležili pet primerov okužbe z novim koronavirusom, vse v drugem valu in med zaposlenimi. Med njimi je ena oseba okužbo že prebolela, tako da so imeli včeraj dopoldne aktivno okužene štiri zaposlene, brisi vseh testiranih stanovalcev pa so bili negativni. Med oskrbovanci doma tako doslej niso potrdili nobene okužbe. V primeru pojava okužb tudi med stanovalci bi dodatne kapacitete za okoli dvajset stanovalcev zagotovili v prostorih domske fizioterapije, če bi prišlo do večjega števila okuženih, pa bi v dogovoru z Občino Cerklje rezervno lokacijo vzpostavili v cerkljanski športni dvorani, nam je povedala pomočnica direktorice Marija Tavželj.

V Mengšu okužbe v obeh domovih

V Domu sv. Katarine v Mengšu so doslej potrdili 12 okužb, štiri med zaposlenimi in osem med stanovalci. Trenutno je aktivnih 11 okužb, ena zaposlena oseba je namreč okužbo že prebolela. Sive cone so vzpostavili znotraj enega oddelka, rdečo cono pa v prostoru za delovno terapijo, kamor so takoj premestili okužene stanovalce, ki imajo sicer vsi blažje simptome. Kot nam je povedala direktorica doma Snežana Golob, je v rdeči coni sicer prostora za 12 oseb, v dogovoru z mengeško občinsko upravo in Civilno zaščito pa bi za dom, ki sicer sprejme 55 stanovalcev, lahko vzpostavili tudi dodatne kapacitete zunaj doma.

Potem ko v Domu počitka Mengeš v prvem valu epidemije niso zabeležili nobene okužbe, imajo trenutno okuženih 17 stanovalcev in 11 zaposlenih. V domu, v katerem je sicer prostora za 261 postelj, se podobno kot v drugih domovih za starejše preprečevanja širjenja okužb lotevajo z znanimi ukrepi, ločene izolacijske sobe pa pripravljajo po oddelkih glede na število okuženih, so nam sporočili.

V Tržiču bi rdečo cono lahko še razširili

V spomladanskem valu v Domu Petra Uzarja v Tržiču niso imeli okužb. V jesenskem valu je bilo do včeraj šest okužb pri stanovalcih in deset pri zaposlenih. Dva stanovalca sta potrebovala bolnišnično zdravljenje, ena stanovalka je bila hospitalizirana na Kliniki Golnik, ena v Splošni bolnišnici Jesenice. »Trenutno bolezen prebolevajo še dva stanovalca ter šest zaposlenih, drugi so že zdravi,« je povedal Urban Bole, v. d. direktorja tržiškega doma in še pojasnil: »Za zdaj vse ločene prostore lahko zagotavljamo, imamo pripravljenih več scenarijev. V domu imamo pripravljenih 22 postelj za rdečo cono, ki jo lahko še za nekaj postelj povečamo. V drugem scenariju je pripravljena dislocirana enota v prostorih stavbe Sokolnice, če bi rdečo cono potrebovalo večje število stanovalcev.«

Rdeča cona v starem delu

V Domu starejših občanov Preddvor so doslej zaznali 11 okužb med stanovalci in šest med zaposlenimi. Šest stanovalcev je ozdravljenih, še trije so v rdeči coni, dva sta žal umrla. Med zaposlenimi so še trije okuženi. Sicer pa rdečo cono zagotavljajo v pritličju gradu Turn, kjer je spodnja etaža zaprta, sivo cono pa so uredili ob vhodu v novi del doma, kjer za stanovalce s sumom, a še nepotrjeno okužbo, zagotavljajo ločene prostore, so nam včeraj povedali v DSO Preddvor.

Stanje se umirja

V škofjeloškem Centru slepih, slabovidnih in starejših, kjer so za okužene stanovalce prvi v Sloveniji uvedli zunanjo rdečo cono v telovadnici Osnovne šole Jela Janežiča, zdaj ugotavljajo, da se stanje umirja. Medtem ko v prvem valu epidemije niso imeli okužb, pa so se te jeseni v poldrugem mesecu pojavile pri 52 stanovalcih in 26 zaposlenih. Zdaj je še 26 okuženih stanovalcev, ena stanovalka je v bolnišnici. Šestnajst je ozdravljenih, ki so se iz rdeče že vrnili v belo cono, je zadovoljna direktorica Silva Košnjek, ki meni, da jim je uspelo s selitvijo v zunanjo rdečo cono zamejiti širjenje med stanovalci. Za zaposlene žal to ne velja, od 26 okuženih se je zdrava vrnila šele ena sodelavka. Poleg zunanje rdeče cone so uredili tudi sivo cono znotraj doma.

Spoštujmo ukrepe za zajezitev okužb

Pred prvonovembrskimi prazniki so iz Škofje Loke, ki s štiristo okuženimi – minuli konec tedna – sodi med najbolj obremenjene občine v državi, opozorili na težavno situacijo.

Danica Zavrl Žlebir

Škofja Loka – Župan Občine Škofja Loka Tine Radinja, poveljnik občinskega štaba Civilne zaščite Nikolaj Kržišnik in v imenu škofjeloških zdravnikov Romana Pintar, dr. med., so prebivalcem Škofje Loke in širšega škofjeloškega območja, ki sta v epidemiološkem pogledu med najbolj obremenjenimi območji v državi, namenili apel po doslednem spoštovanju vseh ukrepov v zvezi z omejitvijo širjenja koronavirusa. Pred prazniki so se njihova opozorila nanašala predvsem na omejevanje obiska pokopališč. V občini so pred 1. novembrom na njih uvedli poseben režim, kljub vsemu pa so na ljudi naslavljali prošnje, naj ostanejo doma in se spominu mrtvih poklonijo kdaj pozneje ali na kak alternativen način.

Župan Tine Radinja je tudi dejal, da Škofja Loka velja za solidarno skupnost, kar se kaže v odzivu prostovoljcev za pomoč na vseh področjih. V občini podobno kot v pomladnem valu okužb znova deluje občinski center za pomoč, ljudje pa se lahko obračajo tudi na zdravstveni dom in po psihološko pomoč (telefonske številke so objavljene na občinski spletni strani).

Sicer pa so gospodinjstvom razdelili letake z vsemi pomembnimi informacijami glede ravnanja za preprečevanje okužb, je povedal poveljnik Civilne zaščite Nikolaj Kržišnik. Opozorilne letake so dali tudi v večstanovanjske objekte. Igrišč tokrat niso zaprli, pač pa so nanja dali opozorila glede njihove uporabe. Naj se ljudje na teh površinah čim manj družijo, morda zgolj v krogu družine. Tudi rekreirajo naj se, a pri dobro obiskanih kočah na Križni gori in Lubniku naj se ne zadržujejo v skupinah in ne posedajo v okolici. Škofjeloška tržnica pa ostaja odprta, le število prodajalcev in obiskovalcev so omejili, da bo ostala varno mesto za oskrbo občanov.

Da je v času širjenja okužb močno obremenjeno tudi primarno zdravstvo, ne le bolnišnice, je povedala zdravnica Romana Pintar, dr. med., ki se boji, da se bo zaradi vse obsežnejše obravnave okuženih dostopnost zdravstva za preostale zmanjšala. Morda bodo morali omejevati ceno naročene preglede. Zato tudi ona priporoča, naj upoštevamo ukrepe in navodila vlade, NIJZ in občine. Zdravstveno osebje je vse dni na razpolago občanom in občankam, zdravniki in medicinske sestre so se vključili tudi v delo Centra slepih, slabovidnih in starejših, kjer jim močno primanjkuje kadra. Kadar občani kličejo v zdravstveni dom in ni takojšnjega odziva, naj vedo, da je tudi tam zdravstveno osebje obremenjeno, paciente v večji meri napotujejo k elektronskim informacijam, telefonsko komunikacijo pa naj prepustijo občanom, ki niso vešči elektronskih kanalov. Ta čas razmere še obvladujejo, pravi Pintarjeva in poziva ljudi k samozaščitnemu ravnanju. Opozarja tudi na spoštovanje samoizolacije, da se okužbe ne bi še naprej širile, kar velja tudi za podjetja.

Virus zasejal strah in negotovost

Novi koronavirus je med ljudi zasejal negotovost in strah – pri nekaterih manj, pri drugih bolj, tretji pravijo, da jih ni strah. Sogovornike smo vprašali, kako doživljajo čas, ki ga kroji covid-19.

Maša Likosar

Kranj – »Strah me je, da bi se okužila ter okužbo prenesla na svoje najbližje«, pravi Marjana Dokl iz Kranja. »Zgodbe ljudi, ki so preboleli in prebolevajo covid-19, niso spodbudne, zato me je jasno strah in se, kolikor se le da, vedem samozaščitno. Dom zapustim le v nujnih primerih, strogo se držim vseh ukrepov, dobro voljo pa ohranjam z branjem poezije in družabnimi igrami,« je pojasnila Doklova in dodala: »Mislim, da bo število okuženih še nekaj tednov, morda celo mesecev naraščalo, saj se ljudje milo rečeno delajo norca. Ukrepov ne upoštevajo, družijo se in se na skrivaj zabavajo. Šele ko se bomo ozavestili, da koronavirus ni 'hec' niti zarota, se nam mogoče obetajo boljši časi.«

Pred strahom in tesnobnim počutjem se mnogi zatekajo v naravo, kjer se sprostijo in si krepijo telo. / Foto: Gorazd Kavčič

Ajda Radiševič z Golnika je specializantka psihiatrije. O trenutnem stanju je dejala: »Zdravstveno osebje je predvsem strah, da bi bili asimptomatsko oboleli in bi okužbo nevede prenašali na paciente in sodelavce. Na splošno pa opažam, da je stopnja strahu in tesnobe pri ljudeh različna. Pri nekaterih so se tesnobni občutki povečali. Pod vprašajem namreč ni le morebitna okužba, temveč tudi, ali bodo obdržali službo, kako bodo usklajevali vse obveznosti v primeru, da se otrok šola na daljavo, njihovo delo pa poteka od doma. Negotovi so glede prihodnosti. Ko začutimo napetost in nam je neprijetno, je priporočljivo, da gremo v naravo in smo športno aktivni. Pomembno je tudi, da se o občutkih pogovarjamo z družinskimi člani in prijatelji, hkrati pa ne bi bilo nič narobe, če se vsaj za kakšen dan odtrgamo od informacij in številk, ki nam jih ponujajo mediji.«

Znani pregovor, da je strah znotraj votel, zunaj pa ga nič ni, je tudi v tem obdobju vodilo Bernarde Lotrič iz Lahovč. »Najbolj smiseln se mi zdi racionalen pristop, ta pa pod težo strahu ni učinkovit. Seveda je potrebna neka zdrava stopnja previdnosti, a vseeno se svet ne sme ustaviti zaradi nevidnega sovražnika, za katerega sem prepričana, da se ga da premagati,« je dejala Lotričeva in še dodala: »Koronski čas preživljam sproščeno. Dana nam je enkratna priložnost, ko se lahko docela posvetimo najbližjim osebam in aktivnostim, ki so nam ljube. Za ohranjanje vedrega duha pa občasno s sosedi na daljavo poskrbimo z 'notranjim razkuževanjem'.«

Pokopališča v občini samevala

Zaradi epidemiološke situacije je vseh šest pokopališč v občini Železniki pretekle dni imelo zaprta vrata.

Ana Šubic

Železniki – Na podlagi zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami sta namreč župan Anton Luznar in poveljnik občinske Civilne zaščite Aleksander Hajdinjak izdala odredbo o zaprtju pokopališč, ki je veljala od petka zjutraj do sinoči. »Sprva se je nekaj občanov pritožilo čez ta ukrep. Po prejemu obvestil po pošti na svoje domove, da je ta ukrep nujen za preprečitev še večjega širjenja okužb in da s tem želimo zaščititi predvsem starejše občane, ki so še bolj ogroženi, pa so ga potem sprejeli z razumevanjem,« je povedal župan Anton Luznar. V obvestilu, ki so ga razposlali po vseh gospodinjstvih, so občanom predlagali, naj se ob letošnjem dnevu spomina na mrtve svojih pokojnih spomnijo doma, v najožjem družinskem krogu, pokopališča pa naj obiščejo, ko bo epidemiološko stanje boljše. Čeprav so sedaj že odprta, pa še vedno ostaja v veljavi ukrep, s katerim so sredi minulega tedna po vseh pokopališčih zaprli tekočo vodo in umaknili posode za zalivanje.

Zaprto pokopališče v Železnikih, ki je samevalo tudi ob 1. novembru 1990, a tedaj zaradi velikih poplav. / Foto: Gorazd Kavčič

Domačini so se sicer ob ukrepu zaprtja pokopališč spomnili tudi na dejstvo, da je v Železnikih samevalo tudi pred tridesetimi leti – ob 1. novembru 1990, ko so jih prizadele velike poplave.

Obiskovalci naj upoštevajo gozdni bonton

Kranj – V času, ko je gibanje zaradi epidemije novega koronavirusa dovoljeno le znotraj občine, se povečuje tudi obisk gozdov, ki ponujajo dobre možnosti za sprehode, rekreacijo in nabiranje gozdnih plodov. »Prost dostop v gozdove je civilizacijska pridobitev, na katero smo v Sloveniji lahko zelo ponosni,« poudarjajo na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, a hkrati opozarjajo obiskovalce gozdov, da naj pri gibanju v gozdovih upoštevajo nekatere omejitve in spoštujejo gozdni bonton: vozijo po cestah, kjer je vožnja dovoljena, uporabljajo poti za pešce in ne hodijo po brezpotjih, se izogibajo deloviščem, ne uničujejo rastja, ne puščajo v gozdu odpadkov, ne povzročajo hrupa, imajo pse pod nadzorom, ne poškodujejo dreves in grmovja, ne spuščajo škodljivih snovi v gozdna tla in v vodo ...

Poostren nadzor upoštevanja ukrepov

Medvode – Na Občini Medvode prejemajo vse več sporočil občanov o neupoštevanju veljavnih ukrepov, predvsem o zbiranjih na športnih in otroških igriščih, nenošenju mask v najbolj obiskanih delih naselij, zbiranjih večjega števila občanov ... »Vsa javna otroška in športna igrišča je Civilna zaščita Medvode že opremila z obvestili, na katerih so zapisani veljavni ukrepi in priporočila. Policija, občinski inšpektor in pripadniki Civilne zaščite Medvode bodo opravljali poostren nadzor upoštevanja ukrepov. Vse občane pozivamo, da jih dosledno spoštujete, sicer bomo morali fizično preprečiti uporabo igrišč in drugih javnih površin. Gibanje na svežem zraku je v tudi v teh časih zelo pomembno, a prosimo, da za to izberete manj obiskane lokacije,« sporočajo z Občine Medvode.

Spletna predavanja o okoljskih temah

Škofja Loka – Razvojna agencija Sora v sodelovanju z Društvom Ekologi brez meja in partnerji projekta Lesni feniks napoveduje serijo spletnih predavanj o okoljskih temah. V novembru se bodo zvrstila naslednja predavanja: Prazen koš, polna denarnica (4. november ob 8.55), Plastika naša vsakdanja (5. november ob 17. uri), Tekstil: hitra moda in okolje (12. novembra ob 11. uri), Zavržena hrana: volk sit, koza cela (13. novembra ob 8.30), Kako naprej do manj odpadkov? (17. novembra ob 17. uri). Dogodki bodo izvedeni prek spletnega orodja Zoom. Število mest za vsako predavanje je omejeno, prijave zbirajo do zapolnitve prostih mest na povezavi. Dodatne informacije: http://www.lesnifeniks.si/, barbara.zorko@ocistimo.si, 031 363 368.

Proga Kranj–Jesenice je zaprta

1. stran

Nadgradnjo odseka gorenjske proge med Podnartom in Lescami bo izvedel Riko. Pogodbena vrednost del je 46,9 milijona evrov, rok za dokončanje del pa je 20 mesecev. V sklopu del bodo progo nadgradili v skladu z evropskimi standardi, zamenjali zgornji ustroj proge in sanirali spodnji ustroj, uredili odvodnjavanja, zamenjali vozne mreže. Obnovili bodo peronsko infrastrukturo na postajališčih Otoče, Globoko in Radovljica, sanirali predora Globoko in Radovljica, podporne in oporne zidove ter uredili dodatne zaščite brežin. Načrtujejo tudi zamenjavo voznih vodov in nosilnih konstrukcij, izvedbo protihrupnih ukrepov, sanacijo dotrajanih prepustov in premostitvenih objektov ter spremembo nivojskih prehodov v zunajnivojska križanja.

Predvidene so tudi gradnje novega podvoza na območju kraja Zaloše, nadvoza nad železniško progo na območju železniškega postajališča Radovljica in novega podhoda na območju Radovljice ter izvedba protihrupnih ukrepov.

Nadgradnjo odseka med Kranjem in Podnartom pa bo izvedel konzorcij podjetij CGP, SŽ – Železniško gradbeno podjetje, GH Holding, Riko in Gorenjska gradbena družba. Pogodbena vrednost del je 48,9 milijona evrov z DDV, rok za dokončanje del je prav tako 20 mesecev.

Za prevoz potnikov bo v času popolne zapore organiziran nadomestni avtobusni prevoz. Kot pojasnjujejo na Slovenskih železnicah, so odhodi in postanki na vmesnih postajah skladni z voznimi redi vlakov. Na avtobusih pa ni mogoč prevoz koles, oseb na električnih invalidskih vozičkih in prevoz živali, prihaja pa tudi do zamud.

Tudi ta projekt predvideva nadgradnjo železniške proge v skladu z evropskimi standardi, zamenjavo zgornjega ustroja proge in sanacijo spodnjega ustroja, zamenjavo vozne mreže, sanacijo podpornih in opornih zidov ter izvedbo dodatne zaščite brežin z gabioni na območju reke Save, sanacijo dotrajanih prepustov in premostitvenih objektov, ukinitev nivojskega prehoda in gradnjo novega podvoza Ovsiše pred postajo Podnart, izvedbo protihrupnih ukrepov in nadgradnjo napajalne postaje Kranj.

Hkrati poteka tudi prenova železniškega predora Karavanke na Hrušici, izvajalec je Strabag, gre pa za skupen slovensko-avstrijski projekt.

Proti prodaji poslovne stavbe RAGOR-ja

BSC Kranj želi prodati stavbo, solastnica Občina Jesenice pa se s prodajo ne strinja.

Urša Peternel

Jesenice – Jeseniški občinski svetniki se na zadnji seji niso strinjali s prodajo poslovnih prostorov na Spodnjem Plavžu, v katerih deluje Razvojna agencija Zgornje Gorenjske (RAGOR). Stavba je v dvotretjinski lasti BSC Kranj in enotretjinski lasti Občine Jesenice. BSC objekt želi prodati, saj z najemninami za oddajo poslovnih prostorov v stavbi ne more več pokrivati stroškov vzdrževanja. Poleg tega upravljanje z nepremičninami ni osnovni posel BSC, so pojasnili. Jeseniški občinski svetniki pa se s prodajo solastniškega deleža Občine Jesenice na stavbi niso strinjali, saj da RAGOR mora ostati na Jesenicah. Če bi se agencija morala seliti, bi to Občini Jesenice povzročilo stroške, morala bi namreč zagotoviti nove prostore in plačevati najemnino.

Da je bila odločitev občinskih svetnikov pravilna, meni tudi nova direktorica RAGOR-ja Eva Štravs Podlogar. Kot je dejala, za zdaj druge lokacije nimajo, zato bi jim prodaja povzročila nemalo težav z iskanjem novih prostorov. Poleg tega so sedanji prostori dobri, zadovoljni so tudi z lokacijo na Jesenicah. V agenciji je deset zaposlenih.

Raziskal bo območje Vršiča

Občina Kranjska Gora sofinancira raziskovalni projekt Med vojno in mirom – Arheologija Vršiča kot zaledja prve svetovne vojne in stičišča svobode, ujetništva, kultur, narodov in verstev. Vodja projekta je arheolog dr. Uroš Košir, cilj projekta pa vzpostavitev turistično-zgodovinske poti, ki bo koristila lokalni skupnosti in obiskovalcem.

Suzana P. Kovačič

Kranjska Gora – V dvorani Ljudskega doma v Kranjski Gori so, še preden so stopili v veljavo strožji protikoronski ukrepi, na povabilo LAS Gorenjska košarica gostili predavanji mag. Tadeja Korena iz Ustanove Fundacija Pot miru v Posočju na temo Pot miru od Alp do Jadrana in arheologa dr. Uroša Koširja na temo Dediščina prve svetovne vojne na območju Kranjske Gore in Vršiča. »Eno izmed strateško pomembnih območij soške fronte je predstavljal prelaz Vršič, ki je povezal zaledje s frontno linijo Bovške kotline. Cesta in žičnice čez Vršič so povezovale Kranjsko Goro in Trento, od tam naprej pa vodile proti Kalu - Koritnici. Infrastruktura na Vršiču je bila zgrajena s prisilnim delom, za kar so večinoma uporabili ujetnike ruske cesarske vojske. Poleg same ceste je njihova najbolj znana dediščina kapela sv. Vladimirja (znana tudi pod imenom Ruska kapelica), ki je postala simbol Vršiča. Vršič predstavlja odlično podlago za zgodovinski turizem, za kar se zavzemajo tudi na Občini Kranjska Gora. Zagon tovrstne oblike turizma pa ni mogoč brez zgodovinskih in arheoloških raziskav, saj ni znanih dovolj natančnih podatkov o ohranjeni dediščini in njenem zgodovinskem ozadju. Vojaki in ujetniki so zapustili številne sledi, ki danes predstavljajo arheološki zapis v obliki objektov na terenu, skupaj s predmeti, ki so na obravnavanem območju ostali po koncu vojne. Vsa ta dediščina je edinstven, izpoveden in nenadomestljiv vir informacij, ki spada pod okrilje arheologije,« je povzel dr. Košir. Občina Kranjska Gora je zato podprla njegov predlog podoktorskega aplikativnega projekta z naslovom Med vojno in mirom – Arheologija Vršiča kot zaledja prve svetovne vojne in stičišča svobode, ujetništva, kultur, narodov in verstev, ki je bil nato izbran na razpisu republiške Javne agencije za raziskovalno dejavnost, ki projekt prav tako sofinancira. Vodja projekta je dr. Košir, ki opravlja tudi vsa strokovna raziskovanja. Ob tem poziva vse, ki imate kakršnekoli podatke, fotografije, predmete ali dokumente, povezane z vojnimi ujetniki, Vršičem in Kranjsko Goro v času od prve do konca druge svetovne vojne, da se nanj obrnete na uros.kosir@ff.uni-lj.si, saj želi dokumentirati tudi zgodbe in predmete, ki jih hranite doma.

Foto: A. Bogožalec Košir

Dr. Uroš Košir med arheološkimi raziskavami na Vršiču

»Večina vojne dediščine na Vršiču je javnosti neznana in ostaja neregistrirana v Registru kulturne dediščine. Obravnavane dediščine ni mogoče varovati ter tržiti v izobraževalne in turistične namene, dokler ta ni odkrita, raziskana, interpretirana in ovrednotena na strokoven način.«

Ostaline prve svetovne vojne v Sloveniji povezuje Pot miru, ki združuje spomenike, pokopališča, muzeje na prostem in zasebne muzeje v zgodovinsko pot, ki vodi vzdolž frontne linije od Alp do Jadrana. V Kranjski Gori se Pot miru začne v Parku miru, v njem je s starinskimi fotografijami predstavljena zgodba Vršiške ceste. Kot je povedal mag. Tadej Koren, je bila leta 2016 pot uvrščena na poskusni seznam Unescove svetovne dediščine, kar kaže na velik pomen ostalin in njihovo protivojno sporočilo miru in enotnosti med narodi. Promocijski film projektne ideje Pot miru/Walk of Peace v izvedbi Fundacije Poti miru v Posočju je bil med 150 prijavljenimi pred nedavnim izbran za najboljši projekt Interreg leta v Evropski uniji.

Ena izmed postaj žičnice čez Vršič / Foto: Uroš Košir

Koordinator turistične ponudbe na Turizmu Kranjska Gora Matjaž Podlipnik je v zaključnem delu predavanj predstavil novo AR-aplikacijo o Ruski kapelici, ki jo naložite v svoj pametni telefon. Šest zgodb uporabnikom aplikacije tankočutno orisuje dogajanje, povezano z nastankom kapelice.

Raziskovalno-učni center za plazove

Suzana P. Kovačič

Podljubelj – Občina Tržič želi skupaj s partnerji za potrebe celovitega razvoja območja nekdanjega smučišča Zelenica vzpostaviti Raziskovalno-učni center za plazove in Naturo 2000. Center bo namenjen proučevanju naravnih procesov (plazov, skalnih podorov, vpliva zaraščanja na zaščitene vrste, vpliva podnebnih sprememb ...), vpliva človeka in podajanju smernic za trajnostno sobivanje v gorskih zaščitenih in zavarovanih območjih. Kot so sporočili z občine, so z javnim naročilom izbrali izvajalca, ki bo pripravil projektno dokumentacijo za obnovo objekta srednje postaje sedežnice Zelenica.

Izpusti prahu skrbijo krajane

Krajani Koroške Bele opozarjajo na nenadzorovane izpuste prahu iz podjetja SIJ Acroni, do katerih prihaja v zadnjem času. Skrbi jih, da so v prahu težke kovine, ki so rakotvorne. V podjetju izpustov ne zanikajo, a mirijo krajane, da niso škodljivi niti rakotvorni.

Urša Peternel

Koroška Bela – »Krajani Koroške Bele zadnje tri mesece opažamo povečan izpust prašnih delcev v zrak. Večina je opazila samo prašenje, nekateri pa navajajo, da so opazili tudi prah na okenskih steklih in da imajo kovinski priokus v ustih ...« Takole se je v imenu domačinov Koroške Bele na našo redakcijo obrnila krajanka in nas obvestila o težavah z nenadzorovanimi izpusti iz podjetja SIJ Acroni. Številni krajani o tem pišejo tudi na spletnih omrežjih, kjer objavljajo tudi fotografije oblakov prahu nad podjetjem.

»Težava je v tem, da se v teh oblakih prahu nahajajo težke kovine, ki so rakotvorne,« pravi ena od krajank.

Krajani so fotografirali enega od nenadzorovanih izpustov prahu iz podjetja SIJ Acroni.

Kot izhaja iz zapisov, jih skrbi, da so v izpustih težke kovine, ki so rakotvorne.

Obrnili smo se na podjetje SIJ Acroni, kjer so pojasnili, da so v zadnjem obdobju pri proizvodnji jekla, ki temelji na stoodstotnem recikliranju jeklenega odpadka, v procesu taljenja zares zabeležili nekaj izrednih dogodkov. »Kot posledico so krajani opazili občasne emisije prašnih delcev,« pritrjujejo navedbam krajanov v podjetju. Vzrok naj bi bil v večjem deležu nečistoč v vhodni surovini, to je jeklenem odpadku.

»Med nečistočami največji delež predstavlja jalovina. Ko pride talina v stik z nečistočami, se zgodi izredni dogodek, ki je ključni dejavnik za opažene emisije. Tej problematiki namenjamo veliko pozornosti in prizadevamo si, da do podobnih izrednih dogodkov v prihodnje ne bi prihajalo. Zato smo že uvedli ukrep ločevanja nečistoč iz jeklenega odpadka. Glede na to, da se s problematiko soočamo v zadnjem obdobju, bomo k reševanju pristopili tudi s spremembo načina in sistema dela na vhodni kontroli surovin,« so zatrdili in dodali, da imajo nameščene tudi odpraševalne naprave. Tako ob izrednih dogodkih večino emisij zajamejo in se v zrak izpusti le manjši del prahu.

»Na podlagi ocene odpadka izhaja, da izpusti prahu niso škodljivi in niso rakotvorni. Se pa strinjamo, da so izpusti moteči in dajejo vtis, da so nevarni,« pravijo v SIJ Acroni.

Na vprašanje, kakšne snovi so v prašnih delcih – krajane skrbi, da gre za rakotvorne – pa v SIJ Acroni odgovarjajo, da »na podlagi ocene odpadka izhaja, da izpusti prahu niso škodljivi in niso rakotvorni. Se pa strinjamo, da so izpusti moteči in dajejo vtis, da so nevarni.«

Kako pa je z meritvami izpustov prašnih delavcev? Kot so pojasnili, opravljajo občasne in trajne meritve. Trajne meritve izvajajo v jeklarni na petih ključnih mestih, občasne (skladno z zakonodajo vsaka tri leta) pa v vseh obratih: v jeklarni, vroči valjarni, hladni valjarni, predelavi debele pločevine, predelavi žlindre. Naslednje občasne meritve bodo opravljene prihodnje leto. Dosedanje meritve so pokazale, da so vse izmerjene vrednosti skladne z vrednostmi, kot jih dopušča zakonodaja, so poudarili.

V zadnjih desetih letih so sicer že občutno zmanjšali količino prašnih delcev, in sicer skoraj za dve tretjini, z 28 na deset tisoč ton.

A kot izhaja iz poročila Masno in koncentracijsko onesnaževanje v občini Jesenice, se je hkrati močno povečala emisija snovi v zrak pri parametrih TOC (skupni organski ogljik), As (arzen), Hg (živo srebro). Kaj je razlog, smo vprašali podjetje in dobili odgovor, da do nihanj v posamičnih vrednostih lahko pride zaradi spremembe obsega obratovalnih ur in zaradi izdelave različnih vrst jekel.

Gorenjski glas
nagrajuje zvestobo.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Spoštovane naročnice in naročniki Gorenjskega glasa, akcijo obdarovanja zvestih naročnikov bomo kljub izrednim razmeram izvedli tudi letos.
V žrebanju* boste sodelovali vsi naročniki Gorenjskega glasa, ki ste na naš časopis brez prekinitve naročeni že vsaj eno leto.
Z malo sreče pri žrebu lahko prejmete eno od lepih novoletnih daril, ki jih Gorenjski glas poklanja svojim zvestim naročnikom.

likalnik Electrolux

ročni mešalnik Electrolux

palični mešalnik Electrolux

pralni stroj Electrolux

Splača se biti del naše velike družine naročnikov!

*Žrebali bomo iz baze naročnikov, ki so na Gorenjski glas naročeni dlje kot eno leto, zato vam za sodelovanje v žrebanju ni treba nič storiti. V žrebanju za glavno nagrado, pralni stroj, bodo sodelovali samo tisti naročniki, ki so na Gorenjski glas naročeni že več kot deset let. Žrebanje bo potekalo v sredo, 16. 12. 2020, nagrajenci bodo v Gorenjskem glasu objavljeni v petek, 18. 12. 2020.

Če še niste naročeni na Gorenjski glas, hitro pokličite na 04/201 42 41 ali pišite na narocnine@g-glas.si in se naročite. Naročnina prinaša popuste do 25 odstotkov!

Prve hiše že prihodnje leto?

Na zemljišču ob Delavski cesti v Šenčurju pripravljajo vse potrebno za gradnjo stanovanjskih hiš.

Danica Zavrl Žlebir

Šenčur – V Šenčurju gre h koncu gradnja komunalne infrastrukture na območju ŠE-32, kjer na zemljišču ob Delavski cesti (nasproti gostilne Ančka) pripravljajo vse potrebno za gradnjo stanovanjskih hiš. Na tem mestu naj bi jih zgradili 40, je ta teden povedal župan občine Šenčur Ciril Kozjek. »Radi bi, da bi bilo čim prej končano, da bodo lahko lastniki gradili ali svoje parcele dali na trg. Gre za obsežen projekt, kjer je vsa potrebna infrastruktura moderno zasnovana, poskrbeli smo tudi za otroška igrala, skratka predvideli smo vse, kar je potrebno nekemu stanovanjskemu naselju,« je dejal Kozjek in dodal, da bodo vlaganja v komunalno ureditev poravnali tisti, ki bodo na tem območju gradili. Že zdaj namreč občina dobiva s komunalnim prispevkom vrnjena vložena sredstva.

Foto: Gorazd Kavčič

V Šenčurju dokončujejo gradnjo komunalne infrastrukture na zemljišču ob Delavski cesti.

Kdaj računajo, da se bo na tem območju začelo graditi? Župan Kozjek prve gradnje pričakuje že v letu 2021. Območje urejanja ŠE-32 pa je le ena od letošnjih večjih gradenj v občini Šenčur. Pred časom so končali rekonstrukcijo Kranjske ceste, trenutno pa gradijo kanalizacijo in ostalo komunalno infrastrukturo v Voklem in Prebačevem, v polnem zamahu je tudi gradnja krožišča v središču Šenčurja.

Klovnska podoknica

Rdeči noski, ki ne morejo obiskovati bolnikov po bolnišnicah, zdaj skrbijo za veselje pod bolnišničnimi okni. Ne glede na razdaljo, ovire iz stekla, betona ali opeke, trdijo, da obstaja zakon prepustnosti, ki prepušča naklonjenost, radost, pesem, dobro voljo in smeh.

Urša Peternel

Jesenice – Rdeči noski so se v tem času, ko ne morejo obiskovati bolnikov v bolnišnicah, podali na turnejo s Klovnsko podoknico. Tako bodo v oktobru obiskali 15 bolnišnic in zdravstvenih ustanov, med katerimi je bila tudi Splošna bolnišnica Jesenice. Paradirali so okoli ustanove, igrali na glasbila, izvajali klovnovske trike, pozdravljali ljudi na oknih in mimoidoče pred bolnišnico ... Pri tem so seveda upoštevali vse varnostne predpise NIJZ. In kot so povedali, so na osnovi obiskov, ki so jih v zadnjih štirih mesecih opravili pod okni, balkoni, v parkih domov za starejše in zdravstvenih ustanov, prišli do pomembnega zaključka, tako rekoč do znanstvenega odkritja. »Namreč, ne glede na razdaljo, ovire iz stekla, betona ali opeke, lahko z gotovostjo trdimo, da obstaja zakon prepustnosti, ki prepušča naklonjenost, radost, pesem, dobro voljo in smeh. Pa ne le to – kljub razdaljam smo blizu.«

Rdeči noski so naklonjenost, radost, pesem, dobro voljo in smeh prinesli tudi pod okna jeseniške bolnišnice. / Foto: arhiv SBJ

Položili so vence

Vilma Stanovnik

Kranj – Minuli petek je kranjski župan Matjaž Rakovec položil venec pri spomeniku NOB na kranjskem pokopališču. Zaradi trenutnih ukrepov je organizator, Združenje borcev NOB Kranj, letošnjo osrednjo komemoracijo ob spominu dneva na mrtve moral odpovedati. S polaganjem vencev so se poleg kranjskega župana poklonili tudi člani iz ZB NOB Kranj ter Krajevnega odbora Združenja borcev Planina, Čirče in Huje. Vence ter cvetlične aranžmaje so položili tudi pri drugih spominskih obeležjih v kranjski občini.

Župan Mestne občine Kranj Matjaž Rakovec je položil venec pri spomeniku NOB na kranjskem pokopališču.

Približali so jim trajnostno gradnjo

Za dijake Šolskega centra Kranj so v oktobru pripravili delavnico o krožnem gospodarstvu in delu s trajnostnimi gradbenimi materiali.

Mateja Rant

Kranj – Mladi, ki se v Šolskem centru Kranj izobražujejo za poklic slikopleskarja in fasaderja, so se na delavnici seznanili s trajnostno gradnjo ter vplivi stavb na okolje in njihove uporabnike. Ob tem so dobili tudi vpogled v potek prehoda v krožno gospodarstvo in v načine, kako graditi 'krožne stavbe' – s kakšnimi materiali, pa tudi kako ravnati z odpadki, ko bo stavba zaključila svoj življenjski cikel, in kako te predelati za ponovno uporabo. Delavnice je za dijake pripravilo Slovensko združenje za trajnostno gradnjo GBC Slovenija ob podpori ministrstva za okolje in prostor.

»Veseli me, da se dijaki seznanjajo s takimi pomembnimi vsebinami, kot so trajnostni materiali in aktualni trendi v gradbeništvu,« je poudarila njihova mentorica Irena Lončar, ki v šoli poučuje praktični pouk in je organizatorka praktičnega dela usposabljanja pri delodajalcih. Po njenih besedah so imeli dijaki tako priložnost spoznati lastnosti materialov in njihovo uporabnost ter preverjati čase sušenja. Pri projektu je sodelovalo 25 dijakov, ki se izobražujejo za poklic slikopleskarja, njihova naloga pa je bila barvanje dotrajanih radiatorjev. Pravilen potek njihove obnove jim je podrobno predstavil Vid Capuder, ki v okviru JUB Akademije izvaja praktične predstavitve nanašanja barv in premazov na zunanje ali notranje površine ter na različne elemente stavbne opreme. Poškodovane dele radiatorjev so morali najprej zbrusiti, zatem pa za zaščito in boljši oprijem pred barvanjem nanesti osnovni antikorozijski premaz, zatem pa še barvo za obnovo železnih in barvastih kovin. Na delavnici so se dijaki prvič seznanili še s sodobno tehniko strojnega nanašanja premazov in barv na radiatorje.

Foto: arhiv GBC Slovenija

Dijaki so imeli za nalogo barvanje dotrajanih radiatorjev.

Gorenjski kampi osvojili najvišja mesta

Alenka Brun

Ljubljana – Ljubitelji kampiranja so tudi letos v izboru Naj kamp Adria glasovali za najboljše kampe, glamping resorte in postajališča za avtodome – pri nas in na Hrvaškem. In med domačimi kampi in glamping resorti so se najbolje odrezali prav gorenjski. Prvo mesto med večjimi kampi je pripadlo Kampu Bled, kjer so v zadnjih letih veliko investirali v ureditev parcel in prenovo sanitarij. Drugi je bil River Camping Bled, kjer jih koronakriza ni ustavila, tako da so do junija letos zaključili vsa dela in z odprtjem obogatili ponudbo gorenjskih kampov. Na tretjem mestu pa je pristal Kamp Šobec, ki je tudi največji kamp pri nas. Med manjšimi kampi in urejenimi postajališči za avtodome predstavnikov Gorenjske nismo zasledili; nagrada za najlepše urejeno naselje mobilnih hišic pa letos ni šla na Hrvaško, temveč jo je dobil (že omenjeni) River Camping Bled. Podobno je bilo tudi v kategoriji najboljši glamping resort, kjer pa je prvo mesto osvojil Glamping Garden Village Bled, ki je večini najbolj poznan ravno zaradi drevesnih hišic.

Poskrbite za prepis lastništva vozila

Če ob prodaji vozila s kupcem ne boste uredili tudi prepisa lastništva, se vam lahko zgodi, da boste morali plačevati dajatev za odjavljeno vozilo.

Simon Šubic

Kranj – Ministrstvo za infrastrukturo je pred dnevi lastnike motornih vozil opozorilo na obveznost plačevanja posebne dajatve za odjavljeno vozilo in na dosledno spreminjanje lastništva odjavljenega vozila. Zavezanec za plačilo dajatve je namreč oseba, ki je kot lastnik vpisana v register motornih vozil, zato je pomembno, da vsak lastnik motornega vozila preda vozilo z dokumenti novemu lastniku šele, ko opravita prepis lastništva pri registracijski organizaciji (tehnični pregledi in upravne enote). Dajatev za odjavljeno vozilo se plačuje deset let od zadnje odjave vozila, obveznost plačila pa nastopi prvič po enem letu od odjave vozila in nato jo je nato treba poravnati vsako leto na datum odjave vozila.

Ministrstvo še svetuje lastnikom, da naj ne dajejo pooblastila za spremembo lastništva vozila novemu lastniku, ki so mu že predali vozilo in dokumente. »Dogaja se namreč, da prodajalci spremembe lastništva ne izvedejo, vozilo predajo novemu lastniku skupaj z dokumenti, potem pa spremembe lastništva ne morejo opraviti, ker novega lastnika (kupca) ne morejo več kontaktirati oziroma se ta temu izogiba,« so pojasnili.

Po zakonu o dajatvah na motorna vozila sicer obveznost plačila dajatve za odjavljeno vozilo preneha, če zavezanec za plačilo upravni enoti oziroma nosilcu javnega pooblastila predloži ali potrdilo o uničenju vozila v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ali policijski zapisnik, iz katerega izhaja, da je bilo vozilo ukradeno, ali dokazilo, da je bilo vozilo registrirano v drugi državi, ali pa izvozno-carinsko deklaracijo s potrditvijo izstopa vozila iz carinskega območja Evropske unije.

Na omenjeno temo je državna poslanka Mateja Udovč (SMC) prejšnji teden v okviru poslanskega vprašanja ministra za infrastrukturo Jerneja Vrtovca opozorila na problematiko preprodajalcev rabljenih vozil, ki pogosto prejmejo odločbe za plačilo dajatve za vozila, ki so jih že prodali naprej. Prihaja namreč do težav pri spremembi lastništva vozila v evidenci registracijskih vozil, saj morajo to prodajalci opraviti skupaj s kupcem na upravni enoti oz. pri pooblaščencih ali pa z overjeno notarsko kupoprodajno pogodbo. Zato je poslanko zanimalo, ali ministrstvo razmišlja o spremembi zakona na način, da bi obveznost plačila dajatve prenehala tudi v primeru, če zavezanec upravni enoti ali nosilcu javnega pooblastila predloži kopijo plačanega računa oziroma kupoprodajno pogodbo. Minister je ocenil, da je pobuda smiselna, saj tudi sam ne vidi potrebe, da bi v digitalni dobi spremembo lastništva na upravni enoti še vedno morala skupaj urejati kupec in prodajalec.

Nedopustno nasilje

V Domu starejših občanov Preddvor je pred časom prišlo do nasilja: eden od stanovalcev je napadel in močno poškodoval sostanovalko.

Danica Zavrl Žlebir

Preddvor – Pred časom je stanovalka Doma starejših občanov Preddvor doživela hudo nasilje. Napadel jo je sostanovalec in jo tako močno poškodoval, da so jo s poškodovano glavo in vso v modricah odpeljali v bolnišnico. Posredovala je tudi policija. Svojci so ogorčeni, da se je to lahko zgodilo v domu, kjer bi morali svojo varovanko zaščititi. Za to krivijo vodstvo, češ da je bilo v tem primeru veliko prikrivanja in sprenevedanja, ne pa zaposlenih, ki jih je premalo in še ti so v sedanjih razmerah polno obremenjeni. Obrnili so se na Center za socialno delo v Kranju, obvestili socialno inšpekcijo, razmišljajo o tožbi. Ko se je stanovalka po dveh dneh vrnila v dom, so jo nastanili v sivi coni, v nekdanji garderobi brez oken, kjer je ležala brez nadzora, čeprav bi morala imeti po priporočilu zdravnika celodnevni nadzor. Zgroženi svojci so sklenili svojo sorodnico umakniti iz doma.

Vodstvo doma je na naše vprašanje, kaj so storili v zavodu, ki je svojo stanovalko dolžan zaščititi, odgovorili: »Vsakršno nasilje je nesprejemljivo. Obžalujemo dogodek in se tudi sami sprašujemo, ali lahko nasilni dogodek preprečimo, še preden do njega pride. So stanovalci, ki ne kažejo znakov oziroma intence agresije/nasilja, nevarni zase in za okolico? Zagotovo ne. V konkretnem primeru smo ravnali (v dobro oškodovanke,) kot to določajo priporočila stroke: poklicali smo policijo in službo nujne medicinske pomoči v Kranju, poskrbeli za zdravstveno oskrbo oškodovanke in obvestili smo svojce. To je vse, kar smo lahko storili po samem dogodku. Sodelavci so naredili vse, kar je bilo v njihovi moči in v dobro oškodovanke, ki se ji v imenu DSO Preddvor opravičujem in želimo čimprejšnje okrevanje.«

Kako so ravnali na Centru za socialno delo, kamor so se po nasvet in pomoč obrnili svojci? »Nesporno stališče je, da gre za nedopustno ravnanje. Dogodke, povezane z nasiljem, vedno obravnavamo skrajno resno. Svojcem je bila iz različnih strokovnih področij ponujena pomoč in podpora, tako v obliki informacij, ki bi jih morebiti potrebovali, kot tudi v obliki izvajanja pomoči skladno s pristojnostjo centra. Dogodek se je zgodil v zavodu, ki nosi odgovornost, da stanovalko zaščiti, da do ponovitve nasilja ne bi prišlo, kot tudi da obvesti pristojne organe in službe za ukrepanje,« je pojasnila pomočnica direktorice Centra za socialno delo Gorenjska Andreja Valant.

Proti podnebnim spremembam

Tudi Mestna občina Kranj se je pridružila projektu Trio s sloganom: Misli evropsko, deluj lokalno.

Vilma Stanovnik

Kranj – Mestna občina Kranj se je ob predsedovanju Slovenije Evropskemu svetu pridružila projektu Trio. To je mednarodni projekt, v katerem članice Evropske unije, mesta in šole sodelujejo v boju proti podnebnim spremembam kot podpora Nemčiji, Portugalski in Sloveniji ob predsedovanju Svetu EU.

Za vključitev v projektne aktivnosti sta bili v vsaki od sodelujočih držav izbrani dve mesti in dve šoli, ki bodo predstavili ambiciozne podnebne ukrepe, izvedene na lokalni ravni, ter si med sabo izmenjali izkušnje in znanje. V Sloveniji projekt koordinirata Energetska agencija za Podravje iz Maribora in Lokalna energetska agencija Gorenjske iz Kranja. V projektu pa poleg Mestne občine Kranj sodelujejo še Ministrstvo za okolje in prostor, Mestna občina Maribor, III. gimnazija Maribor ter Osnovna šola Stražišče Kranj.

»Vsi sodelujoči partnerji v projektu se zavedajo pomembnosti in nevarnosti podnebnih sprememb ter dejstva, da moramo v aktivnostih proti njim sodelovati vsi. Mesta so središča gospodarskih, kulturnih in družbenih dejavnosti in predstavljajo prostor, kjer lahko s primernim delovanjem dosežemo spremembe, ki vplivajo na širše okolje in veliko število ljudi. Zato bodo v pripravah na predsedovanje in v času predsedovanja EU sodelovali, razpravljali o aktivnostih za blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter si hkrati izmenjevali izkušnje, razumeli interese in položaje drug drugega. S tem bodo omogočili hitrejši napredek, temelječ na skupnem razumevanju stanja in položaja ter izzivov in potenciala, ki ga nudi spopadanje s podnebnimi spremembami,« pojasnjujejo na kranjski občini in dodajajo, da bo v okviru projekta vzpostavljena platforma za lokalne, nacionalne in evropske odločevalce z namenom, da se bodo med sabo povezali in razpravljali o pomembnih elementih podnebnih ukrepov, razumeli interese drug drugega in se približali skupnemu razumevanju izzivov in potencialnih rešitev za brezogljično prihodnost.

Dotrajano črpališče bodo obnovili

Na območju občine Kamnik je trenutno delujočih sedemindvajset črpališč za odpadno vodo, od tega jih je devet starejših od dvajset let. Te dni obnavljajo črpališče na Vrhpoljah.

Jasna Paladin

Kamnik – Oktobra je občina začela obnavljati črpališče Purgertar na Vrhpoljah, ki je bilo za odpadne komunalne vode iz tega naselja zgrajeno že leta 1986, zato je bila oprema že dotrajana in je moral koncesionar gospodarske javne službe zadnje mesece večkrat tedensko prečrpavati odpadne vode ter jih odvažati na Centralno čistilno napravo Domžale-Kamnik. V sklopu obnove bodo zamenjali obe črpalki za odpadne vode, ki bosta zmogljivejši in tišji, vgradili novo krmilno omarico z vso pripadajočo elektro opremo, namestili nov zračnik in nov nepovratni ventil ter namestili nov pohodni pokrov črpališča. Predvidena vrednost obnove črpališča je 16.500 evrov.

»Kar nekaj let se ni vlagalo v omenjeno področje, zato je Občina Kamnik z resnostjo pristopila k obnovi črpališča, saj je treba našim občankam in občanom zagotavljati kvalitetno komunalno infrastrukturo,« priznavajo na Občini Kamnik, kjer bodo podobne obnove nadaljevali, saj imajo v občini kar 27 takšnih črpališč, od tega devet starejšega datuma.

V začetku prihodnjega leta se bodo tako lotili obnove črpališča za odpadne vode Virtus v Volčjem Potoku.

Skrbijo za varnost pešcev

V zadnjem obdobju so v občini Vodice zgradili več pločnikov, uredili lokalne poti in postavili javno razsvetljavo.

Aleš Senožetnik

Vodice – Občina Vodice pozornost namenja tudi varnosti pešcev v prometu. Tako so že zgradili pločnik v naselju Selo pri Vodicah, na istem območju pa je na lokalni cesti Vojsko–Koseze v zaključni fazi tudi ureditev odvodnjavanja, izgradnja cestne razsvetljave in gradnja odseka pločnika. Zaključek del je predviden še v tem mesecu.

Že v septembru pa so na območju Sela obnovili in razširili odsek občinske ceste, sočasno pa položili tudi kabelsko kanalizacijo za cestno razsvetljavo, ki bo na tem odseku predvidoma stala že ta mesec. V delu lokalne ceste so na novo uredili odvodnjavanje in zgornji ustroj cestišča, na novo pa so asfaltirali cesto Do Koče.

Že v minulem letu so uredili 150 metrov dolg odsek v Vesci, letos pa dela v vasi nadaljujejo še z urejanjem odseka poti v smeri proti lokalni cesti v dolžini okoli 140 metrov.

Za večjo varnost peščcev v Vodicah skrbijo tudi z gradnjo pločnikov. / Foto: Občina Vodice

Nov promocijski film Medvod

Zanimivo in dinamično prikaže turistične produkte in znamenitosti ter vizualno vabi v Medvode vse starostne skupine v vseh letnih časih.

Maja Bertoncelj

Medvode – Občina Medvode ima nov promocijski film. Javnosti so ga predstavili konec preteklega meseca – zaradi razmer samo na spletu brez uradnega dogodka, ki je bil sicer predviden.

»To ni prvi promocijski film o občini Medvode, je pa zadnji pred tem iz leta 2014. Ker so se trendi v preteklih letih močno spremenili, smo se lani odločili, da potrebujemo novega. Dobro promocijsko gradivo je ključno za opazno promocijo. Če hočeš biti viden, je najlažje biti z vrhunskimi fotografijami in vrhunskim videom,« je pojasnil Jure Galičič, vodja turističnih programov v Javnem zavodu Sotočje Medvode, in dodal, da so z izdelkom zelo zadovoljni. »Promocijski video na atraktiven in dinamičen način prikaže turistične produkte in znamenitosti ter vizualno vabi v Medvode vse starostne skupine v vseh letnih časih. Končni izdelek odraža točno to, kar želimo v Medvodah ponuditi obiskovalcem oziroma tisto, kar je rdeča nit naše ponudbe. Velik poudarek smo dali vodi in vodnim aktivnostim, kot so supanje, ribolov in kopanje, ter uživanju v razgibani in precej neokrnjeni naravi, kjer je veliko možnosti za sprehode, rekreacijo in kolesarjenje. Vse to smo seveda 'zapeljali' tako, da smo v film zajeli kar največ medvoških turističnih znamenitosti.« Za snemanje promocijskega filma je bilo objavljeno javno povabilo, na katerem je bila izbrana video produkcija Max Visuals, ki prihaja prav iz medvoške občine. Izdelali so dva filma: prvi je dolg štiri minute in bo služil kot glavno video promocijsko gradivo, še posebno na družbenih platformah, drugi pa je dolg osem minut in bo največkrat uporabljen za predstavitve na sejmih in podobno.

Za snemanje promocijskega filma je bilo objavljeno javno povabilo, na katerem je bila izbrana video produkcija Max Visuals, ki prihaja prav iz medvoške občine.

Njihov cilj je v Medvode privabiti tako slovenske kot tuje goste. Z zadnjimi turističnimi sezonami, letošnja je seveda izjema, so zelo zadovoljni. »Podatki kažejo, da so, kar se prenočitev tiče, za nami tri rekordne sezone. K temu so zagotovo pripomogle tudi odmevne prireditve, ki smo jih v Medvodah organizirali ali gostili, predvsem pa je ključna narava, ki omogoča pobeg iz norega vsakdana, hkrati pa nudi tudi veliko možnosti za kvalitetno preživljanje prostega časa, naj bo to poleti osvežitev na kopališču Sora v Goričanah, supanje in čolnarjenje po Zbiljskem jezeru, kolesarjenje in pohodništvo po Polhograjcih ali pa pozimi tek na smučeh na Bonovcu. Zdi se mi, da je ravno ta raznolikost ponudbe v vseh letnih časih nekaj, kar krasi Medvode,« je še povedal Galičič.

V promocijskem filmu so velik poudarek dali vodi in vodnim aktivnostim, kot so supanje, ribolov in kopanje, ter uživanju v razgibani in precej neokrnjeni naravi, kjer je veliko možnosti za sprehode, rekreacijo in kolesarjenje. / Foto: Max Petač

Gradnja zbirnega centra v polnem teku

Gradnja Zbirnega centra za ravnanje z odpadki v Suhadolah naj bi bila končana v štirih mesecih.

Jasna Paladin

Suhadole – Izbrani izvajalec, SGP Graditelj, je skupni projekt občin Kamnik in Komenda začel graditi 1. oktobra, dela pa za zdaj potekajo po terminskem načrtu in morajo biti po podpisani pogodbi zaključena v štirih mesecih. Izvajalci zato upajo na milo zimo.

Še preden pa so gradbeni stroji lahko zakopali v zemljišče, na katerem bodo zgradili sodoben center za ravnanje z odpadki, je moral koncesionar, podjetje Publikus, od tam odstraniti večjo količino bal z odpadki. Dela trenutno potekajo na spodnjem nivoju, enem od treh, ki bodo dostopni po klančini, kar bo občanom omogočilo bistveno lažji način dostopa do zabojnikov in oddaje kosovnih odpadkov.

Foto: Občina Kamnik

Gradnja sodobnega centra za ravnanje z odpadki naj bi bila zaključena v štirih mesecih.

Arheologi na trasi obvoznice

Arheološka izkopavanja na trasi vodiške obvoznice so že v teku. Začetek gradnje je predviden spomladi.

Aleš Senožetnik

Vodice – Predhodna arheološka izkopavanja na trasi vodiške obvoznice potekajo že nekaj časa. Že maja so arheologi izvedli raziskave na območju, imenovanem Za borštom, ki leži južno od pokopališča v Vodicah. Odkrili so skromne sledove rimskodobne in prazgodovinske poselitve ter dva odseka novoveških prodnatih cest, ki sta potekali od Vodic v smeri Polja in Repenj. Med najdbami je bil tudi ostanek finega namiznega posodja, kar po mnenju arheologov kaže na vpetost območja v trgovsko mrežo rimskega imperija.

Arheološka izkopavanja, v katerih sodelujejo arheologi Maruša Urek, Primož Stergar in Luka Rozman, pa so 19. oktobra začeli še na drugi lokaciji, zaščiteni s kulturnovarstvenim režimom. Na najdišču Za grabnom, ki leži južno od vodiške osnovne šole, kot metodo uporabljajo kombiniran izkop s testnimi jarki in arheološka izkopavanja. Doslej so odkrili del jame in ognjišče, kar priča o prazgodovinski naselbini, domnevno iz bronaste dobe, ter posamične rimskodobne najdbe.

Foto: arhiv Občine Vodice

Arheološka izkopavanja trenutno potekajo na območju južno od vodiške osnovne šole.

Arheološka izkopavanja bodo potekala tudi še v novembru. Medtem pa Dars vodi postopke za pridobitev gradbenega dovoljenja. Kot je na jesenskem obisku v Komendi, kjer si prav tako prizadevajo za čimprejšnjo izgradnjo komendskega dela obvoznice, dejal minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec, pričakuje, da bo gradbeno dovoljenje za obvoznico v Vodicah pridobljeno v začetku prihodnjega leta. Takoj nato naj bi tudi začeli graditi dobra dva kilometra dolg odsek mimo Vodic, ki sicer predstavlja del povezovalne ceste Vodice–Mengeš–Želodnik.

Med najdbami je bil tudi ostanek finega namiznega posodja, kar po mnenju arheologov kaže na vpetost območja v trgovsko mrežo rimskega imperija.

Program občine za deset let

V občini Vodice k pripravi razvojnega programa vabijo tudi občane.

Aleš Senožetnik

Vodice – V občini Vodice pripravljajo razvojni program občine za obdobje od 2021 do 2031. Ker gre za enega najpomembnejših dokumentov, s katerim se želijo čim bolj približati dejanskim potrebam celotne skupnosti, k sodelovanju vabijo čim širši krog posameznikov vseh generacij, društev, podjetij, kmetov in drugih, ki si prizadevajo za celovit in trajnosten razvoj občine.

Razvojni program bo obravnaval razvojne priložnosti in potenciale občine, lokalna skupnost pa se bo v pripravo vključevala prek anket, intervjujev in delavnic, pravijo na občinski upravi. Izvedli bodo tudi analizo stanja in nabor izzivov ter priložnosti. »Ti bodo podlaga za pripravo dolgoročnih aktivnosti in ukrepov, ki bodo zagotovili vitalen in pameten razvoj občine in hkrati ohranili podobo pestrega podeželskega območja z visoko kakovostjo bivanja. Dokument bo torej temelj za odpravo konkretnih problemov, s katerimi se Vodice srečujejo danes, zahtevajo pa dolgoročen pristop k reševanju,« dodajajo na Občini Vodice.

Za uspešno pripravo programa in oblikovanje rešitev so nujna tudi mnenja, izkušnje in predlogi lokalne skupnosti, zato na občinski upravi občane vabijo k izpolnitvi ankete, ki je od začetka novembra dostopna na spletni strani www.1ka.si/a/301549. V tem mesecu bodo organizirali tudi spletno delavnico, na kateri bodo občani lahko še osebno predstavili ideje in pobude za razvoj občine ter opozorili na izzive, s katerimi se soočajo. Termin delavnice bo objavljen na občinski spletni strani.

RADIO GORENC D.O.O., BALOS 4, TRŽIČ

Čarobna Benečija za oskarja

Filmski prvenec režiserja Gregorja Božiča Zgodbe iz kostanjevih gozdov je slovenski predlog za oskarja za najboljši mednarodni celovečerec.

Igor Kavčič

Ljubljana – Zveza društev slovenskih filmskih ustvarjalcev je za slovenskega predstavnika, ki se bo potegoval za kandidaturo za nagrado oskar za najboljši mednarodni celovečerni film, predlagala film režiserja Gregorja Božiča Zgodbe iz kostanjevih gozdov.

Letos so producenti za omenjeno kandidaturo prijavili šest filmov, poleg izbranega so to bili še filmi: Jaz sem Frenk v režiji Metoda Pevca, Korporacija v režiji Mateja Nahtigala, Ne pozabi dihati v režiji Martina Turka, Polsestra v režiji Damjana Kozoleta, in Vsi proti vsem v režiji Andreja Košaka. Strokovna komisija v sestavi Žiga Virc (režiser), Simon Tanšek (direktor fotografije), Tina Smrekar, Bojan Mastilović in Jerca Jerič (vsi producenti), Andrej Nagode (montažer), Sebastian Cavazza (igralec) in Petra Meterc (publicistka) je za najprimernejšega med njimi ocenila film Zgodbe iz kostanjevih gozdov.

Kot je v obrazložitvi k izboru zapisala komisija, Zgodbe iz kostanjevih gozdov na filmski trak preslikavajo brezčasen, skorajda arhetipski duh Benečije. »Film pravljično oživi poetično naravo Benečije ter zgodbe ljudi, ki še vedno uporno naseljujejo odročno obmejno pokrajino, pa tudi vseprisotne sledi in spomine po tistih, ki so že odšli z željo po boljšem jutri. Prvenec Gregorja Božiča je izstopajoče dovršena filmska stvaritev, ki z izjemno filmsko fotografijo, dodelano scenografijo, zvočno podobo ter pretanjenim čutom za grajenje sanjskega ritma portretira specifičen prostor, hkrati pa uspe spregovoriti o odhajanju v tuje kraje kot o povsem življenjski in predvsem univerzalni potrebi posameznikov, ki morajo iz tega ali onega razloga zapustiti v času zataknjeno dimenzijo lastnega okolja.«

Film v slovensko-italijanski koprodukciji je bil sicer veliki zmagovalec lanskega Festivala slovenskega filma v Portorožu, saj je bil nagrajen s kar 11 vesnami – tudi za najboljši film, režijo in po izboru občinstva. Božičev filmski prvenec (scenaristka in producentka je Marina Gumzi), je prejel nagrado žirije na filmskem festivalu v Nari na Japonskem in posebno omembo na 25. Festivalu novega filma v Splitu. Nazadnje je bil nagrajen pred dnevi na filmskem festivalu CinEast v Luksemburgu, kjer je prejel nagrado kritikov. Pred dnevi ste si ga lahko ogledali tudi na TV Slovenija, tako kot lanskega dobitnika oskarja za najboljši film južnokorejski film Parazit.

Ali bo film prišel v ožji izbor desetih filmov, bo znano 9. februarja, že 93. podelitev oskarjev pa bo 25. aprila v Los Angelesu.

Zgodbe iz kostanjevih gozdov je najbolj nagrajevani in kritiško pozitivno ocenjeni film preteklega leta. / Foto: Nosorogi

FLIF letos na spletu

Kranj – Festival ljubiteljskega igranega filma (FLIF) bo zaradi aktualnih razmer tokrat potekal na spletu. V soboto, 7. novembra, od polnoči do 24. ure, si bo mogoče na spletni strani http://www.kamp-avantura.si/filmski-festival-flif-2020/ ogledati 14 filmov, ki so jih ustvarili filmarji iz vseh delov Slovenije. Gledalci boste lahko nekaj ur manj, od polnoči do 18. ure glasovali za svojega favorita. Film z največ glasovi bo prejel nagrado za najboljši film po izboru občinstva. Nagrade filmom in ustvarjalcem bo letos na spletu podelil Metod Pevec.

Jenkova nagrada Mozetiču

Pesniška zbirka Sanje v drugem jeziku je Branetu Mozetiču po sedemnajstih letih prinesla že drugo Jenkovo nagrado.

Igor Kavčič

Kranj – Minuli torek, 27. oktobra, na dan, ko se je pred 185 leti v Podreči rodil pesnik in pripovednik Simon Jenko, bi v Kranju morali podeliti letošnjo Jenkovo nagrado za najboljšo pesniško zbirko preteklih dveh let. Slovesnost s podelitvijo je bila zaradi aktualnih epidemioloških razmer in ukrepov ob tem sicer odpovedana, kljub temu pa so v Društvu slovenskih pisateljev seveda razglasili prejemnika Jenkove nagrade 2020.

Komisija za Jenkovo nagrado v sestavi Varja Balžalorsky Antić (podpredsednica), Andrej Ilc, Matevž Kos, Veronika Dintinjana in Kaja Teržan (lanskoletna Jenkova nagrajenka) je izmed petih pred mesecem nominiranih zbirk za najboljšo izbrala pesniško zbirko Sanje v drugem jeziku pesnika, pisatelja in urednika Braneta Mozetiča. To je njegova druga Jenkova nagrada, leta 2003 je bil namreč nagrajen za pesniško zbirko Banalije.

»Brane Mozetič v svoji najnovejši zbirki raziskovanje odnosa med osebnim in političnim prenese na najbolj intimno področje subjektovega sveta, v sanje. Skozi 46 sanjskih skic, izrisanih v pesmih v prozi, bralec/-ka z veliko mero suspenza sledi nepredvidljivi logiki sanj, ki ji mora hočeš nočeš slediti tudi sanjajoči subjekt, ki je vselej tudi osrednji protagonist sanj,« nagrajeno pesniško zbirko med drugim opiše predsednica žirije Varja Balžalorsky Antić. In kot je še zapisano v obrazložitvi k nagradi: »S Sanjami v drugem jeziku je pesnik dosegel presežek glede na svoje dosedanje ustvarjanje in ustvaril eno najbolj vznemirljivih pesniških knjig v zadnjem času.«

Aktualni Jenkov nagrajenec Brane Mozetič / Foto: Diana Anđelić

Nagrajenec je ob nagradi zapisal: »Zbirka mi je pomenila vstop v krog prijateljev, s katerimi sem literarno živel in ki jih ni več. Oživil sem jih skozi sanje, da bi mi pomagali preživeti. Nastajala je v nekakšnem polbudnem stanju. In boleče. Sprva je imela naslov Sanje z mrtvimi, toda kasneje sem pesmim dodajal sanje z živimi in slednjič vse prepletel v svet, iz katerega je smrt dobesedno izginila. Verjetno tudi bolečina, da je ostal vitalizem nekega drugega jezika. Ki ga razumemo, ali pa tudi ne.« Ob tokratni nagradi se v sporočilu spominja tudi prve nagrade: »Ko so me oktobra leta 2003 obvestili, da sem prejemnik Jenkove nagrade za zbirko Banalije, sprva temu nisem verjel. Spominjalo me je na šale, ki si jih je kdaj privoščila literarna sreča, da je sproščala svojo ponotranjeno homofobijo. Tedaj je bila ta nagrada eksces, prvič je bilo nagrajeno delo, ki je vsebovalo eksplicitne gejevske vsebine. Ne vem, ali je 17 let kasneje (skoraj čas za polnoletnost), kaj bolje. Ne vem, ali so se tudi tokrat v komisiji kopja kresala kot takrat. Vem pa, da je danes čas dosti bolj svinčen. In da Ministrstvo za kulturo poleg 23 organizacij neodvisne kulture prav zdaj meče na cesto tudi založbo, ki je izdala obe moji nagrajeni knjigi. Morda sem zato še bolj hvaležen komisiji, ki me je nominirala in celo nagradila, kar mi daje upanje, da nas ni malo, ki se upiramo zlu.

Podelitev je prestavljena na december oziroma za nedoločen čas, ko se bodo razmere izboljšale in bo ponovno mogoče zbiranje do petdeset ljudi v zaprtih prostorih.

Znamenitni za znanje

Znamenitni je naslov knjige in hkrati stripa s tridesetimi zgodbami o znamenitih osebnostih na Slovenskem, ki je to jesen izšla pri založbi Rokus Klett.

Igor Kavčič

Ljubljana – »Njen življenjepis se bere skoraj kot življenjepis kakšne rokovske zvezde,« beremo v podnaslovu zgodbe o naši najbolj znani slikarki Ivani Kobilca. Le koga ne bi zanimalo, kaj »rokovskega« sledi v nadaljevanju? No, Ivanina zgodba je le ena izmed tridesetih, ki sta jih v knjigo v najboljši stripovski maniri predstavila pisec Žiga X Gombač in ilustrator Jaka Vukotič.

Soavtorja v knjigi z naslovom Znamenitni mladini (pa tudi odraslim) na zanimiv, poveden in hkrati biografsko trden način predstavljata znamenite osebnosti, ki so s svojo drugačnostjo, pogumom in drznostjo ter jasnimi cilji zaznamovale svoj in pustile sledi za današnji čas. Ne le v prostoru današnje države, ampak po vsem svetu.

Med »znamenitne« sta izbrala enajst žensk in devetnajst mož, ki so se od 17. do 20. stoletja rodili na Slovenskem. Knjiga se začne z najstarejšim, polihistorjem Janezom Vajkardom Valvasorjem, avtorjem Slave vojvodine Kranjske, zaključi pa jo Kamničan France Rode, ki je izumil žepni kalkulator. Med njima najdemo vse najbolj znane, Franceta Prešerna, Edvarda Rusjana, Almo Karlin, pa tudi manj znane, kot so mogoče Albin Belar, Friderik Pregl, Marija Maister, Jula Molnar, Ana Mayer Kansky ...

Skozi zgodbe nas na iskriv stripovski način popeljeta blazno radoveden »mulc« Nabriti Brin in RA Dirkka, ki uspešne Slovenke in Slovence hoče izbrisati iz zgodovine. Seveda ji ne uspe, saj Brin v risbi in besedi tako dobro razloži pomen in zanimive življenjske zgodbe naših znamenitih predhodnikov – vsakega predstavi na dveh straneh – da jih je nemogoče pozabiti. Če pa nam že kdo uide iz glave, pa branje Znamenitnih začnemo še enkrat od začetka.

Foto: Igor Kavčič

Zgodbe znamenitih Slovenk in Slovencev v besedi in risbi

Nizozemski plavalec trenira v Kranju

Ben Schwietert je triindvajsetletni Nizozemec, udeleženec olimpijskih iger leta 2016, nosilec medalj z evropskih prvenstev. Zadnje leto živi na Gorenjskem in trenira v Plavalnem klubu Triglav Kranj.

Maja Bertoncelj

Kranj – Sredi oktobra je bilo v Kranju odprto državno prvenstvo v plavanju. Za domači PK Triglav Kranj je tekmoval tudi Nizozemec Ben Schwietert, že uveljavljeno ime v plavalnem svetu. Specialist za prosti slog je leta 2015 nastopil na evropskem prvenstvu v kratkih bazenih in v mešani štafeti 4 x 50 metrov prosto osvojil bronasto medaljo. Leto kasneje je bil na evropskem prvenstvu v dolgih bazenih dvakrat zlat: z mešano štafeto 4 x 100 metrov prosto in z moško štafeto 4 x 200 metrov prosto. Istega leta je prvič plaval na olimpijskih igrah. V Riu de Janeiru je bil član nizozemske moške štafete 4 x 200 metrov prosto, ki je v finalu končala na sedmem mestu. Leta 2017 je z mešano štafeto 4 x 100 metrov prosto na svetovnem prvenstvu v dolgih bazenih osvojil srebrno medaljo.

Nizozemec Ben Schwietert je pretekli mesec na odprtem državnem prvenstvu Slovenije plaval za PK Triglav Kranj, katerega član je. / Foto: Gorazd Kavčič

Od kdaj ste v Sloveniji in zakaj takšna odločitev?

Lani decembra sem se odločil zapustiti državno reprezentanco, ker ni bilo več napredka. Poleg tega sem skoraj zaključil študij na univerzi Vrije Universiteit v Amsterdamu. Iskal sem možnost treninga v tujini. Moje dekle je iz Slovenije in študira v Ljubljani, zato sem najprej želel preveriti možnosti v Sloveniji. Poznal sem nekaj ljudi iz plavalnih krogov. Dušan Danilović, trener iz PK Koper, mi je priporočil nekaj trenerjev. Eden izmed teh je bil Luka Berdajs iz PK Triglav Kranj. Po pogovoru z njim, nekaj treningi in seznanitvijo z drugimi člani ekipe – Teo Košnjek, ki skrbi za treninge moči, Špelo Košir, pomočnico trenerja, in plavalci v klubu – sem se odločil, da ostanem tukaj.

Ste zadovoljni?

Gre za močno ekipo, v kateri so predvsem mlajši plavalci. Nekateri izmed njih so tekmovali na evropskih mladinskih prvenstvih, dva starejša sta se to poletje preselila v Združene države Amerike, kjer študirata in trenirata. Objekti v Kranju so dobri, najpomembnejši pa je odnos med trenerjem in mano. Luka je zelo odprt in mislim, da sva se hitro ujela. Super je delati z njim.

Kako se počutite v Sloveniji?

Odlično. Fantastično je biti del profesionalnega okolja in imeti nekoliko več svobode pri treningih in študiju – če primerjam z nizozemsko reprezentanco.

Kot vem, ste vajeni živeti v tujini.

Ko sem bil mlajši, smo se zaradi očetove službe veliko selili. Skupno smo 13 let živeli v tujini, preden sem se pri 14 letih vrnil na Nizozemsko. Tri leta smo bili v Moskvi v Rusiji, devet let v Šanghaju na Kitajskem in eno leto v Budimpešti na Madžarskem.

Pri devetnajstih letih ste nastopili na olimpijskih igrah. Lepi spomini?

Vsekakor. O tem sem sanjal že kot otrok. Tekmovati na najvišji ravni pri 19 letih je bilo nekaj, česar ne bom nikoli pozabil.

Vaši cilji v plavanju?

Leta 2016 sem na olimpijskih igrah nastopil kot član štafete 4 x 200 metrov prosto. Moj cilj je na olimpijskih igrah tekmovati še kot posameznik, a pred tem bom moral doseči več manjših ciljev.

S čim se še ukvarjate poleg plavanja?

Maja sem na univerzi Vrije Universiteit v Amsterdamu diplomiral iz ekonometrije in operacijskih raziskav. Na isti fakulteti nadaljujem magistrski študij finančne ekonometrije. Trenutno so vsa predavanja in izpiti na spletu, v prihodnosti pa bom morda na kakšnega moral tudi na Nizozemsko.

KRATKE NOVICE

Šenčurjani doma do nove zmage

Šenčur – Košarkarji Gorenjske gradbene družbe Šenčur so v soboto v šestem kolu 1. SKL gostili Zlatorog Laško. Zmagali so s 87 : 68 (21 : 13, 16 : 21, 24 : 15, 26 : 19). Šenčurjani so vse tri zmage v novi sezoni dosegli na domačem parketu. Pred tem so premagali že Koper Primorsko in Rogaško. Izstopala sta brata Rizvić, ki sta skupaj dosegla skoraj polovico vseh točk. Vsak jih je zbral 19, od tega Ramo 17 že v prvem polčasu, Hasan pa 10 v drugem.

Peter Prevc imenovan za ambasadorja za šport

Kranj – Ker se je decembra 2019 iztekel štiriletni mandat dotedanjemu ambasadorju Republike Slovenije za šport, strpnost in fair play, je Vlada Republike Slovenije na četrtkovi dopisni seji za novo štiriletno obdobje na to mesto imenovala Petra Prevca. Njegov namestnik je Franc Pinter, namestnica pa Maruša Štangar.

Mezgec še dve leti v avstralski ekipi

Kranj – Kolesar Luka Mezgec je podaljšal sodelovanje z ekipo Mitchelton-Scott. Tako bo 32-letni Kranjčan za Avstralce dirkal še dve sezoni. Član ekipe je že od leta 2016.

Prvič trenirali na ledeni smučini

Smučarski skakalci so pretekli teden trenirali na Bloudkovi velikanki v Planici. Do prvih tekem svetovnega pokala od 20. do 22. novembra v Wisli bodo še naprej trenirali v domačem okolju.

Maja Bertoncelj

Rateče – Slovenski smučarski skakalci nadaljujejo treninge na domačih skakalnicah. Pretekli teden so bili od ponedeljka do petka v Planici, kjer so bili tudi nastanjeni. Na Bloudkovi velikanki so trenirale A, B in mladinska reprezentanca.

Prvič v tej sezoni so imeli možnost skokov na ledeni smučini. »Najprej gre za prilagajanje na ledeno smučino, občutki so vendarle malce drugačni. Najpomembnejša pa sta seveda dvig nivoja pripravljenosti in testiranje tekmovalne opreme (smuči in dresov),« je pojasnil glavni trener Gorazd Bertoncelj. Nivo pripravljenosti je lahko preveril znotraj kar treh reprezentanc. »Moram biti kar zadovoljen. Trenutno je dovolj širok izbor tekmovalcev. V tem trenutku bi se težko odločil za sestavo ekipe za svetovni pokal,« je komentiral. Pred Planico so skakalci trenirali v Kranju, še prej pa v Moravskih Toplicah, kamor so na druge kondicijske priprave odšli po državnem prvenstvu v začetku oktobra. »Izkoristili smo pomoč tamkajšnjega nogometnega kluba, ki nam je odstopil mini dvorano. Imeli smo odlične pogoje za trening in tudi za regeneracijo,« je dejal Bertoncelj. V Moravskih Toplicah iz vrst A-reprezentance ni bilo Domna Prevca. Vadil je na domači skakalnici v Kranju. »Odločili smo se, da v tistem obdobju nima smisla, da opravlja kondicijsko vadbo, ker je je v septembru, ko je imel poškodovano roko, opravil zelo veliko. Manjkalo mu je skokov, zato je treniral doma na stometrski skakalnici. Naredil je zares veliko skokov. Učinek je, trenutno je v veliko boljši formi, kot je bil poleti. Še vedno ni čisto 'pravi', a kaže znake prebujanja,« je Bertoncelj komentiral napredek najmlajšega od bratov Prevc.

Foto: Gorazd Kavčič

Gorazd Bertoncelj bo v Wislo, kjer se bo začela sezona svetovnega pokala, lahko odpeljal sedem skakalcev.

Nova sezona svetovnega pokala, ki se bo začela v Wisli na Poljskem (od 20. do 22. novembra), se bliža. Skakalci imajo še dobra dva tedna časa za pripravo. »V Planici imamo skakalnico z ledeno smučino. Naslednji teden bomo imeli ledeno smučino v Kranju na srednji skakalnici. V tem trenutku ne vidim potrebe po treningu v tujini. Želja je res bila, imeli smo celo rezerviran trening v Zakopanah v tem času. Zaradi zdravstvene situacije v Evropi se zanj nismo odločili, nismo želeli izzivati usode oziroma tvegati. Kolikor spremljam, se vsi pripravljajo v domačem okolju, vsi bodo šli direktno od tam na tekmo in šele takrat bomo videli, kakšni bodo rezultati,« je pretekli teden dejal Bertoncelj. Za Wislo bo lahko izbral sedem fantov.

Zimska tekaška liga bo

Bistvena sprememba je posamičen start kadarkoli v določenem tednu.

Maja Bertoncelj

Kranj – Navkljub epidemiji covida-19 organizatorji sporočajo, da bodo tudi v tej sezoni izpeljali Kranjsko zimsko tekaško ligo. Za udeležence so že pripravili navodila, predvsem zaradi situacije v zvezi z novim koronavirusom pa je uvedenih nekaj sprememb.

»Bistvena sprememba glede na prejšnje izvedbe je posamičen start in razširitev ženskih kategorij, ki bodo sedaj enake kot pri moških. Začnemo s ponedeljkom, 9. novembrom, če pa bo še vedno v veljavi prepoved prehajanja med občinami, se začetek lige preloži do ukinitve tega ukrepa, vendar ne več kot za en mesec,« pravijo organizatorji.

Tradicionalnih startov vsako nedeljo ob 9. uri tako za zdaj ne bo. »Na traso se podamo individualno ob upoštevanju vseh priporočil NIJZ in odlokov vlade. Za posamezen tek velja termin od ponedeljka od polnoči do nedelje do 18. ure. Merjenje rezultata se izvaja s športno uro ali mobilnim telefonom in uporabo aplikacije Strava. Za tiste, ki Strave ne uporabljate ali jo ne morete, dopuščamo možnost, da pošljete svoj rezultat po e-pošti, pri čemer računamo na poštenost,« je med drugim zapisano v navodilih.

Teki ostajajo kot doslej: Kališče (nova lokacija starta), Sv. Jošt, Krvavec, Sv. Mohor in Brdo. Vsak bo na vrsti trikrat. Sledila bo še razglasitev najboljših.

Zaradi okužb prestavljeni dve tekmi Domžal

Kranj – Tekmi devetega in desetega kroga nogometne Prve lige Telekom Slovenije Aluminij – Domžale in Bravo – Domžale, ki bi morali biti odigrani 29. oktobra oziroma 2. novembra, so zaradi okužb s covidom-19 v ekipi NK Domžale prestavili. Predvidoma bosta odigrani po reprezentančnem premoru.

Planinski izlet: Kušpergarjev turn (750 m n. m.)

Razgleden plezalni turn

Turn v Dolžanovi soteski, ki je kot turistična, naravna znamenitost priljubljena predvsem pri športnih plezalcih, saj je izjemno lepo urejeno in priljubljeno plezališče. Turn, ki je dostopen tudi po »normalni« poti.

Jelena Justin

Dovžanova soteska je priljubljeno plezališče, ki je s ceste, ki teče skozi ozko sotesko, pravzaprav nevidno. Opazimo številke turne in stebre, kar daje slutiti, da so tam tudi plezalne smeri. Prve težje smeri so bile tukaj preplezane leta 1979. Težavnost smeri je za vse: od začetnikov do vrhunskih plezalcev. Danes bomo obiskali enega od turnov, preko katerega potekajo plezalne smeri. Mi ga bomo dosegli po neoznačeni stezici, ki pelje mimo partizanske tehnike Kokrškega odreda.

Skozi Tržič nadaljujemo v smeri Dovžanove soteske. Za Tržičem je vas Čadovlje, ko pa pred seboj zagledamo tunel skozi naravno skalo v Dovžanovi soteski, je na desni strani tudi manjše parkirišče, kjer lahko parkiramo. Če je parkirišče zasedeno, lahko parkiramo malce nižje na levi strani cestišča, kjer je info točka, ali pa se zapeljemo skozi tunel in parkiramo na večjem urejenem parkirišču na desni strani ceste.

Ob parkirišču pri predoru so informativne table o zgodovini tunela, ki ga je leta 1895 dal zgraditi baron Born in s cesto povezal Jelendol s Tržičem. Ob parkirišču so stopnice, ki so del učne poti, po kateri tudi začnemo vzpon. Malce višje dosežemo kolovoz, ob katerem so informacijske table učne poti. Na prvem razpotju kolovoza nadaljujemo levo (desni kolovoz višje preči hudournik!), pokažejo se Kušpergarjevi turni, sploh izrazit je tisti, ki ima na vrhu križ, A ta ni naš cilj! Kljub temu da gre na tem mestu levo lepši kolovoz, mi zavijemo desno na slabšega. Razpotje ni nič označeno. Strmo se vzpnemo po nič kaj lepem kolovozu, opazimo celo nekakšne oznake in na naslednjem kolovozu gremo levo, kar je tudi označeno. Pot se približa pečinam in je ponekod precej težko sledljiva. Držimo se pečin, hodimo prečno, skoraj po ravnem. Pred seboj hitro zagledamo rekonstrukcijo partizanske tehnike Kokrškega odreda. Na Gorenjskem so takšne tiskarne začele nastajati 1942. leta. Tiskale so predvsem propagandni material in oddajale radijska poročila. Partizanski tisk je bil izredno pomemben v boju proti okupatorju in njegovi uničevalni, raznarodovalni politiki. Omenjene tiskarne okupator nikoli ni odkril.

Stezi sledimo v isti, prečni smeri, malce se spustimo, nato se ponovno vzpnemo do vznožja pečin, ko sledi strm vzpon in opazimo celo nekaj zanimivih, obledelih markacij. Vzpenjamo se prečno v levo. Pobočje, ki ga prečimo, je strmo, po dežju nevarno za zdrs. Pot je slabo vidna oz. težje sledljiva. Na nekakšnem sedelcu se pot razcepi. Naša pot bo zavila levo, strmo navzgor. Vzpenjali se bomo na enega od Kušpergarjevih turnov. Težje sledljiva pot bi naravnost pripeljala do kmetije Kušpergar.

Foto: Jelena Justin

Rekonstruirana partizanska tehnika Kokrškega odreda

Strm vzpon do ozkega in izpostavljenega grebenčka, ki popelje na vrh / Foto: Jelena Justin

Vrh Kušpergarjevega turna; spodaj levo pa vidimo Turn, ki ima križ in smo ga dobro videli z razpotja kolovozov. / Foto: Jelena Justin

Ko premagamo strmino, nas do vrha s klopjo in vpisno skrinjico loči le še nekaj korakov po ozkem in izpostavljenem grebenu.

Z vrha sestopimo po poti vzpona. Če imamo kanček sreče, bomo ob poti morda opazili možica, ki označuje eno od sestopnih poti, ki nas pripelje na tisti levi krak razpotja, kjer smo mi prej šli desno. Nekaj opazovanja je potrebnega, sicer pa sestopimo po poti vzpona.

Nadmorska višina: 750 m
Višinska razlika: 250 m
Trajanje: 1 ura in 30 min
Zahtevnost: ★★★★★ (orientacija)

Jesenski trenutki v dolini Tamar

Potepanja (16)

Neža Markelj

Zadnje tedne lovim lepote jeseni, kot jih nisem še nikdar poprej. Lovim gorske macesne, preden odvržejo oranžne iglice, rumeno-rdeče liste, preden jih bo mraz pregnal iz dreves, lovim trenutke, ko se še lahko sprehajam v kratkih rokavih in nastavljam lica toplemu soncu. Lahko rečem, da sem prejšnjo nedeljo, tik pred zaprtjem občin, odkrila enega lepših oktobrskih kotičkov, kjer se je jesen še bahala z rumeno-rdečimi krošnjami in mi pošiljala tople sončne poljubčke.

Le sprehod stran od doline Planica se proti jugu kot njen podaljšek nadaljuje slikovita alpska dolina Tamar, nad katero kraljuje eden najbolj mogočnih dvatisočakov – Jalovec. Iz Planice vodi do planinskega doma v Tamarju 3,5 kilometra dolga markirana makadamska pot, ki je pozimi preurejena v tekaške proge, poleti pa je zelo priljubljena med pohodniki, med katerimi sva se na tisto lepo nedeljo znašli tudi medve s Tadejo.

Potep sva torej začeli v Planici, od koder sva v uri počasne hoje prispeli do planinskega doma v Tamarju. Malo nad domom so naju rdeči smerokazi usmerili naravnost proti koncu doline, kjer se tik ob planinski poti na Slemenovo špico iz črnikastega skalnega praga izliva sedemdeset metrov visok slap Črne vode, ki je imel takrat, dan po obilnem deževju, družbo še treh drugih, malo manjših slapov. Medve pa sva nadaljevali pot mimo slapa in se povzpeli še višje nad dolino, do začetka manjše grape, kjer sva navdušeno obsedeli na velikem balvanu, saj se je pred nama odprl čudovit pogled na dolino Tamar, odeto v paleto jesenskih barv.

Planinski dom v Tamarju – odlični razgledi in še boljša hrana

Tudi sonce se je začelo počasi prerivati skozi oblake, ko sva stopali nazaj proti domu, ga obvili in se obrnili proti zahodu, kjer se nama je med visokimi vrhovi smrek odprl pogled na potok Nadiža, ki izvira iz skalnate stene Rateških Ponc in se v številnih manjših slapih spušča proti dolini. Ob potoku navzgor vodi tudi markirana, lepo urejena, a zelo strma planinska pot, ki po krajšem vzponu in preplezanem zadnjem delu pripelje do največjega slapu Nadiže.

V Tamar me je zaneslo že poleti, ko sva z Nejcem raziskovala Rateške Ponce in sva se po celodnevni hoji na koncu ustavila v domu na domačem golažu, kislem mleku in pehtranovih štrukljih. Kot ste verjetno že sami ugotovili, je tak zaključek izleta pri meni obvezen, in ker je bil dom tokrat zaprt, sva s Tadejo na travnik pred njim pogrnili odejo in si privoščili domač rižev narastek z vročo belo kavo.

Prvič dražba na spletu

Dražba plemenskih ovnov s Testne postaje Jezersko letos prvič doslej ni bila »v živo«, ampak je zaradi epidemije novega koronavirusa potekala po spletu. Od triindvajsetih ovnov so jih prodali trinajst.

Cveto Zaplotnik

Spodnje Jezersko – V okviru Društva rejcev ovc jezersko-solčavske pasme deluje na Kovkovi kmetiji na Spodnjem Jezerskem Testna postaja Jezersko, na kateri poteka testiranje plemenskih ovnov jezersko-solčavske pasme po posebnem, od države potrjenem in nadzorovanem programu, pri tem pa je poudarek na testiranju v naravnem hribovskem okolju. Letos je bilo na testiranju 28 ovnov od skupno šestnajstih rejcev iz vse Slovenije, po odločitvi republiške komisije za priznavanje plemenjakov pa je licenco za naravni pripust dobilo triindvajset ovnov. Noben oven ni izpolnjeval kriterijev za uvrstitev v prvi kakovostni razred A ali B, ampak je komisija vse uvrstila v preostale tri razrede – šest v razred 2A, osem v 2B ter devet v 3A.

Najbolje ocenjeni plemenski oven iz reje Andreja Zupančiča (Javorniški Rovt), za spletno dražbo se je z njim fotografiral Janez Irenej Smrtnik.

Vsi ovni so bili naprodaj na dražbi, pri tem pa je bila od kakovostnega razreda odvisna tudi izklicna cena – za ovne razreda 2A je znašala 180 evrov, za 2B 160 evrov in za 3A 140 evrov. Dražba tokrat prvič ni potekala »v živo«, ampak zaradi epidemije novega koronavirusa po spletu in v dveh delih – najprej od 21. do 24. oktobra in nato še minuli teden od srede do petka. Na prvi dražbi so prodali trinajst ovnov, med njimi tudi vseh šest najboljših. Deset ovnov so prodali po izklicni ceni, tri pa z zviševanjem izklicne cene. Najdražjega so prodali za 240 evrov oziroma za šestdeset evrov višjo ceno, kot je bila izklicna. Prejšnji teden je bila dražba še preostalih desetih ovnov, tokrat niso prodali nobenega. Rejcem so bile pri odločitvi za nakup v pomoč slike ovnov, predvsem pa katalog, v katerem so lahko našli številne podatke o vsakem ovnu – o njihovi plemenski vrednosti, morfologiji, velikosti trupa, zunanjosti, prirastu v obdobju testa, volni, o materi in očetu ...

»Letos so bili dobri pogoji za testiranje ovnov, predvsem je bilo vseskozi dovolj paše,« je dejal Janez

Janez Smrtnik

Smrtnik, vodja testne postaje in predsednik društva rejcev ovc jezersko-solčavske pasme. Na vprašanje, zakaj letos noben oven ni bil v najboljšem razredu 1A ali 1B, je dejal, da so merila za licenciranje, ki jih pri razvrščanju upošteva republiška komisija, stroga in vse strožja. Pri dražbi na spletu so se sicer pokazale nekatere tehnične pomanjkljivosti, a glede na okoliščine je bila to dobra rešitev. Pomanjkljivosti bodo do naslednje spletne dražbe poskušali odpraviti, predvsem pa si želijo, da bi že jubilejno dvajseto dražbo spet lahko pripravili 'v živo'. »To je čisto nekaj drugega kot po spletu,« ugotavlja Janez Smrtnik.

Roman Žveglič predsednik zbornice

Novi predsednik sveta Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) je Roman Žveglič, ki je na ponovnem glasovanju dobil štiri glasove več kot njegov protikandidat Marjan Podobnik.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Novoizvoljeni člani sveta KGZS, ki je najvišji organ zbornice, naj bi prejšnji teden na ponedeljkovi ustanovni seji izvolili vse organe zbornice – predsednika in dva podpredsednika, upravni in nadzorni odbor ter častno razsodišče in stalno arbitražo. Izvolili so vse organe z izjemo predsednika. Oba kandidata za to funkcijo – Marjan Podobnik in Roman Žveglič – sta namreč na volitvah, ki so jih izvedli kombinirano, v živo in prek spleta, dobila enako število (27) glasov, zato so glasovanje ponovili v torek, na ponovnem glasovanju pa je Žveglič dobil štiri glasove več kot Podobnik in tako postal v dosedanji 20-letni zgodovini zbornice njen četrti predsednik. Žveglič je podpredsednik Sindikata kmetov Slovenije, bil pa je

Novi predsednik zbornice Roman Žveglič

že tudi predsednik sindikata in poslanec SLS.

Na ustanovni seji so za podpredsednika zbornice, ki bo zastopal interese druge volilne skupine, to je kmetijskih zadrug, kmetijskih podjetij in drugih pravnih oseb, izvolili Janeza Šimenca iz Župnije Kranjska Gora. V upravnem odboru bo Območno enoto Kranj zastopal Robert Golc, ki je med kmeti poznan tudi kot kmetijski svetovalec v Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj, član odbora pa je izmed strokovnjakov, katerih delo je povezano s kmetijstvom, postal tudi Rok Roblek, sicer župan preddvorske občine. V štiričlanski stalni arbitraži zbornice je tudi France Mervar iz Župnije Vodice. Novoizvoljeni organi zbornice so s svojim delom začeli včeraj, 2. novembra.

Kot je po izvolitvi dejal novi predsednik Roman Žveglič, čakajo zbornice pri prizadevanjih za izboljšanje položaja kmetijstva številne naloge. Tako bo treba dokončno uskladiti definicijo aktivnega kmeta in statusa družinskih kmetij, zagotavljati pogoje za kmetovanje malih kmetov, ki sami ne morejo učinkovito nastopati na trgu, okrepiti sodelovanje zbornice z nevladnimi kmetijskimi organizacijami in poslovnimi subjekti, izboljšati prenos znanja od strokovnih služb na kmetije, preveriti stanje na področju prireje in prodaje govejega mesa, ...

Odkupne cene mleka

Cveto Zaplotnik

Kranj – Po podatkih Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarne septembra za mleko, dostavljeno v mlekarno ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 30,16 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 11 centov ali 0,37 odstotka več kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 4,02 odstotka maščobe in 3,38 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 33,02 evra in je bila za 63 centov ali za 1,95 odstotka višja kot avgusta. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 26,82 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na dejansko vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 30,97 evra.

Odkupna cena (v evrih/100 kg) za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin (standardna) in glede na dejansko vsebnost maščobe in beljakovin (dejanska)

Mesec	Cena mlekarn		Cena odkupovalcev	
	*standardna	*dejanska	*standardna	*dejanska
December 2012	31,00	32,56	26,56	30,71
December 2013	36,23	38,36	31,06	36,12
December 2014	32,64	34,09	27,77	31,72
December 2015	28,88	30,70	24,86	28,33
December 2016	26,84	30,01	24,15	28,18
December 2017	32,87	35,25	28,63	32,97
December 2018	31,43	34,40	28,37	31,95
December 2019	32,26	36,62	29,55	34,16
Maj 2020	29,35	32,15	25,97	30,00
Junij 2020	29,37	32,20	26,14	30,10
Julij 2020	29,62	32,13	27,40	30,16
Avgust 2020	30,05	32,39	26,83	30,26
September 2020	30,16	33,02	26,82	30,97

Razglasili zmagovalca v akciji S kmetije za Vas

Cveto Zaplotnik

Kranj – Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je pred nedavnim, ob svetovnem dnevu hrane, skupaj s partnerjema v projektu Kmečkim glasom in Agrobiznisom (Finance), razglasila zmagovalca v akciji S kmetije za Vas. V skupini pridelava oziroma predelava je zlato sončnico prejela kmetija Sinkovič iz Buč, v skupini storitve oziroma turizem pa Ekološka turistična kmetija Gradišnik iz Jamnice nad Prevaljami. V akciji, ki poteka že petindvajset let, je letos sodelovalo osemnajst kmetij, med njimi tudi tri iz Gorenjske – turistična kmetija Šenkova domačija z Jezerskega, kmetija Pr' Leskovc iz Stare Oselice nad Sovodnjem in ekološka kmetija Pr' Črnet iz Verja pri Medvodah. Z akcijo želijo nagraditi primere dobre prakse ter kmetom in potrošnikom predstaviti kmetije, ki izvirno, domiselno in učinkovito pristopajo k promociji in prodaji lastnih pridelkov in izdelkov ali se na kmetiji ukvarjajo s turistično dejavnostjo in drugimi storitvami.

Izplačevanje neposrednih in drugih plačil

Kranj – Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja je včeraj kmetijskim gospodarstvom začela izdajati odločbe o izplačilu prvega dela plačil za hribovska in druga območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD), po teh odločbah jim bo tri četrtine predvidenega zneska izplačala še v tem mesecu. Decembra jim bo izdala končne odločbe in jim začela izplačevati še drugi del. V začetku januarja bo začela izplačevati še neposredna plačila, tudi letos bo izplačilo v dveh delih – najprej štiri petine odobrenega zneska in nato marca še preostala petina. Kmetje, ki so vključeni v »shemo malega kmeta«, lahko denar pričakujejo februarja.

Finančna pomoč ob škodi po lanskih neurjih

Kranj – Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja je v petek kmetijskim gospodarstvom izplačala skupno 874.860 evrov finančne pomoči zaradi izpada dohodka, ki so ga lani v osnovni kmetijski pridelavi utrpela zaradi letošnjih neugodnih vremenskih razmer. Pomoč je dodelila vsem, ki so škodo po neurjih s točo prijavili občinskim komisijam in so izpolnjevali pogoje iz vladnega odloka.

V Lescah umrl motorist

Simon Šubic

Lesce – V prometni nesreči na regionalni cesti Radovljica–Lesce, ki poteka vzporedno z avtocesto, je v soboto popoldan umrl motorist, so sporočili s Policijske uprave Kranj. Okoli 14.45 je zaradi neprilagojene hitrosti vožnje padel in med drsenjem po tleh s telesom zadel v nasproti vozeči avtomobil, ki se je skušal trčenju izogniti.

Motorist, ki je umrl na kraju nesreče, je že enajsta smrtna žrtev na gorenjskih cestah letos, medtem ko je lani v vsem letu umrlo sedem oseb, so pojasnili na PU Kranj. Razmere za vožnjo z motornimi kolesi niso več ustrezne, zato je čas, da jih lastniki pospravijo v kot do naslednje motoristične sezone, so ob tem pozvali. Opozorili so tudi na vožnjo s prilagojeno hitrostjo, saj je neprilagojena hitrost že vrsto let najpogostejši vzrok za najtežje nesreče, bodisi kot samostojen razlog ali pa v kombinaciji z izsiljevanjem prednosti, nepravilno stranjo in smerjo vožnje, prehitevanjem ...

Foto: Gorazd Kavčič

Na gorenjskih cestah je letos umrlo že enajst oseb.

Kazen zaradi rogljička

Inšpektor je pred dnevi kaznoval par, ki si je med sprehodom po Kranju snel maski in jedel rogljiček. Na zdravstvenem inšpektoratu pojasnjujejo, da pri uživanju hrane ali pijače na javni površini masko lahko izjemoma snamemo, a se moramo ob tem ustaviti in zadrževati na varni razdalji do drugih oseb.

Simon Šubic

Kranj – Slovensko javnost že nekaj dni razdvaja dogodek, ki se je minuli četrtek zgodil v središču Kranja. Zdravstveni inšpektor je namreč izvedel postopek zoper zakonski par, ki je med družinskim sprehodom po Kranju snel maski in jedel rogljiček.

Kot je za Gorenjski glas povedal Gašper Bizjak, ki je o dogodku tudi objavil zapis na družbenem omrežju Facebook, je pri mestni knjižnici k njima z ženo in dvema otrokoma pristopilo pet uradnih oseb (dva policista, dva inšpektorja in mestni redar). »Obstopili so nas kot največje kriminalce. Inšpektor je povedal, da bomo kaznovani, ker ne upoštevamo odloka o nošenju mask na javnih površinah. Z ženo sva pojasnila, da smo si maske sneli le zato, da bi pojedli rogljiček, in da niti ni nikogar v naši bližini, a je inšpektor ostal neomajen in je odvrnil, da bi se morali drugače organizirati, stopiti na stran, da ne bi bili izpostavljeni. Napovedal je, da bodo uvedli prekrškovni postopek, tako da niti ne vem, ali bomo prejeli 800 evrov kazni zame in ženo ali morda še dodatnih 400 evrov za otroka. Na odločbo se bom sicer pritožil, ker se mi kaznovanje v takih situacijah ne zdi smiselno. Kasneje, ko sem se vrnil do inšpektorjev, da bi še enkrat izrazil nestrinjanje zaradi kaznovanja, sem tudi poudaril, da gre za čisto represijo,« je povedal Bizjak, ki je posnetek o kasnejšem pogovoru z inšpektorjem na Facebooku tudi objavil.

»Bil sem šokiran nad ravnanjem inšpektorja. Pričakoval bi opozorilo, kazni pa res ne. Veste, sem podjetnik in se vestno držim protikoronskih ukrepov. Že drugič letos imam iz preventivnih razlogov vso ekipo doma, zato mi posel znova trpi. Tudi maske vedno uporabljamo, tokrat pa sva si z ženo snela maski le zato, da bi pojedla ostanek rogljička, ki ga je jedla hčerka. Naj poudarim, ne nasprotujem kaznovanju zaradi neuporabe maske, zelo pa se mi zdi sporen način izvajanja odloka, ki je pod vsako kritiko,« je še povedal Bizjak, ki je nadvse presenečen nad odzivom na njegov zapis na Facebooku. »Odziv je res neverjeten, niti ne morem slediti vsem komentarjem, kar pa sem jih prebral, je bila večina pozitivnih.«

Na zdravstvenem inšpektoratu so razložili, da je minuli četrtek v središču Kranja potekal skupen nadzor javnih površin s kontrolo nošenja zaščitnih mask. Konkreten postopek zoper Bizjakova sta zdravstvena inšpektorja vodila na podlagi neposredne zaznave kršitve. »Med nadzorom sta inšpektorja ustavila par z dvema otrokoma, pri čemer odrasli osebi nista nosili zaščitnih mask. Inšpektor jima je pojasnil, da gre za sprehod po centru brez zaščitne maske in posledično za dejanje z znaki prekrška; odgovor moškega pa je bil, da jesta rogljiček,« so pojasnili. Inšpektorja na kraju samem nista izrekla nobenega ukrepa. Ta bo sledil po pošti, kršitelj pa ima v skladu s poukom o pravnem sredstvu nato možnost vložitve zahteve za sodno varstvo, so dodali.

Foto: zajem zaslona/Facebook

Inšpektor je zakoncema iz Kranja napovedal, da ju zaradi nenošenja maske na javni površini čaka globa 800 evrov.

Na inšpektoratu sicer opozarjajo, da je skladno z vladnim odlokom pri zadrževanju in gibanju na javnih površinah predpisano obvezno nošenje zaščitnih mask ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela obraza. »Ob tem pojasnjujemo, da odlok izjeme uživanja hrane ali pijače sicer ne določa, vendar je zaradi življenjskosti in smiselnosti izvajanja tega predpisa dopustno, da si pri uživanju hrane ali pijače masko lahko izjemoma snamemo, če se ob tem ustavimo in zadržujemo na varni razdalji od drugih oseb. Pri gibanju brez maske namreč obstaja večja potencialna možnost širjenja virusa, zato je ob gibanju na vseh krajih, kjer se zadržuje večje število ljudi, med katere sodijo tudi mestna središča, treba dosledno spoštovati zapoved nošenja maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela obraza,« so razložili.

Na Policijski upravi Kranj so razložili, da njihova policista v postopku nista sodelovala. Od 24. oktobra so sicer za izrekanje glob zaradi neuporabe mask pristojni tudi policisti, ki pa se za zdaj večinoma (še) odločajo za izrek opozoril. »Je pa seveda v vsakem primeru posebej treba tehtati okoliščine, v katerih je določen prekršek storjen, in se potem odločiti, kakšen ukrep bo izrečen – globa ali opozorilo,« so še sporočili.

Štiri globe zaradi prehoda občinske meje

Simon Šubic

Kranj – Gorenjski policisti so do nedelje obravnavali osem kršitev prepovedi gibanja med občinami, ki velja od minulega torka. »V štirih primerih so kršiteljem izrekli globo, v preostalih štirih pa opozorilo,« so pojasnili na Policijski upravi Kranj. »Splošna ugotovitev trenutno je, da ljudje večinoma spoštujejo prepoved prehajanja med občinami oziroma imajo za prehod upravičen razlog,« so poudarili.

Nadzor nad spoštovanjem prepovedi prehajanja občinskih mej in tudi ostalih določb vladnih odlokov gorenjski policisti izvajajo ob rednih nalogah, kot sta opazovanje in patruljiranje (tako z vozili kot peš), pa tudi z občasnimi poostrenimi nadzori, kjer se nadzirajo različna delovna področja policije, in na podlagi prijav občanov. Dinamika in vrsta nadzorov bosta tudi v prihodnje odvisni od stanja na terenu, so še pojasnili na Policijski upravi Kranj.

Policisti ugotavljajo, da občani večinoma spoštujejo prepoved gibanja med občinami. / Foto: Gorazd Kavčič

V dolino s helikopterjem

Simon Šubic

Kamnik – V nedeljo popoldan so kamniškim gorskim reševalcem zazvonili telefoni. Na območju Planjave se je pri sestopu s Korošice izgubil pohodnik in z melišča ni našel poti v dolino. Tja so nepoškodovanega planinca odpeljali z vojaškim helikopterjem.

V soboto dopoldan si je na planini Šeh pohodnik poškodoval koleno, zato ni mogel nadaljevati poti. Bohinjski gorski reševalci so poškodovanega planinca na kraju oskrbeli, nato na klasični način prenesli v dolino in prepeljali v Zdravstveni dom Bohinj.

V soboto popoldan pa si je planinka pri sestopu z Dobrče poškodovala gleženj. Gorski reševalci iz Tržiča so jo na kraju oskrbeli in prenesli v dolino, kjer so jo prepustili reševalcem Nujne medicinske pomoči Tržič.

Rop in drzni tatvini

Simon Šubic

Kamnik – Kamniški policisti so pred dnevi obravnavali rop. Neznani storilec je v Kamniku brez besed oškodovanca prijel za ramo in ga potegnil s kolesa ter se z njim odpeljal. Zaradi uporabe fizične sile je oškodovanec padel po tleh in se lahko poškodoval. Storilec, ki je bil oblečen v sive hlače in črno jakno s sivo kapuco čez glavo, čez obraz pa je imel masko, se je z ukradenim kolesom odpeljal proti Mercatorju.

Kamniški policisti so na območju Kamnika obravnavali tudi dve drzni tatvini. V nedeljo je neznana storilka vstopila v stanovanje in izkoristila nepazljivost oškodovanke, ki ji je odtujila torbico z vsebino. Policisti o kaznivem dejanju še zbirajo obvestila. Pred dnevi pa je neznani storilec skozi okno vstopil v garažo, kjer se je nahajala manjša kovinska blagajna. V času vloma so bili v stanovanjski hiši člani gospodinjstva, ki pa so spali in niso ničesar slišali.

Kolesar padel zaradi psa

Radovljica, Kranj – Radovljiški policisti so včeraj obravnavali skrbnika živali, ki psa na javnem kraju ni imel na povodcu in je napadel drugega psa. V še enem primeru, ki so ga obravnavali kranjski policisti, pa je odvezan pes povzročil padel kolesarja. Policisti vodijo prekrškovni postopek. Pse na javnih krajih imejte na povodcu. Če gre za nevarnega psa, mora imeti tudi nagobčnik, opozarjajo.

Zadel v avto in pobegnil

Kamnik – Kamniški policisti so na Klavčičevi ulici obravnavali prometno nesrečo s pobegom. Neznani voznik je z neznanim vozilom trčil v parkiran osebni avtomobil in s kraja dogodka odpeljal, ne da bi oškodovancu nudil svoje podatke. Če bodo voznika izsledili, mu bodo izdali plačilni nalog po zakonu v cestnem prometu, so pojasnili na Policijski postaji Kamnik.

Nasilen do staršev

Kranj – Kranjski policisti so minuli konec tedna obravnavali primer nasilja v družini. Storilcu, ki je bil nasilen do staršev, so izrekli ukrep prepovedi približevanja žrtvi, zoper njega vodijo tudi predkazenski postopek. Prijavite nasilje, ko do njega pride, in ne dopustite, da traja, sporočajo policisti.

ODKRIJ SVOJ SVET

Jeseni je izšla slovenska različica Guinnessove knjige rekordov 2021 (Guinness world records 2021) – posodobljena zbirka najbolj neverjetnih dosežkov na svetu, popisanih v najbolj neverjetnih okoliščinah. Oko bralca pritegne tudi naslovnica, vodilo letošnje izdaje pa je Odkrij svoj svet.

Alenka Brun

Med pripravo 67. izdaje ene najbolje prodajanih knjig na svetu, ki izhaja vsako leto, je covid-19 obrnil svet na glavo. A novi virus ljudi ni odvrnil od želje po doseganju rekordov, morda so jih le nekaj več dosegli doma ali na družbenih omrežjih. O tem in še čem ter slovenskih rekorderjih sta pred časom na predstavitvi slovenske izdaje Guinnessove knjige rekordov 2021 v ljubljanski knjigarni Felix na Miklošičevi spregovorili predstavnici založbe Učila International direktorica založništva Mojca Benedičič in Branka Fišer, urednica in predstavnica za stike z javnostmi. Predstavili so se tudi nekateri domači rekorderji.

Oddelek za popisovanje rekordov je vsaj v enem pogledu imel običajno delo: rekorde je vseeno treba preveriti in potrditi. Za to knjigo je bilo obdelanih 32.986 prijav z vsega sveta – od dva do tri tisoč manj kot leto pred tem. Toda to je še vedno okoli devetdeset rekordov na dan. Guinnessovi razsodniki in raziskovalci so tako kljub razmeram, ko smo ostajali doma, vseeno imeli polne roke dela.

Vodilo pri izboru letošnjih rekordov je Odkrij svoj svet, ki se začne, še preden knjigo sploh odpremo. Že naslovnica je drugačna, posebna – je namreč ilustracija. Njen avtor je nagrajeni ilustrator

Tudi naslovnico slovenske izdaje Guinnessove knjige rekordov 2021 krasi zanimiva ilustracija.

Rod Hunt, ki je tokrat narisal fantastično velemesto in ga napolnil s čim več rekorderji. Na naslovnici je upodobil nič manj kot dvesto rekorderjev.

Dvanajst poglavij

Na več kot 250 straneh boste našli 12 poglavij. Knjigo začenja 17 strani o Sončevem sistemu, ki jih dodatno obogati brezplačna aplikacija za razširjeno resničnost na vašem telefonu ali tablici in omogoča spoznavanje Sončevega sistema kar v udobju lastnega doma. V poglavju o živalih lahko najdete najbolj ljubka, čudna, najnevarnejša in najbolj eksotična bitja našega planeta. Spoznate lahko tudi največje, najmanjše in najbolj tetovirane ljudi na svetu ter se čudite najnovejšim rezultatom, hitrostim in najboljšim igralcem v e-športu. Marsikaj zanimivega lahko preberete o najslavnejših, najplodnejših svetovnih igralcih, glasbenikih, televizijskih zvezdnikih in vplivnežih; pregledate največje športne dosežke lanskega leta in proslavljajte z najboljšimi športniki tega trenutka. Na koncu vsakega poglavja boste našli še najnovejše rekorderje v dvorani slavnih, tudi pionirje, kot so Buzz Aldrin, ki je hodil po Luni, osvajalca Everesta Kami Rita Šerpa in Lakpa Šerpa, raziskovalec morskih globočin Victor Vescovo, Greta Thunberg, najmanjša ženska Džjoti Amge, telovadka Simone Biles in drugi.

Dirka s časom

V knjigi najdete tudi rubriko, kjer pozivajo, da uradno postanete nekaj posebnega. V poglavju Dirka s časom vas čakajo naloge, ki jih morate opraviti v zadanem času – v tridesetih sekundah, eni minuti, uri ali dnevu – ter rekorder, ki je uspešno dokazal svojo odločnost v bitki s časom.

Slovenski rekordi

Guinnessova knjiga rekordov 2021 prinaša 18 slovenskih rekordov. Pet rekordov je predstavljenih na novo, drugi so doseženi in objavljeni že v prejšnjih izdajah. Med novimi, ki so vključeni v knjigo, so tudi najdaljši maraton v kvačkanju – trajal je 28 ur in 5 minut, dosegli pa sta ga Korošici Jadranka Smiljić in Anita Kac v Slovenj Gradcu februarja 2020; Igor in Gal Okič sta prvi oče in sin, ki sta na tekmi proti Slovaški v Ljubljani maja 2019 v ragbiju skupaj igrala za reprezentanco; Alenka Artnik pa je dosegla rekord pri prostem potapljanju s stalno obtežitvijo z dvojno plavutjo pri ženskah – junija 2019 na otoku Panglao na Filipinih se je potopila 92 metrov globoko.

Čeprav je veliko delov letošnje knjige sestavljeno iz prijav bralcev, je večino rekordov prijavila obsežna mreža svetovalcev. Seznam teh je res dolg, prihajajo pa iz zaupanja vrednih organizacij, kar daje podatkom v knjigi dodatno težo.

Guinnessova knjiga rekordov tako že vrsto let razveseljuje tako najmlajše kot starejše radovedneže in je navdih vsem, ki bi želeli postati rekorderji.

NA EKS

Alenka Brun

Vodja in pevec skupine Calypso Domen Kuralt razloži, da so pesem Na eks posneli že pred koronakrizo, saj so z njo želeli zaznamovati dvajsetletnico obstoja skupine. Rojstnodnevno zabavo so načrtovali letos maja, a je zaradi epidemioloških razmer odpadla. »Na eks je zaljubljena, pozitivna, vesela pesem – prav takšna, kakršno ljudje v teh težkih časih potrebujemo. Podnjo se podpisuje Rok Lunaček, ki je že sodeloval pri nekaterih naših uspešnicah. Calypso smo s to pesmijo želeli ljudem narisati na obraz nasmeh, hkrati pa jo posvečamo vsem, ki so se z nami vseh dvajset let veselili naših nastopov na zabavah in veselicah in nam z veseljem prisluhnili,« še pove pevec.

Ob naslovu morda najprej pomislimo, da gre za pesem o pijači, a se izkaže, da je ljubezenska. Skupina je videospot zanjo posnela sama, s svojo videoprodukcijo, v Šenčurju med Štempiharjevimi tovornjaki. Videospot je na spletu ugledal luč sveta pred kratkim. V njem v glavnih vlogah nastopata Urša Mlakar, sicer bolj znana kot moderatorka in članica ekipe Radia Gorenc, ter Domen. Ne manjka rdeče barve, velikih tovornjakov in motorjev.

Ko so po spletu zakrožile prve Uršine fotografije v poročni obleki, so ji ljudje na Facebooku hiteli čestitati, saj so mislili, da se je res poročila, a se je kmalu izkazalo, da si je poročno obleko nadela zaradi promocije pesmi in vloge v videospotu. Kuralt opiše, da videozgodba prikazuje Uršo kot lastnico prevozniškega podjetja, on pa igra fanta, ki naj bi se pri podjetju zaposlil kot voznik tovornjaka in se zaljubi v svojo šefico. Načrtuje tudi poroko, a ... »Na zabavi pride do nepričakovanega preobrata ...« zaključi vodja skupine Calypso. Kaj se zgodi potem, pa si lahko ogledate na YouTubu.

Foto: arhiv skupine (Tjaša Zupan)

Skupina Calypso in Urša Mlakar

Foto: arhiv skupine (Tjaša Zupan)

Pesem je energična, živahna in pritegne.

MULARIJA

RUBRIKO MULARIJA ureja Mateja Rant.
Pišite ji na mateja.rant@g-glas.si.

Žiga Gorjanc in Nika Gosar / Foto: Gorazd Kavčič

O PRAVIH VREDNOTAH

Študent predšolske vzgoje Žiga Gorjanc je zasnoval zbirko slikanic Druščina prijateljev, s katero želi otrokom predati svoja razmišljanja o tem, katere so prave vrednote in kaj je res vredno v življenju.

Mateja Rant

Vsaka zgodba ima posebno sporočilo, ki bi ga rad predal tudi drugim,« je svojo odločitev, da pravljice, ki jih je doslej zbiral zgolj v rokopisni obliki, izda tudi v knjigi, pojasnil Žiga Gorjanc. »Pri tem pa sem naletel na težavo – to naj bi bila otroška slikanica, sam pa ne znam risati.« Prek skupne prijateljice je tako prišel v stik z Niko Gosar, ki se je z velikim navdušenjem lotila opremljanja njegovih pravljic z ilustracijami.

Žiga Gorjanc je pojasnil, da je imel že od nekdaj bujno domišljijo, ki je z vpisom na študij predšolske vzgoje še dodatno dobila krila. Začelo se je sicer že v srednji šoli na Jesenicah, kjer so morali pogosto napisati kakšno svojo zgodbo in jo potem interpretativno prebrati pred razredom. Profesor Miran Štempihar je tako hitro prepoznal njegov talent za pisanje in ga je začel spodbujati k pisanju. »Tako se je nabralo ogromno rokopisov, ki sem jih potem med prakso v vrtcu začel prebirati otrokom med počitkom. Otrokom je bilo zelo všeč in so me ves čas spraševali, kdaj jim bom prinesel še kaj novega, zato me je to še dodatno spodbudilo.« Za nasvet glede pisanja se je obrnil tudi na svojo nekdanjo učiteljico Simono Špolad iz Osnovne šole Stražišče in prav ona je bila tista, ki ga je začela nagovarjati, da bi zgodbe izdal v knjižni obliki, in mu priporočila lektorico. Potem je stopil v stik še z Niko Gosar, ki je začela njegove rokopise opremljati z ilustracijami. »Oba sva obiskovala isto osnovno šolo, spoznala pa sva se prek skupne prijateljice, ki je vedela, da že od nekdaj zelo rada rišem,« je pojasnila Nika Gosar in dodala, da se je prav zato odločila za umetniško gimnazijo, k čemur je veliko prispevala njena učiteljica iz osnovne šole Andreja Jamnik Oblak. »Vedno je verjela vame in me spodbujala. Zato bi rada tudi študirala ilustracijo.«

Foto: Gorazd Kavčič

Naslovnica prve slikanice, ki še čaka na založnika

Prvo slikanico je Žiga Gorjanc naslovil Druščina prijateljev in tetin rojstni dan. »Vedno izhajam iz skupine štirih prijateljev, to so polž, miš, mišek in veverička. V prvi zgodbi njihova teta sraka praznuje rojstni dan.« Skozi zgodbo otrokom posreduje sporočilo, da ni bistvo v tem, kako drago darilo dobiš, ampak največ šteje pozornost najbližjih. Kot je pojasnil, take vrednote živi tudi sam. »Skozi živali v bistvu spregovorijo moji prijatelji,« je še priznal Žiga Gorjanc.

PESMI MLADIH

Dan vseh svetih

Prižgala ti bom
svečo.
Rdečo.
Da bo gorela
danes,
jutri,
vsak dan.

Prinesla ti bom
rože.
Pisane,
da bodo dišale
danes,
jutri,
vsak dan.

Dala ti bom
srce.
Moje.
Da bo živelo zate,
danes,
jutri,
vsak dan.

Maša

Dan vseh svetih je dan, ko se spominjamo ljudi, ki niso več med nami. So v naših srcih in to je najlepši spomin. Kljub razmeram naj gorijo lučke v naših srcih – ne glede na to, kje bomo. **Meta**

Pesmi pošljite na elektronski naslov **pesmi.mladih@gmail.com** ali pisno na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKE • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKE

GOBE NA OGLED IN NA KROŽNIKU (1)

Alenka Brun

Gorenjci imamo radi gobove jedi. Znani smo bili (in smo še) tudi po razstavah. Sama se spominjam, sploh v tistih časih zelo odmevne iz Cerkelj, kamor sem se vedno odpravila v družbi dedka in babice. Gostila jo je Osnovna šola Davorina Jenka. Takrat sem bila še prvošolka, morda malce starejša. Spominjam se izjemnih postavitev, verjetno pa je name naredil velik vtis tudi lovski del razstave. Ne vem, ali sem zaprte in odprte rdeče mušnice tako pravilnih oblik, kot sem jih občudovala takrat, še kdaj kasneje videla v naravi.

Obiskovalci razstave so zavarovane vrste gliv v Sloveniji lahko spoznali tudi s pomočjo fotografij na enotnem plakatu. / Foto: osebni arhiv

Sama ne spadam med ljubitelje gobarjenja, niti ne razumem, kako imajo nekateri »nos za gobe«, kot pravijo. Kakšnega jurčka in lisičko še najdem, pa še to, če se mi med sprehodom skozi gozd praktično »postavita pred nos«. Jih pa rada jem – o, to pa ... A o tem v nadaljevanju.

Letos je koronasituacija poskrbela, da so vse ali pa vsaj večino napovedanih razstav gob odpovedali, jim jo je pa uspelo pripraviti v Hitovem hotelu Sabotin v Solkanu, in to v sodelovanju z Gobarskim društvom Nova Gorica, ki šteje več kot sto članov. Ker je bilo v času razstave slabo vreme, so jo prestavili v notranje prostore hotela in ob upoštevanju pravil in priporočil NIJZ sta si jo lahko ogledovali le dve osebi hkrati. Tradicijo so tako ohranili, razstava je bila letos že 23. Razložili so nam, da so sicer vremenske razmere okrnile rast gob, ker se je preveč ohladilo, a so bili organizatorji z letošnjo bero vseeno zadovoljni. Člani Gobarskega društva Nova Gorica so se za potrebe razstave odpravili po gozdovih od Notranjske, Brkinov, pa vse do Cerknega in Tolmina, Vipavske doline, Banjšic in Trnovskega gozda ter Korade in uspelo jim je predstaviti kar 153 različnih gob. Vse so ustrezno označili, kar je omogočalo, da so obiskovalci gobe hitro prepoznali in jih tako tudi primerjali med seboj.

Na letošnji razstavi je bilo mogoče videti precej koprenk, mlečnic in kolobarnic, so razložili. Na razstavi je bil predstavljen zelo lep primerek črneče velezraščenke, ki je sicer užitna goba, a v Sloveniji zavarovana, kot je pojasnil Gabrijel Seljak, eden izmed redkih determinatorjev mentorjev Mikološke zveze Slovenije. Društvo je zato za namen razstave in izobraževanja pridobilo ustrezno dovoljenje za odvzem črneče velezraščenke iz narave. Ob razstavljenih primerkih pa so lahko gostje druge zavarovane prostoživeče glive, ki so na t. i. rdečem seznamu, njihovo nabiranje pa je v Sloveniji prepovedano, spoznali tudi na fotografijah na plakatu.

Razstavo so letos organizirali že triindvajsetič. / Foto: osebni arhiv

Obisk razstave pa so popestrili še s kulinariko, saj so si obiskovalci lahko privoščili tudi kakšno jed z gobami.

(Se nadaljuje)

PRAZNOVANJA

ŠTIRIKRAT SO REKLI DA

Se še spomnite Tjaše Dobravec? Bohinjke, ki je zmagala v sedmi sezoni šova Slovenija ima talent? V soboto zvečer smo jo lahko spremljali v priljubljeni več kot dve uri dolgi oddaji nemške televizije RTL Das Supertalent ali po slovensko – Supertalent. Dobila je štiri zelene kljukice in se uvrstila naprej.

Alenka Brun

Tjaša je o svoji preteklosti tokrat odkrito spregovorila na nemški televiziji.

»Tudi nemške gledalce želim navdihniti, naj se nikoli ne predajo in ne skrivajo lastnih občutkov,« je povedala zračna umetnica v uvodnem, predstavitvenem videu, preden je nastopila na odru priljubljene nemške oddaje Das Supertalent. Izvedla je solo nastop na zračni spirali, čemur je bila slovenska publika pred domačimi zasloni v preteklosti že priča, le da je sedaj Tjaša malce starejša, ni več temnolasa in je umetniško precej odrasla. Če ne bi pandemija »odnesla« letošnje produkcije Cirque du Soleil, kjer Tjaša kot umetnica sodeluje, je najverjetneje ne bi mogli ponovno gledati na televiziji.

Konkurenca med nastopajočimi je bila velika, precej mednarodno obarvana, tako da smo v več kot dveurnem šovu lahko videli različne talente, precej pa je bilo prav akrobatskih. A Tjaši je uspelo. V prvem krogu šova je z nastopom na zračni spirali prepričala vse štiri žirante – tako Dietra Bohlena kot Bruca Darnella, Chrisa Talla ter Evelyn Burdecki. Pohvalili so izbor pesmi, njeno vizualno podobo, »nevihtni« nastop in se strinjali, da je bil izjemen. V bistvu je bilo na njihovih obrazih med Tjašinim nastopom videti le globoko spoštovanje do dogajanja na odru. Še posebej je navdušila koreografa in modela Darnella, ki tega ni skrival: »Občudujem te in mi je všeč, saj nikoli še nismo videli zračne spirale. To je za nas nekaj povsem novega. Imaš izjemen talent in si zelo dobro opravila svoje delo.« Dodal je še: »Videti si tudi tako neverjetno!«

Sodniški štirikratni da je Tjašo popeljal naravnost v polfinale šova, tako da bomo zanjo še lahko navijali.

»Verjamem, da v življenju rastemo z vsako novo izkušnjo, in prepričana sem, da bo tudi ta pustolovščina prispevala k moji osebni rasti. Poleg tega je to odlična priložnost za nastop v teh težkih pandemičnih časih,« je o svoji odločitvi za nastop razkrila Tjaša Dobravec in dodala, da sicer čisto vsega, kar so sodniki rekli ob koncu nastopa, ni razumela, večino pa. »Res sem hvaležna, da sem tukaj in da sem lahko nastopila,« je še povedala.

Tjašin nastop na zračni spirali smo Slovenci lahko videli v domači oddaji Slovenija ima talent. Tokrat je s spiralo navduševala na odru nemškega šova Das Supertalent 2020.

Tjaša Dobravec med poslušanjem sodniških ocen po nastopu v tekmovalnem šovu na RTL.

Takole se je Tjaša Dobravec veselila zmage pred dvema letoma na domačem odru.

Novorojenčki

V kranjski porodnišnici se je minuli teden rodilo 23 novorojenčkov, od tega 12 dečkov in 11 deklic. Najtežji je bil deček s 3925 grami, najlažji pa tudi deček – tehtal je 2460 gramov. **V jeseniški porodnišnici** je prvič zajokalo 6 deklic in 10 dečkov. Najlažji in najtežji sta bila dečka – prvemu je tehtnica pokazala 2580, drugemu pa 4240 gramov.

www.gorenjskiglas.si
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.
Naročniki Gorenjskega glasa, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***
Gorenjski Glas

TANJA ODGOVARJA

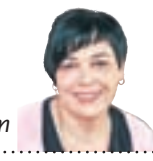

tanja.70@hotmail.com

»Leto 20«

Zdaj, ko imam kmalu rojstni dan, ali mi bo prinesel še kaj sreče? Zanima me, ali bom spoznala kakšnega partnerja. Obenem pa me je malo strah vsega skupaj. Pa zdravje in finance ter otroci in vnuki? In najlepša hvala za vse odgovore do sedaj.

Pred vami je obdobje sreče, vse do naslednjega rojstnega dneva lahko pričakujete same dobre spremembe. Še v tem letu se vam kaže partnerstvo, spoznali boste nekega zelo prijetnega moškega, vesele in pozitivne narave. Ravno pravšnjega za vas. Že po kratkem času se odločita za življenje v dvoje. Seveda vas je strah, strah ljubezni in sreče v dvoje, a brez potrebe, sreče se da hitro navaditi. Pri zdravju ne vidim posebnih težav, glede financ imate videti boljše čase. Hčerki bosta na svoji poslovni in osebni poti uspešni, vnuki bodo iskali vašo bližino in podporo, kar je prav. Tudi jaz vam želim vse dobro. Srečno.

»Bikica 45«

Zopet se obračam na vas. Čakam operacijo kolena in me zanima, ali bo še letos. Glede na splošno situacijo težko verjamem v kaj dobrega. Poleg tega pa: ali bom spoznala kakšnega prijatelja, ki mi bo po godu? Prosim vas, da pogledate za zdravje moje sorodnice.

Morda ste operacijo v tem času že imeli, če ne, jo imate zelo v kratkem. Sama operacija je seveda potrebna. Vse bo v redu, brez skrbi. Kljub vsemu in ne glede na to, kar se nam dogaja, mora biti seveda zdravje na prvem mestu. Prijateljstvo se vam obeta prej kot v roku enega leta. Eden drugemu bosta zelo všeč, imela bosta enake interese in vrednote. Ne boste več dolgo sami, samota ni za vas. Sorodnica žal ni najboljšega zdravja. Pomagajte ji, kar ji lahko, lepe besede v pravih trenutkih so zelo pomembne in veliko vredne. Ne smete razmišljati negativno, kajti s tem ne naredite nič dobrega. Lep pozdrav in srečno.

»Finance«

Zanima me bodočnost mojih dveh sinov, eden ima trenutno krizo s partnerico, drugi pa je brez zaposlitve. Kako kaj kaže moje finančno stanje in pa zdravje moža? Hvala za vaš odgovor.

Pozabili ste pripisati šifro, upam, da najdete odgovor. Kriza v partnerstvu je samo trenutna, mine in življenje gre naprej. Drugi sin kmalu dobi službo, v roku pol leta. Finance gredo na bolje. Operacija je za vašega moža nujno potrebna in uspe, brez skrbi. Lep pozdrav.

»Prihodnost«

Sem mati treh otrok, pa me zanima, kako je z zdravjem mojih otrok in seveda kako kaže mojemu zdravju. Rada bi vas vprašala še za najstarejšega sina.

Vam se pri zdravju rado nekaj ponavlja, kar vidim kot posledico stresa, in se sčasoma umirja. Otroci so in bodo zdravi, ne vidim ničesar posebnega, morda pri srednjem težave s sklepi, a se vse uredi. V tem kriznem času je treba verjeti v dobro. Ni potrebna panika, saj bo vse v redu. Nič hudega, če starejšemu sinu ni uspelo šolanje po načrtu, izpite naredi in tudi maturo. Otroci so naša prihodnost in sedanjost. Srečno.

LAŽJI SUDOKU

9		6	5		2			1
	5					6	7	8
	3	4			6			
3				5		2	1	4
			8		1			
1	6	2		7				9
			1			8	9	
7	9	3					4	
4			3		5	7		6

Rešitev:

9	7	6	5	8	2	4	3	1
2	5	1	9	3	4	6	7	8
8	3	4	7	1	6	9	5	2
3	8	7	6	5	9	2	1	4
5	4	9	8	2	1	3	6	7
1	6	2	4	7	3	5	8	9
6	2	5	1	4	7	8	9	3
7	9	3	2	6	8	1	4	5
4	1	8	3	9	5	7	2	6

TEŽJI SUDOKU

5			9		1			6
1				7				4
	6						2	
		2		9		4		
	7	1	6		8	5	9	
		5		1		8		
	4						1	
2				4				8
9			8		2			7

Rešitev:

5	2	4	9	3	1	7	8	6
1	8	9	2	7	6	3	5	4
3	6	7	5	8	4	1	2	9
8	3	2	7	9	5	4	6	1
4	7	1	6	2	8	5	9	3
6	9	5	4	1	3	8	7	2
7	4	8	3	6	9	2	1	5
2	5	6	1	4	7	9	3	8
9	1	3	8	5	2	6	4	7

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

Ostanimo doma in preprečimo širjenje virusa

Dragi naročniki in bralci Gorenjskega glasa,

razmere zaradi novega koronavirusa so še resnejše kot spomladi, zato dosledno upoštevajmo predpisane ukrepe, saj le skupaj lahko preprečimo širjenje virusa in ustavimo prenos okužb. Da se bo življenje čim prej vrnilo v stare tirnice, zdaj malo potrpimo in ostanimo doma, ne družimo se z ljudmi zunaj svojega gospodinjstva, naj te stike nadomesti pogovor po telefonu ali računalniku. Na sprehod se odpravimo v naravo, ko gremo ven, si nadenimo zaščitno masko, med obiskom trgovin upoštevajmo varnostno razdaljo med ljudmi, nato pa si razkužimo oziroma temeljito umijmo roke.

Gorenjski glas vas kljub epidemiji še naprej obiskuje vsak torek in petek, le jutranja dostava je začasno ukinjena. In ne skrbite, virusa z Gorenjskega glasa ne morete dobiti, saj v tiskarni ves proces poteka strojno. Če vas je strah okužbe prek pismonoše, vam svetujemo, da pri listanju ne poslinete prsta, po branju pa si umijte roke.

Če tudi vi želite imeti ob sebi dobrega in zvestega prijatelja, ki vas bo obiskoval dvakrat tedensko, se naročite na Gorenjski glas tako, da pokličete 04/201 42 41 vsak delavnik od 8. do 15. ure ali pišete na: narocnine@g-glas.si. Naročnina prinaša popust do 25 odstotkov!

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

GORENJSKI GLAS
VRTNA SOLATNA RASTLINA
BIVŠA SL. GLASBENA SKUPINA
NOSILEC OSTREŠJA
TEKMOVALNOST
PRAVOSLAVNA VERSKA PODOBA
4. IN 5. VOKAL
TALNA POVRŠINA
REDKA KOVINA (Y)
BALKANSKO PIHALO
HRVAŠKA IGRALKA (NINA)
MEDENA ROSA
DOMOLJUBJE
POLJEDELSTVO
PRAVNI RED, JUS
OTOK OB ZAHODNI ŠKOTSKI
GRENČICA
PEVKA KRAJNČAN
SMUČARKA ŠTUHEC
MUSLIM. UČENJAK
IRENA POLANEC
MITOLOŠKA POŠAST
ALUMINIJEV SILIKAT
REKA V SRBIJI
VIC, SMEŠNICA
KURIVO ZA PLAVŽE
ANDREJ MEDVED
VULKAN NA SICILIJI
NASELJE PRI MURSKI SOBOTI
LEON ŠTUKELJ
PREDNIKI ŠPANCEV
TERAPIJA S ČEBELJIMI PRIDELKI
GORENJSKI GLAS
KAKT, KAKTUS
OSEBNO VOZILO
AM.IGRALKA (JENNIFER)
TOP
CENT
TELESNI POLOŽAJ
BOGAT KMET
PEVKA FRECE
KOLONIALNI VOJAK
JUDJE IZ RUSIJE
AVSTRIJSKI SLIKAR (GUSTAV)
DIRIGENT DORATI
SPLET LAS
RIMSKO OBLAČILO
DELAVEC V TESARSTVU
TOM SELLECK
LITURGIČNO OBLAČILO
TEHNIČNI NOVATOR
LILI NOVY
BORILNA VEŠČINA
NALEPKA
NAJVEČJI MORSKI SESALEC
SIROTA
BRITANSKI PEVEC (TOM)
NAVLAKA, ŠARA
RIMSKA PREŠKRBA Z ŽITOM
FINČEV SOSED
BIVŠA NEM. SMUČARKA (MARTINA)
OBOK NAD STEBROMA
GORENJSKI GLAS
NASLON
GL. MESTO POLJSKE
ODLOG PLAČILA
DRŽAVA NA BALKANU
SKRAJNI KONEC PREDMETA
NAMAZ, PREMAZ
GOLMAN, PORTIR
PALMA ZA POHIŠTVO
NAJSLABŠE PREDIVO
MAČEK (EKSPR.)
GRAFIK JUSTIN

SESTAVIL: F. KALAN
GLAVNO MESTO ERITREJE
OSEBA Z MALHO (EKSPR.)
PISATELJICA PEROCI
FR. KIPAR (AUGUSTE)
MESTO V SEVERNI ITALIJI
OBED
STAR SLOVAN
NOBELIJ
ENCIM (KNJIŽNO)
POMLADNI MESEC
ITAL. DRŽAVNIK (ALDO)
PESNICA ŠKERL
LUKA NA JAPONSKEM
ANTIČNA ZGRADBA V PULI
BORIS BECKER
KEM. ELEMENT, CURIJ
REČNA POSTRV
GORA V TURČIJI
PRIPADNIK EVROPIDOV
GL. MESTO BANGLADEŠA
MERA ZA RITEM
JEZIKOVNA SKUPINA V AFRIKI
OKRASNA RASTLINA, LILIJEVKA
IGRALKA ČAS
OBMORSKA RASTLINA
PRVI DEL ŽIVLJENJA
REKA V FRANCIJI
OZEK MORSKI PRELIV
PEVEC FERFOLJA
EVA RAS
ANIKA HORVAT
REKA V KAZAHSTANU
ŽILA DOVODNICA
PAKET, OVOJ
MLEČNI IZDELEK
ZIDARSKA ŽLICA
LAZ, ROVT
DRŽAVA V AFRIKI
PRIPRAVA ZA RAVNANJE
KRAJ V SREMU
IZD. GODAL IZ CREMONE
KRAJ PRI OPATIJI
OPERISTKA RADOVAN
RIMSKI CESAR IZ ŠPANIJE
ŠVEDSKO SMUČIŠČE
SLIKAR ŠUBIC
AZIJSKA DRŽAVA
NAPAKA PRI KOŠARKI
KLAMFA, PENJAČA
IGRALKA ZUPANČIČ
ARARAT ASKENAZI KIANIT KULAK ZURLA
VISOKO STENSKO OGLEDALO
NOGOMETAŠ KAPUN
SL.ALPINIST (ROMAN)
OMAMNO SREDSTVO
IT. IGRALKA (SOPHIA)
GRŠKA MUZA POEZIJE
PEVEC RADOLFI
AMERIŠKI IGRALEC (JOHN)
SORTA JABOLK, AJDARED
POVELJE
ROY ORBISON
HERCEGOVEC
KONICA, OSTINA
TOK ZA PUŠČICE
GLAS TROBENTE
FIGURA
RIMSKA BOGINJA JEZE
NAROD V NIGERIJI, IBOJI
PRODAJNI PROIZVOD
ANA ROJE
NAVJE
METKA ALBREHT
POBOJ
ŽIVAHNO V GLASBI
OSTROTA
DEL BLEDA
OLIVER REED

Nagrade: 1. nagrada – darilna kartica želja v vrednosti 15 EUR, 2. in 3. nagrada: knjiga

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 18. novembra 2020, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1 2 3 4 5 6
7 8 9 10 11 12 13
14 15 16 17

www.gorenjskiglas.si

JAZ, MIDVA IN MI

Po obronkih Jelovice

Mojca Logar

Jelovica je za prebivalce občine Kranj že skoraj nedosegljiva destinacija, kamor zahajamo redko. Del te čudovite gozdne planote je v območju mestne občine Kranj. Kolikokrat zahajate tja? Jamnik vsi poznate, mnogi med vami ste že bili tam, peš ali s kolesom, nekateri ste tam doma, drugi ga tako ali drugače obiskujete. Od Jamnika navzgor se začenja Jelovica in kar nekaj te gozdne planote je v mejah občine Kranj. Najvišja točka v občini Kranj je sicer Storžič. Torej če pristopate nanj s Trstenika ali s Povelj, ste tudi v povsem legalnih mejah. Druga višinska točka je Jelovica, bolje rečeno obronki Jelovice.

V mejah občine boste nanjo lahko pristopili iz Nemilj, od tam pa najprej na Jamnik. Ne poznam človeka, ki ga Jamnik ne bi očaral. Cerkev so postavili na pomol, balkon, ki omogoča pogled pred nami, pod nami in za nami. Stara drevesa in travniki pod vasjo so čudoviti. Jaz sem vedno znova navdušena nad tem razgledom, kako ne bi bili tujci. Ko se naužijemo prvega razgleda, pot nadaljujemo proti Beli peči. Bojda ji rečejo tudi Podbliška gora. Zopet občudujemo pogled, ki seže skoraj do polovice Slovenije. V daljavi nam maha Snežnik. Če jaz ne morem dol, ga lahko vidim z vsake vzpetine. Opazujemo lahko Deželo in Blejski kot, Dobrave, Kranjsko-Sorško polje. Vidi se Ljubljana, Polhograjsko hribovje, Lubnik predstavlja škofjeloške vršace. Najbolj mogočno se kažejo Grintovci in Košuta z vsem svojim grebenom. Prepoznavam vasi in vrhove gora. Dobro mi gre. Vreme je idealno, sončno in toplo. Listje šelesti in sonce pripeka, s seboj imamo malico, kaj še hočete lepšega. Na trenutke se je Ratitovec pokazal čisto od blizu, pa smo zopet zavili nazaj v gozd in čez travnike po kolovozih nazaj v Nemilje. Človek bi mislil, da je to vas na koncu sveta, pa sploh ni res. Od tam greste lahko proti Topoljam v Selca, mimo Dražgoš v Železnike in čez Jamnik v Radovljico.

Naš sprehod po obronkih Jelovice je bil dolg 15 kilometrov, hodili smo šest ur in pol. Naredili smo 800 višinskih metrov. To ni veliko, glavni vzpon je pristop na Jamnik in Belo peč, potem je pot speljana po Jelovici, ki v svoji planoti valovi. Šest ur in pol smo bili izpostavljeni soncu, s čimer smo več kot zadostili dnevni potrebi po D-vitaminu. Ta dan ga nisem zaužila v kapsulah, je bilo dovolj sonca. Hodili smo po gozdu. Ker obiskovalcev na poti ni bilo veliko, nismo nosili mask. Prejeli smo polno količino kisika. Pravijo, da je tako prav. Kaj bi bilo lahko še lepšega. Če sem iskrena, bi bil zame popoln zaključek dneva dobra malica v gostilni na Razpokah. Tam to odlično pripravijo. Gostilna trenutno ne sme razvajati gostov, pa naj ostane še kaj za drugič. Ne moreš vsega doživeti že v prvem obisku. Na Joštu, Šmarjetni gori in na Mohorju je velika gneča. Poiščimo skrite kotičke in se množici ljudi izognimo. Takih točk je še veliko.

Mojca Logar je profesorica geografije in zgodovine.

Skupnosti

Janez Logar

V naših kolumnah največkrat pišemo o posamezniku, ki vstopa v odnose – v zakonske, v družinske, v službene. In vsak ponavlja svojo zgodbo. Hkrati pa je človek tudi družbeno in družabno bitje. Morda mnogi med nami zaradi virusa prvič v življenju občutijo, kaj pomeni izolacija od drugih ljudi. Sedaj kar ni več samo po sebi umevno, da pokličemo soseda, prijatelja, znanca in ga povabimo na kavo. Kot kaže, smo se naučili spoštovati pravila, ker je to v naše dobro. Nekako smo se sprijaznili, istočasno pa pogrešamo več stikov.

Res je, da smo najprej zavezani sebi, da sebe nosimo v svet in v druge odnose. Drži pa tudi, da se veliko ljudi udejstvuje tudi izven službe in družine. Nekateri zaradi hobija, drugi čutijo svoje poslanstvo v drugih skupnostih. Razne skupnosti, združevanja, društva imajo velik pomen za posameznika in skupnost. Npr. gasilci in reševalci, ki opravljajo humanitarno delo. Prostovoljno. Številčne in številne so različne glasbene aktivnosti. Veliko ljudi prostovoljno pomaga ranljivim skupinam ... ne moremo vseh našteti. Poleg prostovoljstva so zelo dejavna in koristna združevanja ljudi na osnovi narodnosti, religije, kulture. To vedo še najbolj ljudje, ki so zapustili svoje domače kraje. Na ravni družbe skupnosti delujejo kot tiho vezivo. Posameznik želi nekam, nekomu pripadati. Res je, da se najbolje počutimo v družbi sebi enakih ljudi. Na drugi strani pa si omogočimo širino, ko se družimo z drugače mislečimi. Le dovolj medsebojnega spoštovanja si moramo dopustiti. Zato modre države spodbujajo narodnostne, kulturne, religijske skupnosti. Vsi imamo od tega korist.

V slovenski deželi smo še vedno (kljub vsemu) precej homogena družba – malo je tujcev, slovenščina je prevladujoč jezik, kultura in navade so precej podobne, ekonomske razlike majhne (glede na tujino). Popolnoma drugače je npr. v ZDA, kjer je »zmešan« cel svet. Ko prideš tja, nikomur ne pripadaš. In v borbi za preživetje (dobesedno) izgubiš svojo identiteto. Tako družba pristane v individualizmu, izgubi se čut za sočloveka, saj je na prvem mestu preživetje. Drugi pol dobi potrebo po nerazumnem kopičenju bogastva. Tam ni toliko prostora in časa za prostovoljstvo kot pri nas, družba razpada na odtujene posameznike. Denar in preživetje sta na prvem mestu.

Vse svete oziroma dan mrtvih smo letos praznovali drugače. Prav je, da v svojo živo skupnost povabimo tudi svoje drage, ki so že odšli. Najmanj, kar je, živijo naprej v naših spominih. Človek je vedno ohranjal spoštljiv spomin na umrle. Brez njih nam živim veliko manjka. Skupaj z njimi tvorimo posebno skupnost bivajočih. Zanimivo bi bilo slišati njihove komentarje na naše hitenje, na naša prerekanja, kdo bo sedel v prvi vrsti. Verjetno bi se krohotali ob omembi pomembnosti našega TRR in zemljiškoknjižnega izpiska.

Janez Logar je terapevt v zakonsko in družinskem centru Toplina v Kranju. e-pošta: janez.logar@toplina.net

KUHARSKI RECEPTI

Za vas izbira Katja Dolenc

Kutine dozorijo oktobra. Oberemo jih po prvi slani, ko jih ta omedi. Sveže so trpke, pripravljene pa se spremenijo v poslastico. Odlične so za pripravo slanih in sladkih jedi.

Enolončnica z govejim mesom in kutinami

Potrebujemo 1,2 kg govejega pleča, 300 g čebule, 250 g paradižnika, 700 g kutin, sol, poper, 3 žlice olja, pol žličke ingverja, palčko cimeta, vejico rožmarina, ščepec žafrana, 800 ml goveje juhe in 300 g stročjega fižola.

Meso operemo, osušimo, odstranimo kite in narežemo na 4 cm velike kocke. Čebulo olupimo in narežemo. Paradižnik prelijemo s kropom, ohladimo, olupimo, odstranimo seme in na drobno narežemo. Kutine olupimo, odstranimo peške in narežemo na 1,5 cm velike koščke. Meso osolimo in popramo. V loncu segrejemo olje in prepražimo meso s čebulo. Dodamo začimbe in polovico paradižnika. Dolijemo juho in narezane kutine. Pokrijemo in dušimo uro in pol. Fižol očistimo in narežemo na 2 cm dolge koščke. Dodamo ga 15 minut pred koncem kuhanja, preostanek paradižnika pa zadnjih 5 minut. Po potrebi začinimo.

Dušene kutine z ovčjim sirom

Potrebujemo 2 kutini (400g), 250 ml rdečega vina, 90 g masla, žlico medu, lupino bio limone, 200 g ovčjega sira, 2 vejici sveže mete, 250 ml juhe, sol in poper.

Kutini olupimo, razpolovimo in izrežemo peščišči. V posodi zavremo vino, 30 g masla, med in limonino lupino. Dodamo polovice kutin, pokrijemo in kuhamo 20 minut. Sir pretlačimo skozi gosto cedilo. Liste mete oplaknemo, osušimo, sesekljamo ter primešamo siru. Polovice kutin in limonino lupino vzamemo iz posode, vanjo zlijemo juho in pokuhamo na približno 125 ml omake. Z metlico vtepemo preostalo maslo, solimo, popramo in ohranimo na toplem. Polovice kutin damo v pekač, potresemo s sirom, postavimo v pečico, segreto na 225 C in jih dobro pregrejemo.

Pečene kutine in hruške v mandarinini omaki

Potrebujemo 10 majhnih hrušk, 5 kutin, limono, 4 žlice masla, 150 g sladkorja, sok 6 mandarin, sladkor ali strok vanilje ter 450 ml belega vina.

Pečico segrejemo na 190 stopinj. Hruške in kutine olupimo ter očistimo semen. Hruške razrežemo na polovice, kutine na četrtine, mandarine pa ožamemo. Hruške položimo v eno skledo, kutine v drugo. Oboje pokapamo z limoninim sokom. Na srednjem ognju stopimo po 2 žlici masla v dveh ponvah, odpornih na pečico. Hruške damo v eno, kutine v drugo, sladkor in vaniljo pa enakomerno v obe. Kuhamo 5 minut, mešamo in enakomerno zalijemo s sokom mandarin in vinom. Ponvi damo v pečico. Hruške pečemo 30 minut, kutine 1 uro. Medtem jih pogosto polivamo z omako. Sadje združimo in postrežemo toplo.

Čokoladne kocke z bučo

Lahke jedi

Erika Jesenko

Nismo še končali z bučami, čaka nas še sladica. Na prvo misel ne bi ravno rekli, da buča sodi v sladico. A pri čokoladnih kockah z bučo je sploh ne bomo okusili, kljub temu pa bo v receptu odigrala osrednjo vlogo. Vse okuse bo izjemno zaokrožila in hkrati poskrbela za sočno kon

Za pripravo čokoladnih kock z bučo potrebujemo: 400 g olupljene in očiščene hokaido buče, 150 g masla, 150 g temne čokolade, 140 g sladkorja, 3 jajca, 130 g moke, 50 g temnega kakava, pol žličke cimeta, 1 pecilni prašek, 3 žlice ruma; za preliv: 150 g temne čokolade, 150 g sladke smetane, 50 g nasekljanih lešnikov.

Olupljeno in očiščeno bučo narežemo na kocke. Ponev namastimo z eno žličko masla ter na njem na hitro popečemo bučne kocke. Prelijemo tri žlice vode in pokrijemo posodo. Dušimo na nižji temperaturi 15 minut oziroma toliko časa, da se bučne kocke zmehčajo. Nato vse skupaj prestavimo v posodo in zmeljemo s paličnim mešalnikom v bučni pire. V ožjo kozico nadrobimo čokolado in dodamo narezano maslo. Vse skupaj stopimo nad vodno kopeljo in nekoliko ohladimo. Skupaj zmešamo moko, kakav, pecilni prašek in cimet. Jajca penasto stepemo skupaj s sladkorjem. Dodamo stopljeno čokolado skupaj z maslom, bučni pire in prilijemo rum. Premešamo in nato postopoma dodajamo še mešanico moke. Dobljeno maso nadevamo v namaščen pekač in pečemo v pečici, segreti na 180 °C, 30 minut. Biskvit je pečen, ko na zobotrebcu ni več sledi biskvita, vendar je zobotrebec še vseeno malce vlažen.

Za preliv skupaj stopimo čokolado in smetano ter prelijemo čez nekoliko ohlajen biskvit. Po vrhu potresemo še z nasekljanimi lešniki.

Nasvet: Čokoladne kocke z bučo so že same po sebi zelo bogate in sočne. Za piko na i biskvit premažemo še s tanko plastjo marmelade, preden ga prelijemo s čokoladnim prelivom.

Prišle so nove novice

Pevke ljudskih pesmi Folklorne skupine (FS) Karavanke so izvedle drugo ponovitev koncerta Prišle so nove novice, tokrat v dvorani Krajevne skupnosti Brezje pri Tržiču.

Samo Lesjak

Tržič – Naslov koncertnega večera se nanaša na slovensko ljudsko pesem, pevke FS Karavanke pa so ponovno navdušile. Kot je dejala vodja skupine Saša Meglič, jih veseli, da jim je koncert, seveda z upoštevanjem vseh priporočil NIJZ, uspelo izvesti že tretjič. Koncert so predvajali v živo in tako poskrbeli za ogled z domačega naslonjača. Zabeležili so blizu 1500 ogledov, kar je seveda zavidljiva številka, vse to pa kaže na dejstvo, da so ljudje v tem času resnično lačni kulturnih dogodkov.

Folklorna skupina pa ostaja aktivna: tako je na letošnji Šuštarski nedelji v sodelovanju s Tržiškim muzejem pripravila modno revijo z naslovom Nekdanji in današnji sloves tržiških čevljarjev. Predstavili so zgodovino obuvanja vse do danes ter opozorili, da je čevljarska tradicija v Tržiču še vedno zelo močna, predvsem pa se da v Tržiču dobiti kakovostno, modno ter udobno obutev.

Konec novembra pa načrtujejo tradicionalni letni koncert. Kot je sklenila Saša Meglič: »Resnično upamo, da ga bomo lahko izpeljali in nanj povabili zveste obiskovalce naših prireditev. Če epidemiološka slika izvedbe z gledalci ne bo dopuščala, se bomo seveda potrudili, da bomo koncert predvajali virtualno. Časi trenutno res niso zavidljivi, a ljudje zmoremo premagati marsikaj. Tudi v preteklosti so glasba, pesem in ples povezovali ljudi, jih duševno nahranili in jim dali novih moči, s katerimi so premostili marsikatero težavo. Pesem, glasba in ples so vodilo vseh članov Folklorne skupine Karavanke, zato bomo še naprej pozitivno gledali v prihodnost in poskrbeli, da se boste lahko še večkrat poveselili v naši družbi, pa naj bo v živo ali s kavča.«

Foto: arhiv FS Karavanke (Sergej Radosavac)

Nove novice so še tretjič zaokrožile po tržiški občini.

Priznanje za skrb za ptice

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) je Srednji ekonomski, storitveni in gradbeni šoli (SESGŠ) Šolskega centra Kranj podelilo priznanje aviana, ker zgledno skrbijo za gnezdi postovk in kavk, ki so si ju ptice ustvarile na stavbi njihove šole.

Mateja Rant

Kranj – V dveh nišah na zunanjih stenah podstrešja SESGŠ sta si že pred leti uredila gnezdo para postovk in kavk. Prva jih je z zanimanjem začela opazovati zdaj že upokojena profesorica angleščine Terezija Erman, ki je imela kabinet pod eno od teh odprtin in so jo ptice že od nekdaj zanimale, je priznala. »Postovke so se vračale vsako leto in tako sem jih imela pogosto priložnost opazovati, ko so se prepirale s kavkami,« je pojasnila. Ko se je hišnik namenil zatesniti odprtine, skozi katere so ptice prihajale do svojega gnezda, pa je začela razmišljati, kako bi jih zaščitila. Zato se je povezala s strokovnjaki na DOPPS in v prirodoslovnem muzeju, idejo pa je takoj podprla tudi ravnateljica SESGŠ Nada Šmid.

Tako je nastal projekt, v okviru katerega so uredili dve leseni gnezdišči za postovke in kavke, v katere so namestili tudi kamere, da dogajanje v gnezdu neposredno opazujejo prek telefonskih in računalniških zaslonov, obenem pa so postavili še zaslon na šolskem hodniku, da bi dogajanje lahko spremljali tudi dijaki. »Žal pa je ravno v času gnezdenja šola zaradi epidemije novega koronavirusa morala zapreti vrata in so bili dijaki za to prikrajšani,« obžaluje Terezija Erman. Letos sta imeli postovki sedem mladičev, kavki pa dva, a je eden poginil.

Terezija Erman s priznanjem aviana / Foto: osebni arhiv

S strokovnimi nasveti pri urejanju gnezdišč in obročkanju ptic sta jim na pomoč priskočila Dare Fekonja in Aljaž Mulej iz DOPPS. Že konec novembra so v odprtini postavili po meri narejeni gnezdilnici, večji finančni zalogaj pa je predstavljala namestitev kamere, na kar so morali počakati do začetka letošnjega leta. Za namestitev kamer in povezavo s spletom je poskrbel šolski informatik Grega Belovič, internet pa so na podstreho v okviru projektne naloge ob zaključku šolskega leta napeljali dijaki tretjega letnika Srednje tehniške šole, je razložila Terezija Erman. Veseli jo, da so pri postavljanju in financiranju gnezdilnic pomagali vsi delavci šole. »Za svoje dijake pa sem pripravila projekt, v okviru katerega so poiskali informacije o teh dveh pticah in ju opisali tudi v angleščini.« Kot so poudarili na podelitvi priznanja v Ormožu, so dijakom tako omogočili, da se navdušujejo nad pticami, prav ozaveščanje in izobraževanje mladih pa je po njihovem izjemnega pomena za prihodnje varstvo ptic in blaginja celotne družbe. »Društvo nagrado aviana podeljuje vsako leto za zgledno naravovarstveno dejanje, predvsem za ohranjanje ptic in njihovega življenjskega prostora,« je razložila Terezija Erman.

Prvič so postovke iz gnezdišča v njihovi šoli obročkali že lani. »Navadno se odselijo v radiju petsto kilometrov od gnezdišča, naše postovke pa so lani opazili celo v Angliji, blizu Londona, kar pomeni, da so preletele okrog 1300 kilometrov,« je kot zanimivost še navedla Terezija Erman. Letos spomladi je zarod skoraj ogrozila kuna, ki se je skozi majhno odprtino prikradla v gnezdišče. »Kar stisnilo nas je, ko smo na telefonih opazovali, kako je ovohavala jajca, a se je na srečo obrnila in odšla. Po tistem smo luknjo takoj zatesnili.« Kot je še pojasnila Terezija Erman, je postovka ujeda iz družine sokolov. Najlažje jo je spoznati po lebdenju v zraku, ko z višine od deset do dvajset metrov ob hitrem zamahovanju s perutmi išče svoj plen.

Osnove podjetništva za kreativce

Škofja Loka – Rokodelski center DUO v Škofji Loki je pred časom objavil anketo za pomoč pri oblikovanju vsebin za podporo KKI (kulturnih in kreativnih industrij) v smislu podjetniških veščin. Zdaj so skupaj s Centrom za kreativnost oblikovali program skupinskih delavnic, ki bodo potekale enkrat na mesec in se medsebojno dopolnjujejo. Prva spletna delavnica bo že 3. novembra od 17. do 19. ure, potekala bo prek spletnega kanala Zoom in bo namenjena osnovam podjetništva za kreativce. Predaval bo dr. Rok Stritar. Udeležba je brezplačna, prijavite se lahko na rokodelskicenter@visitskofjaloka.si.

Potrdili prestavitev Škofjeloškega pasijona

Škofja Loka – Vodja projekta Škofjeloški pasijon 2021 Jakob Vrhovec je škofjeloški občinski svet seznanil z dejstvom, da uprizoritev pasijona spomladi prihodnje leto zaradi višje sile ne bo mogoča. »Ta čas ni mogoče izvajati vaj igralskih skupin, ne pomerjanj kostumov in posodabljanj scenografije. Ne vemo pa tudi, kakšne bodo razmere marca in aprila prihodnje leto. Zato predlagamo, da se prireditev prestavi za leto dni, na pomlad 2022, ko bo, upamo, Škofjeloški pasijon lahko uprizorjen,« je dejal Vrhovec. Svetniki so brez razprave pritrdili sklepu o prestavitvi pasijona do dve leti.

desetdnevna vremenska napoved

Torek 3. 11.	Sreda 4. 11.	Četrtek 5. 11.	Petek 6. 11.	Sobota 7. 11.
5/16 °C	7/13 °C	4/11 °C	2/10 °C	1/11 °C
Nedelja 8. 11.	**Ponedeljek 9. 11.**	**Torek 10. 11.**	**Sreda 11. 11.**	**Četrtek 12. 11.**
2/10 °C	1/9 °C	2/9 °C	4/8 °C	3/8 °C

tedenski koledar

			vzhod	zahod
3. 11.	tor.	Silva	6.46	16.44
4. 11.	sre.	Drago	6.47	16.43
5. 11.	čet.	Zahar	6.49	16.42
6. 11.	pet.	Lenart	6.50	16.40
7. 11.	sob.	Engelbert	6.52	16.39
8. 11.	ned.	Bogomir ◑	6.53	16.38
9. 11.	pon.	Teodor	6.54	16.37

Kranj na drugem mestu

Kranj – Strokovna komisija Društva Emobility je Mestno občino Kranj (MOK) uvrstila med tri mestne občine, ki so na področju e-mobilnosti in mikromobilnosti naredile največ v slovenskem prostoru, hkrati pa njene načrte za prihodnost ocenila za najboljše. Med mestnimi občinami sta se v veliki finale izbora poleg Kranja uvrstila še Celje in Ljubljana. Javno glasovanje je pripadlo Kranju, končno zmago, izračunano na podlagi seštevka ocen strokovne komisije in javnih glasov, pa si je pred Kranjem zagotovila Ljubljana.

V soboto popolna zapora ceste na Črnivec

Stahovica – Komunalno podjetje Kamnik obvešča, da bodo zaradi asfaltiranja državno cesto Stahovica–Črnivec v dolžini 450 metrov v soboto, 7. novembra, med 7. in 20. uro za ves promet zaprli. V času zapore bo obvoz za smer Kamnik–Gornji Grad in obratno možen po državni cesti skozi Tuhinjsko dolino.

OSMRTNICA

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest,
da je v 97. letu starosti umrla mama, babica in prababica

Silvestra Karlin
iz Kranja

Pogreb drage pokojnice bo v družinskem krogu v četrtek, 5. novembra 2020, ob 11. uri na Mestnem pokopališču Kranj.
Žara pokojne bo v poslovilni vežici od 9. ure dalje na tamkajšnjem pokopališču.

Žalujoči vsi njeni

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

ODDAM

V Šenčurju, na lepi lokaciji, oddamo dvosobno stanovanje v stanovanjski hiši, tel.: 031/517-726 20002476

NAJAMEM

POD Krvavcem najamem sobo, okoli 24 m², tel.: 040/853-550 20002426

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

PEUGEOT 106, letnik 1999, 120.000 km, ohranjen, zimske gume, tehnični celo leto, tel.: 040/124-600 20002515

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

KUPIM

ODKUPUJEMO kostanjeve drogove (za elektrogospodarstvo), dolžine 9–11 m (tudi neobeljene). SES, d.o.o., Opekarska ul. 22, Maribor, tel.: 041/865-596 20002472

KURIVO

PRODAM

SUHA mešana drva, možna dostava, tel.: 031/676-235 20002345

SUHA mešana in bukova drva, možna dostava, ter odjemalec silaže, tel.: 031/343-177 20002510

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

DOBRO ohranjeno spalnico iz masivnega lesa – flodirano, tel.: 030/440-228 20002499

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv, z mizo in koritom, tel.: 031/812-210 20002511

PRIDELKI

PRODAM

KRMNO kolerabo in krmni krompir, možna dostava, tel.: 041/209-677 20002512

VRHUNSKA in kakovostna vina: sauvignon, rumeni muškat, lepo rdeče, merlot … Možna dostava tudi v času korone, tel.: 041/650-662 20002469

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

JAGNJETA JS pasme za zakol ali rejo, tel.: 040/539-023 20002509

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne in grahaste pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 20002505

TELIČKO simentalko, pašno, staro 9 mesecev, tel.: 031/466-024 20002514

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

ZAPOSLIMO kuharja ali kuharico, nedelje proste. Andrej Marinšek, s.p., Glavna cesta 1, Naklo, tel.: 031/339-003 20002470

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 20002507

ADAPTACIJE hiš in stanovanj, urejanje dvorišč, fasade, ometi, izkopi, dimniki, … LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 20002508

RAZNO

IŠČEM

ČE mi kdo podari značke, star denar, odlikovanjka, slike, porcelan, luči …, tel.: 068/173-293 20002513

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom **POSKRBIMO ZA SVOJE ZDRAVJE**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 16. oktobra 2020, so: **Florjana Cvetka Kern** iz Kranja, ki prejme 1. nagrado – darilno kartico želja v vrednosti 15 EUR, **Marjan Dolenc** iz Škocjana in **Marjeta Klanjšek** iz Preddvora, ki prejmeta 2. nagrado in 3. nagrado, knjigo. Čestitamo!

LOTO

Rezultati 88. kroga – 1. novembra 2020

8, 9, 14, 18, 22, 26, 39 in 4

Loto PLUS: **2, 8, 19, 20, 22, 23, 24 in 11**

Lotko: **1 5 1 6 1 7**

Sklad 89. kroga za Sedmico: **520.000 EUR**

Sklad 89. kroga za PLUS: **1.250.000 EUR**

Sklad 89. kroga za Lotka: **410.000 EUR**

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

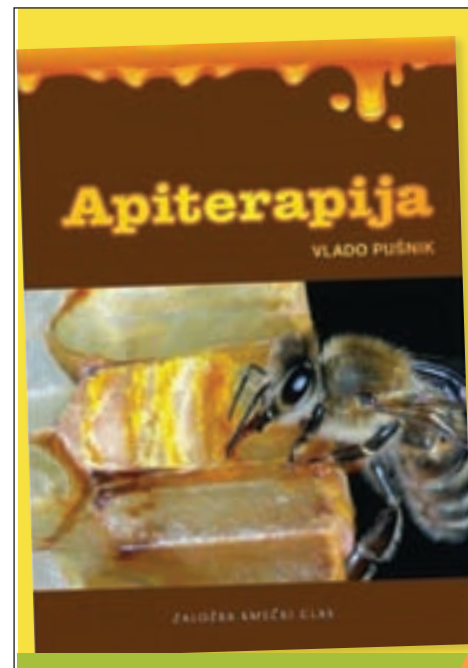

Apiterapija se ukvarja z lajšanjem ali odpravljanjem zdravstvenih tegob z uporabo čebeljih pridelkov. Knjiga je praktično uporabna, saj prinaša veliko informacij o uporabi čebeljih pridelkov, doziranju in trajanju uporabe za posamezne namene apimedicine (pregled uporabnosti pridelkov pri posameznih boleznih).

www.gorenjskiglas.si

160 strani, mere: 17 x 23,5 cm, brošura

13 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Muzej jaslic Brezje bogati zbirka preko 450 jaslic iz 67 držav celega sveta, ki je edinstvena ne samo na območju Slovenije, ampak tudi širše.

Katalog obsega 302 strani, v njem je z barvnimi fotografijami in teksti predstavljenih 100 jaslic, ob tem je opisana zgodovina nastanka jaslic ter značilnosti različnih območij.

14 50 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

MojeDelo.com

STYRIA DIGITAL MARKETPLACES, d.o.o., Verovškova ulica 55, 1000 Ljubljana, Slovenija, T: 01 51 35 700
VEČ INFORMACIJ IN ZAPOSLITVENIH OGLASOV (1200+)
NA: www.mojedelo.com, info@mojedelo.com

Receptor, m/ž (Kranjska Gora)
Je tvoja želja delo na področju turizma in hotelirstva? So komunikativnost, prijaznost, urejenost in pozitivna naravnanost lastnosti, s katerimi se lahko zlahka poistovetiš? Te veseli delo z različnimi ljudmi? Hit Alpinea, d. d., Borovška cesta 99, 4280 Kranjska Gora. Prijave zbiramo do 1. 12. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Samostojni izkušeni projektant s področja strojništva, m/ž (Šenčur)
Pričakovana znanja, izkušnje in kompetence: dosežena izobrazba vsaj VI./2 stopnje strojne smeri, strokovni izpit za pooblaščenega inženirja (za projektanta načrtov s področja strojništva za zahtevne objekte, za odgovornega nadzornika za zahtevne objekte), vsaj 5 let delovnih izkušenj s področja strojništva ... Protim Ržišnik Perc arhitekti in inženirji, d. o. o., Poslovna cona A2, 4208 Šenčur. Prijave zbiramo do 30. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Skladiščnik, m/ž (Brnik)
Pogoji za zasedbo delovnega mesta: zaključena nižja poklicna izobrazba, izkušnje z delom v skladišču, obvezno računalniško znanje. Iskra Mehanizmi, d. o. o., Lipnica 8, 4245 Kropa. Prijave zbiramo do 15. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Svetovalec v kontaktnem centru, m/ž (Kranj)
Zahteve: dobro znanje nemškega jezika tako ustno kot pisno, znanje angleškega jezika je prednost, poznavanje osnovnih računalniških orodij (Office, Word, Excel, Outlook), odlične komunikacijske sposobnosti, skrbnost ter sposobnost lastnega odločanja. Bilateral Consulting, d. o. o., Ljubljanska cesta 24, 4000 Kranj. Prijave zbiramo do 29. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Vzdrževalec, strojni, m/ž (Ljubljana, Škofja Loka)
Pričakujemo: primerno izobrazbo: IV., V. ali VI. stopnje strojne smeri, poznavanje hidravličnih in pnevmatskih shem ter njihovih elementov, poznavanje strojnih elementov, pripravljenost za delo v izmenah, pasivno znanje angleškega in/ali nemškega jezika. LTH Castings, d. o. o., Vincarje 2, 4220 Škofja Loka. Prijave zbiramo do 26. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Monter stavbnega pohištva, m/ž (Žiri, teren po Sloveniji in tujini)
Pričakujemo: zaželena izobrazba lesarske ali druge ustrezne smeri, zaželene delovne izkušnje pri enakih ali podobnih delih, zaželeno znanje tujega jezika. M Sora, d. d., Trg Svobode 2, 4226 Žiri. Prijave zbiramo do 15. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Skrbnik ključnih kupcev in EYE-centra, m/ž (Begunje na Gorenjskem)
Opis delovnega mesta: vzdrževanje in povečevanje standarda odnosov z distributerji in kupci, priprava tržnih analiz in raziskav (primerjava in analiza cen, konkurence, ciljne skupine in kupci, trendi …) ter prenos informacij s trga v druge oddelke, dnevno spremljanje naročil in priprava poročil za potrebe vodstva, skrb za obstoječe kupce ... Elan, d. o. o., Begunje 1, 4275 Begunje na Gorenjskem. Prijave zbiramo do 4. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Mehatronik, m/ž (Medvode)
Vaše naloge in odgovornosti bodo: izvajanje strojnih in elektro vzdrževalnih del na strojih in napravah, preventivno pregledovanje stanja in delovanja strojev, delovnih naprav in priprav, pripravljanje in vodenje evidence potrebnih rezervnih delov, zamenjava pokvarjenih in izrabljenih delov ... Sogefi Filtration, d. o. o., Ladja 11, 1215 Medvode. Prijave zbiramo do 18. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Skladiščnik, m/ž (Brnik)
Ponujamo vam delo v uspešnem podjetju, v urejenem delovnem okolju skupaj z ekipo odličnih in dinamičnih posameznikov. Delo poteka v dveh izmenah. Zaposlitev bomo sklenili za nedoločen čas s 6 mesečnim poskusnim delom. Kuehne + Nagel, d. o. o., Zgornji Brnik 300, 4210 Brnik. Prijave zbiramo do 9. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Operater na stroju v orodjarni – žična erozija, m/ž (Poljane nad Škofjo Loko, Črnomelj)
V podjetju zaposlimo izkušenega kandidata na delovnem mestu operater na žični eroziji. Če ste zainteresirani za tovrstno odelo in imate izkušnje, nas kontaktirajte. Polycom Škofja Loka, d. o. o., Poljane nad Škofjo Loko 76, 4223 Poljane nad Škofjo Loko. Prijave zbiramo do 15. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Študentsko delo v proizvodnji, m/ž (Škofja Loka, Železniki)
Zaradi nadomeščanja zaposlenih iščemo pomoč dijakov in študentov za delo v proizvodnji v Železnikih in Škofji Loki. Domel, Elektromotorji in gospodinjski aparati, d. o. o., Otoki 21, 4228 Železniki. Prijave zbiramo do 28. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

SAP-svetovalec/SAP Consultant (MM/SD), m/ž (Kranj)
Odgovornost: delo v vlogi svetovalca za modul SAP v celotnem življenjskem ciklu projekta (od predhodnih analiz podjetja prek vnašanja podatkov do vzdrževanja delovanja rešitve). Bilateral Consulting, d. o. o., Ljubljanska cesta 24, 4000 Kranj. Prijave zbiramo do 29. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Proizvodni delavec v plastikarni, m/ž (Brnik)
Pogoji za zasedbo delovnega mesta: osnovnošolska izobrazba, zaželene izkušnje z delom v proizvodnji, lasten prevoz. Iskra Mehanizmi, d. o. o., Lipnica 8, 4245 Kropa. Prijave zbiramo do 15. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Še vedno veliki porabniki

Dan spomina na mrtve je mimo. Kam z odpadnimi nagrobnimi svečami? Kljub trendu zmanjševanja njihove porabe v zadnjih letih smo Slovenci še vedno veliki porabniki.

Ana Šubic

Kranj – Po nekaterih ocenah smo Slovenci za Hrvati in Poljaki tretji največji porabniki nagrobnih sveč v Evropski uniji. Vsak Slovenec naj bi v povprečju prižgal osem nagrobnih sveč na leto, vsi skupaj pa okoli 16 milijonov, od tega dve tretjini ob 1. novembru, dnevu spomina na mrtve. Morda bodo številke za letošnje leto manjše, saj zaradi omejitev, povezanih s koronavirusom, tokrat ni bilo tako množičnega obiska grobov kot običajno. Po podatkih ministrstva za okolje in prostor (MOP) je bilo lani danih na trg dobrih pet tisoč ton nagrobnih sveč, kar je 15 odstotkov manj kot predlani in približno četrtino manj kot leta 2010.

Po uporabi nagrobne sveče postanejo odpadek, ne sicer nevaren, a njihova obdelava lahko povzroča škodljive vplive na okolje, predvsem emisije v zrak, vode, povzročanje hrupa, emisije izpušnih plinov pri transportu in nastajanje odpadkov. Lani je bilo prevzetih slabih dva tisoč ton odpadnih sveč oz. 234 ton manj kot predlani in 374 ton manj kot leta 2010.

Kot so pojasnili na MOP, skrb za predelavo sveč prevzemajo tisti, ki so jih dali na trg: proizvajalci, uvozniki, trgovci. »Ti so združeni v štiri skupne načrte ravnanja s svečami, tako da nosilec skupnega načrta uredi vse potrebno, da jih lahko zbiralec prevzame in odda v predelavo.« V Sloveniji sta registrirana dva zbiralca odpadnih nagrobnih sveč (Saubermacher Slovenija in Ekol) in dva predelovalca: jeseniški Plastkom in ljutomerski Ekoplastkom, ki pa ne deluje več. »Končni cilj predelave je pridobitev sekundarnih surovin, kot so parafin, PVC, kovine, steklo in druge vrste plastike, ki večinoma nadaljujejo svojo pot v ponovni proces novih proizvodov. Reciklira se skoraj večina zbranih odpadnih sveč,« so razložili.

Ko sveče dogorijo, postanejo odpadek. / Foto: Gorazd Kavčič

Največje težave povzroča kopičenje sveč pri upravljavcih pokopališč in izvajalcih občinske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov, so opozorili na MOP. Za reševanje te problematike so lani sprejeli uredbo o odpadnih nagrobnih svečah, ki je odpravila vsebinska neskladja uredbe iz leta 2008. Sledil je njihov interventni odvoz za leti 2018 in 2019, za nakopičene sveče iz obdobja 2016–2018 pa je pogodbeni izvajalec doslej prevzel 612 ton odpadnih sveč od 820 ton, kolikor znaša ocenjena količina v pogodbi. »Do 19. oktobra je edini delujoči predelovalec od skupnih načrtov ravnanja s svečami v okviru rednih prevzemov prevzel okoli 1200 ton odpadnih nagrobnih sveč,« so pojasnili.

Na trgu se pojavljajo različne vrste sveč, na MOP pa poudarjajo, da ne spodbujajo uvedbe posameznih tipov, ampak uporabnike pozivajo k trajnostnemu ravnanju. »Vsak tip sveč ima tako prednosti kot tudi pomanjkljivosti.« Elektronske nagrobne sveče imajo denimo daljšo življenjsko dobo, a so prav tako okoljsko problematične, saj jih je treba razstaviti na sestavne dele, te pa je lahko tudi težje reciklirati kot sestavne dele parafinskih sveč. Najpomembnejše je, da se za vse odpadne sveče – katerekoli tipa – preko sistema zbiranja zagotovi obdelava pri usposobljenem izvajalcu, so dodali.

Oddaja kmetijske folije in pnevmatik

Vodice – V Začasnem zbirnem centru Vodice je v soboto, 7. novembra, med 9. in 12. uro možno oddati odpadno kmetijsko folijo, s katero kmetje pri siliranju ovijajo bale travne silaže. Gre namreč za odpadek, ki ga komunalna podjetja ne zbirajo v okviru gospodarske javne službe, zato so se v Vodicah odločili, da deponiranje folije omogočijo spomladi in jeseni. Med 14. in 21. novembrom pa lahko občani oddajo tudi odslužene pnevmatike.

Priznanje tudi za učno pot Dovžanova soteska

Tržič – Komisija za naj pot je v okviru projekta Moja dežela – lepa in gostoljubna 2020 ocenila 16 prijavljenih tematskih poti, ki so tekmovale v vtisu in privlačnosti, upravljanju in vzdrževanju, vodenju in ponudbi, dostopnosti in varnosti ter sporočilnosti in predstavitvi posamezne poti. Prvo mesto je zasedla Učna pot Drvošec ob Cerkniškem jezeru, sledita pohodniška pot Juliana Trail na drugem mestu in Razgledna učna pot Dovžanova soteska na tretjem mestu.

vremenska napoved

Danes bo pretežno jasno, zjutraj in del dopoldneva bo po dolinah in kotlinah megla. Jutri se bo pooblačilo, v notranjosti bo deževalo. Hladneje bo. V četrtek bo zmerno do pretežno oblačno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

TOREK	SREDA	ČETRTEK
8/18°C	7/14°C	8/11°C

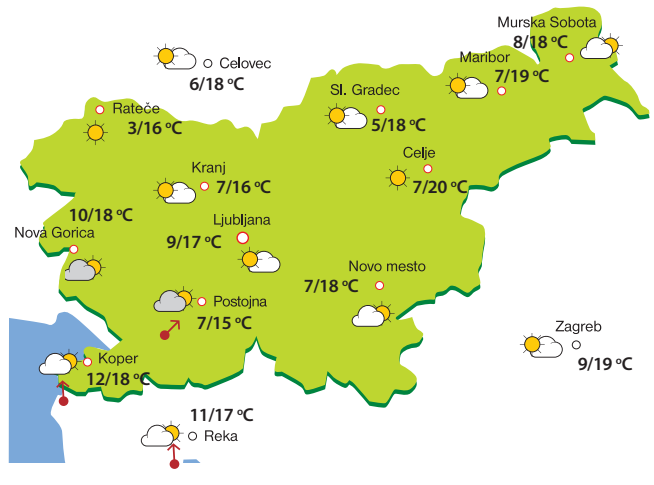

Tratarjeve buče tehtale tisoč štiristo kilogramov

Janez Kuhar

Trata – Na kmetiji Jelke in Cirila Grilca na Trati pri Velesovem, po domače Pr' Tratarju, že več let pridelujejo buče za krmo živalim. Najtežja je letos tehtala 176 kilogramov, preostalih devet je tehtalo od 110 do 148 kilogramov, skupno pa kar 1400 kilogramov. Ker letos v Cerkljah zaradi epidemije covida-19 niso organizirali tradicionalne prireditve z razglasitvijo najtežjih kmečkih pridelkov, je Ciril več buč podaril, nekaj pa jih je namenil za krmo živalim. Kot je dejal, je njivo pognojil le s hlevskim gnojem, seme je dobil od znanega pridelovalca buč, vreme pa ni bilo najbolj naklonjeno rasti buč. Poleg krmnih buč je letos pridelal še jedilne maslene in muškatne buče. V prostem času izdeluje iz različnih vrst lesa tudi lesene sklede in skodelice.

V začetku septembra pa so člani KUD Pod lipo Adergas pripravili Pr' Tratarju na prostem, z upoštevanjem varnostnih navodil, tradicionalno srečanje Pod vaško lipo. Člana KUD David Puškarič in Aljaž Ribnikar sta odigrala skeč o uporabi zaščitnih mask, ki ga je napisala Angelca Maček, sodelovali pa so tudi ansambel Sirc, recitatorji in mladinski pevski zbor iz Adergasa pod vodstvom Nancy Sirc. Ciril Grilc je pripravil zanimivo razstavo fotografij »šrang« poročnih parov, ki so bile v zadnjih tridesetih letih v Adergasu.

Ciril Grilc ob najtežji, 176 kilogramov težki buči

Najvišji in najnižji pokojninski prejemki

Danica Zavrl Žlebir

Kranj – Na zadnji seji sveta zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije so sprejeli tudi sklep o najnižji in najvišji pokojninski osnovi, najnižji pokojnini, najnižji osnovi za odmero nadomestil iz invalidskega zavarovanja, najvišjem znesku nadomestila za poklicno rehabilitacijo ter sklep o zgornjih mejah za izplačilo dela vdovske pokojnine. S tem so določili zneske za letošnje leto, in sicer za obdobje od 1. decembra dalje.

Najnižja pokojninska osnova za v tem letu uveljavljene pokojnine od 1. decembra 2020 znaša 912,78 evra oziroma 668,15 evra, če so odmerjene na podlagi tretjega odstavka 390. člena pokojninskega zakona. Najvišja pokojninska osnova za v tem letu uveljavljene pokojnine bo znašala 3.651,12 evra (oziroma 2.672,62 evra, če so odmerjene na podlagi prej omenjenega člena). Najnižja pokojnina bo znašala 246,45 evra. Nadomestila za invalidnost, nastalo v letu 2020, se od 1. decembra 2020 dalje odmerijo najmanj od osnove, določene v višini 533,98 evra. Nadomestilo za čas poklicne rehabilitacije pa se odmeri največ v višini 2.135,91 evra. Del vdovske pokojnine bo največ 106,80 evra za v tem letu uveljavljeno pravico, skupno izplačilo lastne in dela vdovske pokojnine, uveljavljenega v istem obdobju, pa največ 2.135,91 evra.